



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2018



**11^η Γενική Συνεδρίαση της Ολομέλειας
του Ελεγκτικού Συνεδρίου
της 4^{ης} Νοεμβρίου 2019**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επί του Απολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους έτους 2018 και του Ισολογισμού (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 περ. ε΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 79 παρ. 7 του Συντάγματος.

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στο κατάστημά του, στις 4 Νοεμβρίου 2019, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Προεδρεύων Αντιπρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος και Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδροι, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Γεωργία Τζομάκα, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφianού, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Βασιλική Προβίδη, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Ευαγγελία Σεραφή, Κωνσταντίνος Κρέπης, Ειρήνη Κατσικέρη, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Νεκταρία Δουλιανάκη, Νικολέτα Ρένεση, Αικατερίνη Μποκώρου και Αντιγόνη Στίνη, Σύμβουλοι.

Η Αντιπρόεδρος Άννα Λιγωμένου και οι Σύμβουλοι Γεώργιος Βοΐλης, Ελένη Λυκεσά και Στυλιανός Λεντιδάκης απουσίασαν δικαιολογημένα, ενώ η Σύμβουλος Βασιλική Πέππα αποχώρησε από τη διάσκεψη, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1968/1991.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ως νόμιμος αναπληρωτής της κωλυομένης Γενικής Επιτρόπου Επικρατείας, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος, Προϊσταμένη της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αφού θεώρησε

Τον Απολογισμό, τον Ισολογισμό (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης, οικονομικού έτους 2018, που διαβιβάστηκαν στο Δικαστήριο με το 2/55714/ΔΛΓΚ/8.7.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης (Τμήμα Α΄) της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Δημοσιονομικών Κανόνων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Άκουσε

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Έλαβε υπόψη

Α) Τα άρθρα 98 παρ. 1(ε) και 79 παρ. 7 του Συντάγματος, 31 και 167 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 143 Α΄), 66 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ 52 Α΄) και 146 του π.δ/τος 1225/1981 «περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (ΦΕΚ 304 Α΄).

Β) Την έκθεση της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που απεστάλη, σύμφωνα με το άρθρο 167 παρ. 1 του ν. 4270/2014, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους στις 9.9.2019 (βλ. διαβιβαστικό έγγραφο 55905/9.9.2019 της Επιτρόπου της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου), καθώς και την έκθεση του Υπουργού Οικονομικών, που απεστάλη στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το 2/68524/ΔΛΓΚ/4.10.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης (Τμήμα Α΄) της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Δημοσιονομικών Κανόνων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα Πρακτικά της 18^{ης} Συνεδρίασης της 18^{ης} Οκτωβρίου 2019 του Α΄ Κλιμακίου, την 1/2019 πράξη του V Τμήματος και τα Πρακτικά της 11^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της 4^{ης} Νοεμβρίου 2019 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τις διαλαμβανόμενες σε αυτά επισημάνσεις, τα οποία εκδόθηκαν με εισήγηση της Συμβούλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου Κωνσταντίνας Ζώη.

Παρατήρησε

1. ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018

1.1 Έσοδα Προϋπολογισμού

Πίνακας 1.1.1
Εισπραθέντα Έσοδα Προϋπολογισμού 2018
(μετά τη μείωση επιστροφών και εξαιρουμένων των πιστωτικών εσόδων)

Οικονομικό Έτος 2018 (σε ευρώ)

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2018 (1)	Βεβαιωθέντα 2018 (2)	Διαγραφέντα (3)	Επιστραφέντα (4)	Απολογισμός (5)	Εισπρακτέο υπόλοιπο	% Εκτέλ. Προϋπολογισμού (5)/(1)
Φορολογικά έσοδα	45.082.000.000,00	103.451.566.054,53	2.373.007.390,52	4.307.568.003,22	44.544.879.293,00	52.226.111.367,79	98,81%
Άμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ0000)	18.664.000.000,00	45.343.159.274,66	1.164.041.234,90	2.267.758.971,99	18.618.721.256,74	23.292.637.811,03	99,76%
Φόρος στο εισόδημα (ΚΑΕ Σ0100)	11.703.000.000,00	14.912.701.038,48	174.861.756,42	1.267.606.957,12	12.296.413.407,78	1.173.818.917,16	105,07%
Φόροι στην περιουσία (ΚΑΕ Σ0200)	3.347.000.000,00	5.818.678.904,23	69.320.398,12	56.318.984,45	3.161.074.163,98	2.531.965.357,68	94,45%
Άμεσοι φόροι υπέρ τρίτων (ΚΑΕ Σ0500)	0,00	8.255.020,49	49.540,60	114,49	4.723,62	8.200.641,78	-
Άμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ0600)	1.413.000.000,00	20.472.383.834,05	849.901.183,27	703.061.155,03	1.061.111.709,45	17.858.309.786,30	75,10%
Προσαναξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ0700)	390.000.000,00	1.087.898.567,30	28.430.679,44	64.099.708,22	351.809.123,99	643.559.055,65	90,21%
Λοιποί άμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ0800)	1.811.000.000,00	3.043.241.910,11	41.477.677,05	176.672.052,68	1.748.308.127,92	1.076.784.052,46	96,54%
Έμμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ1000)	26.418.000.000,00	58.108.406.779,87	1.208.966.155,62	2.039.809.031,23	25.926.158.036,26	28.933.473.556,76	98,14%
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) (ν.1642/86 και ν.1676/86 όπως ισχύουν) (ΚΑΕ Σ1100)	14.913.000.000,00	17.505.255.101,81	9.802.498,75	1.927.193.367,61	14.292.839.560,31	1.275.419.675,14	95,84%
Λοιποί φόροι συναλλαγών (ΚΑΕ Σ1200)	589.000.000,00	1.616.009.488,10	806.253.617,31	19.909.860,14	648.703.719,76	141.142.290,89	110,14%
Λοιποί φόροι κατανάλωσης (ΚΑΕ Σ1300)	1.996.000.000,00	2.128.765.341,21	960.328,80	1.983.524,10	2.069.513.989,63	56.307.498,68	103,68%
Φόροι κατανάλωσης που εισπράττονται από τα Τελωνεία (ΚΑΕ Σ1400)	7.705.000.000,00	7.409.991.151,34	0,00	48.455.217,56	7.361.532.817,70	3.116,08	95,54%
Έμμεσοι φόροι υπέρ τρίτων (ΚΑΕ Σ1500)	8.000.000,00	22.563.761,07	119.985,07	21.111,77	18.332.486,19	4.090.178,04	229,16%
Έμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ1600)	834.000.000,00	28.158.989.987,03	303.162.671,31	28.061.357,04	1.110.874.212,42	26.716.891.746,26	133,20%
Προσαναξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ1700)	166.000.000,00	1.035.002.401,23	88.659.217,95	14.184.080,39	192.759.521,40	739.399.581,49	116,12%

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2018 (1)	Βεβαιωθέντα 2018 (2)	Διαγραφέντα (3)	Επιστραφέντα (4)	Απολογισμός (5)	Εισπρακτέο υπόλοιπο	% Εκτέλ. Προϋπο- λογισμού (5)/(1)
Ειδικές εισφορές, τέλη εισαγωγής, εξαγωγής και λοιποί έμμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ1800)	0,00	43,33	0,00	0,00	43,33	0,00	-
Έσοδα που εισπράττονται για την Ε.Ε. (ΚΑΕ Σ1900)	207.000.000,00	231.829.504,75	7.836,43	512,62	231.601.685,52	219.470,18	111,88%
Πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους (ΚΑΕ Σ2000)	1.574.000.000,00	2.299.290.784,41	5.541.172,48	2.564.424,54	2.070.184.884,01	221.000.303,38	131,52%
Έσοδα από κεφάλαια του Δημοσίου, μισθώματα κ.λπ. (ΚΑΕ Σ2200)	33.000.000,00	38.275.348,06	123.267,56	481.635,33	32.019.440,05	5.651.005,12	97,03%
Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών του Δημοσίου (ΚΑΕ Σ2300)	142.000.000,00	347.292.215,21	598.474,13	700.974,15	215.400.978,88	130.591.788,05	151,69%
Έσοδα από πώληση αγαθών, εκμετάλλευση και εκποίηση περιουσιακών στοιχείων (ΚΑΕ Σ2400)	19.000.000,00	40.374.520,47	12.608,74	23.097,93	36.313.986,57	4.024.827,23	191,13%
Έσοδα από επιχειρήσεις και οργανισμούς (ΚΑΕ Σ2500)	1.380.000.000,00	1.869.093.903,41	4.806.822,05	1.358.717,13	1.782.195.681,25	80.732.682,98	129,14%
Έκτακτα έσοδα (ΚΑΕ Σ2900)	0,00	4.254.797,26	0,00	0,00	4.254.797,26	0,00	-
Λοιπά μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ Σ3000)	2.412.300.000,00	55.348.462.540,94	423.513.509,68	1.271.636.895,40	2.059.593.768,40	51.593.718.367,46	85,38%
Απολήψεις εξόδων που έγιναν (ΚΑΕ Σ3100)	8.000.000,00	84.623.715,40	11.994,72	12.565,96	79.331.780,78	5.267.373,94	991,65%
Επιστροφές χρημάτων (ΚΑΕ Σ3200)	475.300.000,00	529.993.609,77	5.039.176,73	2.256.282,53	505.040.831,57	17.657.318,94	106,26%
Έσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων, από δάνεια που χορηγήθηκαν κ.λπ. (ΚΑΕ Σ3300)	158.000.000,00	11.913.109.775,21	43.757.564,43	226.337,37	182.090.908,04	11.687.034.965,37	115,25%
Έσοδα από καταργούμενους ειδικούς λογαριασμούς (ΚΑΕ Σ3400)	304.000.000,00	417.164.730,21	577.773,61	639.404,81	346.823.815,45	69.123.736,34	114,09%
Έσοδα υπέρ τρίτων (ΚΑΕ Σ3500)	24.000.000,00	427.834.906,05	73.905.321,13	1.839.524,01	21.587.669,09	330.502.391,82	89,95%
Έσοδα από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ3600)	114.000.000,00	3.894.483.197,48	33.331.426,41	770.307.471,81	-655.565.630,01	3.746.409.929,27	-575,06%

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2018 (1)	Βεβαιωθέντα 2018 (2)	Διαγραφέντα (3)	Επιστραφέντα (4)	Απολογισμός (5)	Εισπρακτέο υπόλοιπο	% Εκτέλ. Προϋπο- λογισμού (5)/(1)
Προσαντήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές σε μη φορολογικά έσοδα και παράβολα (ΚΑΕ Σ3700)	460.000.000,00	35.362.011.430,31	260.173.651,68	27.325.097,13	380.678.142,51	34.693.834.538,99	82,76%
Έσοδα λοιπών περιπτώσεων (ΚΑΕ Σ3800)	152.000.000,00	295.842.372,19	2.013.826,41	831.567,54	250.783.880,42	42.213.097,82	164,99%
Έκτακτα έσοδα (ΚΑΕ Σ3900)	717.000.000,00	2.423.398.804,32	4.702.774,56	468.198.644,24	948.822.370,55	1.001.675.014,97	132,33%
Μεταβιβάσεις από την ΕΕ και τα κράτη μέλη (ΚΑΕ Σ4000)	331.200.000,00	322.299.077,28	0,00	0,00	322.298.390,90	686,38	97,31%
Απολήψεις από την ΕΕ και κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς (ΚΑΕ Σ4200)	331.200.000,00	322.299.077,28	0,00	0,00	322.298.390,90	686,38	97,31%
Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ Σ6000)	3.492.415.000,00	1.881.912.723,92	0,00	0,00	1.760.270.061,56	121.642.662,36	50,40%
Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές (ΚΑΕ Σ6700)	3.492.415.000,00	1.860.660.940,56	0,00	0,00	1.739.018.459,36	121.642.481,20	49,79%
Έσοδα από NATO (ΚΑΕ Σ6800)	0,00	21.251.783,36	0,00	0,00	21.251.602,20	181,16	-
Έσοδα από δημόσιες επενδύσεις (ΚΑΕ Σ7000)	180.000.000,00	595.397.882,57	4.918,57	21.163,13	533.335.966,98	62.035.833,89	296,30%
Έσοδα από την εκμετάλλευση έργων που εκτελέστηκαν (ΚΑΕ Σ7100)	0,00	9,45	0,00	0,00	5,12	4,33	-
Έσοδα από δάνεια που χορηγήθηκαν από το ΠΔΕ (ΚΑΕ Σ7200)	0,00	283.947,04	0,00	0,00	267.451,09	16.495,95	-
Συνεισφορές φορέων για εκτέλεση έργων ΠΔΕ (ΚΑΕ Σ7300)	12.000.000,00	31.422.045,57	0,00	0,00	31.422.045,57	0,00	261,85%
Έσοδα από δάνεια που σύναψε το ΕΔ για χρηματοδότηση του ΠΔΕ (ΚΑΕ Σ7400)	0,00	27.758,48	0,00	0,00	0,00	27.758,48	-
Λοιπά έσοδα από δημόσιες επενδύσεις (ΚΑΕ Σ7900)	168.000.000,00	563.664.122,03	4.918,57	21.163,13	501.646.465,20	61.991.575,13	298,60%
Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις (ΚΑΕ Σ8000)	3.555.000.000,00	2.097.195.011,49	0,00	0,00	2.097.195.011,49	0,00	58,99%
Έσοδα από την ΕΕ (ΚΑΕ Σ8300)	3.555.000.000,00	2.097.195.011,49	0,00	0,00	2.097.195.011,49	0,00	58,99%
Γενικό Σύνολο	56.626.915.000,00	165.996.124.075,14	2.802.066.991,25	5.581.790.486,29	53.387.757.376,34	104.224.509.221,26	94,28%

1.1.1 Επισκόπηση στα Έσοδα επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού 2018

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του Προϋπολογισμού (Τακτικού και Δημοσίων Επενδύσεων), μετά τη μείωση των επιστροφών και εξαιρουμένων των πιστωτικών εσόδων (Τακτικού Προϋπολογισμού και Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων) ανήλθαν, το οικονομικό έτος 2018, στο ποσό των 53.387,76 εκατ. ευρώ και υπολείπονται του στόχου του προϋπολογισμού, ποσού ύψους 56.626,92 εκατ. ευρώ, κατά 3.239,16 εκατ. ευρώ, ήτοι κατά ποσοστό 5,72%. Αντιπροσωπεύουν δε το 28,9% του ΑΕΠ (184,7 δις ευρώ)¹ έναντι 29,77% του ΑΕΠ του προηγούμενου οικονομικού έτους 2017.

Α. Οι κυριότερες κατηγορίες εισπραχθέντων εσόδων, στις οποίες υπήρξαν υπερβάσεις έναντι των αρχικών στόχων του προϋπολογισμού, είναι:

α) Φόρος εισοδήματος (ΚΑΕ Σ0100), όπου διαπιστώθηκε υπέρβαση κατά 593,41 εκατ. ευρώ, η οποία αφορά κυρίως στις εισπράξεις από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (ΚΑΕ Σ0120) κατά 353,57 εκατ. ευρώ και από φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΚΑΕ Σ0110) κατά 229,51 εκατ. ευρώ έναντι του προϋπολογισμού.

β) Έμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ1600), όπου διαπιστώθηκε υπέρβαση κατά 276,87 εκατ. ευρώ, προερχόμενη κυρίως από υπέρβαση των εισπραχθέντων υπολοίπων παρελθόντων οικονομικών ετών από ΦΠΑ (ΚΑΕ Σ1632) κατά 236,59 εκατ. ευρώ έναντι του προϋπολογισμού.

γ) Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη επιχειρήσεων και οργανισμών (ΚΑΕ Σ2540), όπου διαπιστώθηκε υπέρβαση κατά 270,37 εκατ. ευρώ, οφειλόμενη κυρίως στις αυξημένες εισπράξεις έναντι του προϋπολογισμού από τη συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη της Τράπεζας της Ελλάδος (ΚΑΕ Σ2541) κατά 214,98 εκατ. ευρώ και

δ) Λοιπά έσοδα από δημόσιες επενδύσεις (ΚΑΕ Σ7900), όπου διαπιστώθηκε υπέρβαση κατά 333,65 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω υπέρβασης στα εισπραχθέντα έσοδα από επιστροφές, καταλογισμούς κ.λπ. (ΚΑΕ Σ7910) κατά 330,31 εκατ. ευρώ.

¹ Δελτίο τύπου ΕΛΣΤΑΤ "Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί και Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί Έτος 2018 (1η εκτίμηση)", 7.3.2019.

Β. Αντίθετα, οι κατηγορίες των εισπραχθέντων εσόδων, οι οποίες παρουσίασαν σημαντική υστέρηση έναντι των αρχικών στόχων του προϋπολογισμού, είναι:

α) Άμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ0600), που παρουσίασαν υστέρηση ποσού 351,89 εκατ. ευρώ, η οποία αφορά κυρίως υπόλοιπα φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών που πρέπει να εισπραχθούν (ΚΑΕ Σ0630), ποσού 323,67 εκατ. ευρώ.

β) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), που προβλέπεται στους νόμους 1642/1986 και 1676/1986, όπως ισχύουν, (ΚΑΕ Σ1100) και παρουσίασε υστέρηση ποσού 620 εκατ. ευρώ. Η υστέρηση αφορά κυρίως στον ΦΠΑ εγχωρίων, όπου συμπεριλαμβάνονται και οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές (ΚΑΕ Σ1110 και ΚΑΕ Σ1120), κατά 863,35 εκατ. ευρώ, σε συνδυασμό με αύξηση στα εισπραχθέντα έσοδα ΦΠΑ εισαγομένων (ΚΑΕ Σ1150) κατά 243,19 εκατ. ευρώ, έναντι του προϋπολογισμού.

γ) Φόροι κατανάλωσης που εισπράττονται από τα τελωνεία (ΚΑΕ Σ1400) και παρουσίασαν υστέρηση ποσού 343,47 εκατ. ευρώ, η οποία αφορά κυρίως στις κατηγορίες των ειδικών φόρων κατανάλωσης εισαγομένων από τρίτες χώρες καυσίμων (ΚΑΕ Σ1430, κυρίως diesel), των ειδικών φόρων κατανάλωσης ενεργειακών προϊόντων, εγχωρίων και ΕΕ (ΚΑΕ Σ1460, κυρίως βενζινών και diesel) και των ειδικών φόρων κατανάλωσης λοιπών προϊόντων εγχωρίων και ΕΕ (ΚΑΕ Σ1470, κυρίως προϊόντων καπνού) κατά 123,81 εκατ. ευρώ, 122,64 εκατ. ευρώ και 116,66 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, έναντι του προϋπολογισμού.

δ) Υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών από διάφορα προς είσπραξη μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ Σ3621), ο προϋπολογισμός των οποίων, ποσού 114 εκατ. ευρώ, όχι μόνο δεν υλοποιήθηκε, αλλά τα αντίστοιχα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα παρουσίασαν αρνητικό υπόλοιπο, ποσού -655,57 εκατ. ευρώ, λόγω πραγματοποίησης επιστροφών εσόδων μεγαλύτερου ποσού από τα εισπραχθέντα (προ επιστροφών) έσοδα.

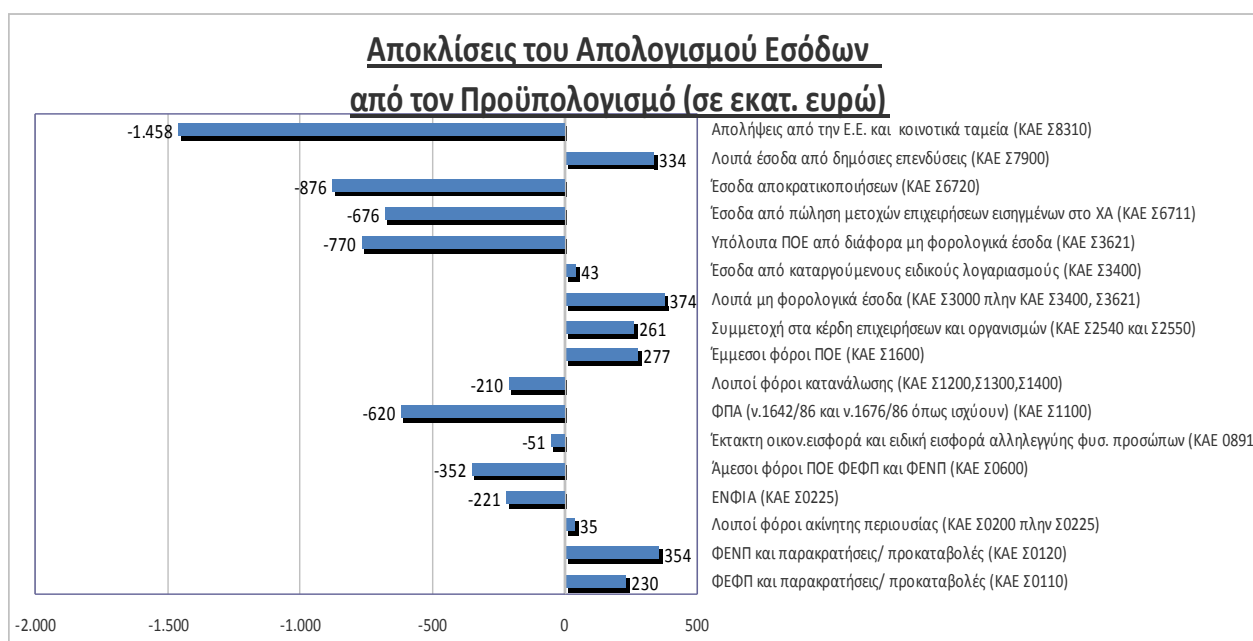
ε) Έσοδα από πώληση μετοχών επιχειρήσεων εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΚΑΕ Σ6711), που ανήλθαν στο ποσό των 507,65 εκατ. ευρώ και παρουσίασαν υστέρηση ποσού 676,09 εκατ. ευρώ, καθώς ο σχετικός προϋπολογισμός τους (ποσού 1.183,74 εκατ. ευρώ) υλοποιήθηκε σε ποσοστό μόνο 42,89%. Στα έσοδα αυτά περιλαμβάνεται κυρίως εισπραχθέν τίμημα από πώληση μετοχών των εταιρειών ΟΛΘ ΑΕ (224 εκατ. ευρώ), ΟΤΕ ΑΕ (281 εκατ. ευρώ) και ΟΠΑΠ ΑΕ (3 εκατ. ευρώ).

στ) Έσοδα προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (ΚΑΕ Σ6720), που παρουσίασαν υστέρηση ποσού 876,38 εκατ. ευρώ, κυρίως εξαιτίας της μη είσπραξης εντός του έτους 2018 των ποσών που είχαν αρχικά εκτιμηθεί, αφενός από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς

Αερολιμένα Αθηνών (484 εκατ. ευρώ), η οποία τελικά ολοκληρώθηκε το έτος 2019, αφετέρου από το αντίτιμο για την αξιοποίηση της έκτασης του πρώην Διεθνούς Αεροδρομίου του Ελληνικού (300 εκατ. ευρώ), όπως αναφέρεται στις Σημειώσεις επί της υλοποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2018 (Σημ. 42) και

ζ) Απολήψεις από κοινοτικά ταμεία (ΚΑΕ Σ8310), ήτοι κυρίως από το Περιφερειακό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, που παρουσίασαν υστέρηση ποσού 1.457,81 εκατ. ευρώ, έναντι του προϋπολογισμού.

Ιστόγραμμα 1.1.1



Από τα προεκτεθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η αναλογία άμεσων και έμμεσων φόρων ως προς τα συνολικά φορολογικά έσοδα ανήλθε σε 41,80% και 58,20% αντίστοιχα.

Γ. Περαιτέρω, στον παρακάτω πίνακα 1.1.1.1 παρουσιάζονται οι αποκλίσεις του προϋπολογισμού και του απολογισμού εσόδων του οικονομικού έτους 2018, με τα αντίστοιχα μεγέθη του προηγούμενου οικονομικού έτους:

Πίνακας 1.1.1.1
Αποκλίσεις Εισπραχθέντων Εσόδων Προϋπολογισμού ετών 2018 και 2017
(μετά τη μείωση επιστροφών και εξαιρουμένων των πιστωτικών εσόδων)

Οικονομικό Έτος 2018 και 2017 (σε ευρώ)

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εσόδων 2018 - 2017
Φορολογικά έσοδα	45.082.000.000,00	44.544.879.293,00	43.982.000.000,00	42.179.293.034,08	2,50%	5,61%
Άμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ0000)	18.664.000.000,00	18.618.721.256,74	18.682.000.000,00	17.459.346.454,77	-0,10%	6,64%
Φόρος στο εισόδημα (ΚΑΕ Σ0100)	11.703.000.000,00	12.296.413.407,78	12.446.000.000,00	11.237.410.530,60	-5,97%	9,42%
Φόροι στην περιουσία (ΚΑΕ Σ0200)	3.347.000.000,00	3.161.074.163,98	3.082.000.000,00	3.204.430.557,63	8,60%	-1,35%
Άμεσοι φόροι υπέρ τρίτων (ΚΑΕ Σ0500)	0,00	4.723,62	0,00	5.768,71	-	-18,12%
Άμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ0600)	1.413.000.000,00	1.061.111.709,45	1.002.000.000,00	813.036.043,06	41,02%	30,51%
Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ0700)	390.000.000,00	351.809.123,99	389.000.000,00	339.742.566,97	0,26%	3,55%
Λοιποί άμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ0800)	1.811.000.000,00	1.748.308.127,92	1.763.000.000,00	1.864.720.987,80	2,72%	-6,24%
Έμμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ1000)	26.418.000.000,00	25.926.158.036,26	25.300.000.000,00	24.719.946.579,31	4,42%	4,88%
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) (ν.1642/1986 και ν.1676/1986 όπως ισχύουν) (ΚΑΕ Σ1100)	14.913.000.000,00	14.292.839.560,31	14.404.000.000,00	14.054.407.409,69	3,53%	1,70%
Λοιποί φόροι συναλλαγών (ΚΑΕ Σ1200)	589.000.000,00	648.703.719,76	480.000.000,00	584.427.924,38	22,71%	11,00%
Λοιποί φόροι κατανάλωσης (ΚΑΕ Σ1300)	1.996.000.000,00	2.069.513.989,63	1.858.000.000,00	1.852.689.625,56	7,43%	11,70%
Φόροι κατανάλωσης που εισπράττονται από τα Τελωνεία (ΚΑΕ Σ1400)	7.705.000.000,00	7.361.532.817,70	7.688.000.000,00	7.198.059.045,15	0,22%	2,27%
Έμμεσοι φόροι υπέρ τρίτων (ΚΑΕ Σ1500)	8.000.000,00	18.332.486,19	3.000.000,00	2.856.411,92	166,67%	541,80%
Έμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ1600)	834.000.000,00	1.110.874.212,42	525.000.000,00	665.540.539,94	58,86%	66,91%
Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ1700)	166.000.000,00	192.759.521,40	136.000.000,00	160.757.746,64	22,06%	19,91%
Ειδικές εισφορές, τέλη εισαγωγής, εξαγωγής και λοιποί έμμεσοι φόροι (ΚΑΕ Σ1800)	0,00	43,33	0,00	150,61	-	-71,23%

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εσόδων 2018 - 2017
Έσοδα που εισπράττονται για την ΕΕ (ΚΑΕ Σ1900)	207.000.000,00	231.601.685,52	206.000.000,00	201.207.725,42	0,49%	15,11%
Πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους (ΚΑΕ Σ2000)	1.574.000.000,00	2.070.184.884,01	1.367.000.000,00	1.988.304.951,67	15,14%	4,12%
Έσοδα από κεφάλαια του Δημοσίου, μισθώματα κ.λπ. (ΚΑΕ Σ2200)	33.000.000,00	32.019.440,05	34.000.000,00	34.767.555,16	-2,94%	-7,90%
Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών του Δημοσίου (ΚΑΕ Σ2300)	142.000.000,00	215.400.978,88	87.000.000,00	183.159.903,22	63,22%	17,60%
Έσοδα από πώληση αγαθών, εκμετάλλευση και εκποίηση περιουσιακών στοιχείων (ΚΑΕ Σ2400)	19.000.000,00	36.313.986,57	35.000.000,00	22.232.716,42	-45,71%	63,34%
Έσοδα από επιχειρήσεις και οργανισμούς (ΚΑΕ Σ2500)	1.380.000.000,00	1.782.195.681,25	1.211.000.000,00	1.734.318.521,80	13,96%	2,76%
Έκτακτα έσοδα (ΚΑΕ Σ2900)	0,00	4.254.797,26	0,00	13.826.255,07	-	-69,23%
Λοιπά μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ Σ3000)	2.412.300.000,00	2.059.593.768,40	2.458.000.000,00	2.399.191.667,96	-1,86%	-14,15%
Απολήψεις εξόδων που έγιναν (ΚΑΕ Σ3100)	8.000.000,00	79.331.780,78	53.000.000,00	52.024.989,81	-84,91%	52,49%
Επιστροφές χρημάτων (ΚΑΕ Σ3200)	475.300.000,00	505.040.831,57	483.000.000,00	500.919.758,44	-1,59%	0,82%
Έσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων, από δάνεια που χορηγήθηκαν κ.λπ. (ΚΑΕ Σ3300)	158.000.000,00	182.090.908,04	165.000.000,00	215.088.448,92	-4,24%	-15,34%
Έσοδα από καταργούμενους ειδικούς λογαριασμούς (ΚΑΕ Σ3400)	304.000.000,00	346.823.815,45	273.000.000,00	319.571.331,22	11,36%	8,53%
Έσοδα υπέρ τρίτων (ΚΑΕ Σ3500)	24.000.000,00	21.587.669,09	24.000.000,00	23.245.888,53	0,00%	-7,13%
Έσοδα από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ3600)	114.000.000,00	-655.565.630,01	81.000.000,00	-218.029.059,66	40,74%	200,68%
Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές σε μη φορολογικά έσοδα και παράβολα (ΚΑΕ Σ3700)	460.000.000,00	380.678.142,51	399.000.000,00	434.872.055,12	15,29%	-12,46%
Έσοδα λοιπών περιπτώσεων (ΚΑΕ Σ3800)	152.000.000,00	250.783.880,42	167.000.000,00	164.255.523,39	-8,98%	52,68%

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εσόδων 2018 - 2017
Έκτακτα έσοδα (ΚΑΕ Σ3900)	717.000.000,00	948.822.370,55	813.000.000,00	907.242.732,19	-11,81%	4,58%
Μεταβιβάσεις από την ΕΕ και τα κράτη μέλη (ΚΑΕ Σ4000)	331.200.000,00	322.298.390,90	523.000.000,00	388.153.950,77	-36,67%	-16,97%
Απολήψεις από την ΕΕ και κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς (ΚΑΕ Σ4200)	331.200.000,00	322.298.390,90	523.000.000,00	388.153.950,77	-36,67%	-16,97%
Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ Σ6000)	3.492.415.000,00	1.760.270.061,56	2.683.000.000,00	3.492.974.236,78	30,17%	-49,61%
Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές (ΚΑΕ Σ6700)	3.492.415.000,00	1.739.018.459,36	2.683.000.000,00	3.464.663.718,45	30,17%	-49,81%
Έσοδα από NATO (ΚΑΕ Σ6800)	0,00	21.251.602,20	0,00	28.310.518,33	-	-24,93%
Έσοδα από δημόσιες επενδύσεις (ΚΑΕ Σ7000)	180.000.000,00	533.335.966,98	180.000.000,00	480.949.614,62	0,00%	10,89%
Έσοδα από την εκμετάλλευση έργων που εκτελέστηκαν (ΚΑΕ Σ7100)	0,00	5,12	0,00	8,45	-	-39,41%
Έσοδα από δάνεια που χορηγήθηκαν από το ΠΔΕ (ΚΑΕ Σ7200)	0,00	267.451,09	2.000.000,00	597.369,68	-100,00%	-55,23%
Συνεισφορές φορέων για εκτέλεση έργων ΠΔΕ (ΚΑΕ Σ7300)	12.000.000,00	31.422.045,57	44.000.000,00	46.145.302,88	-72,73%	-31,91%
Λοιπά έσοδα από δημόσιες επενδύσεις (ΚΑΕ Σ7900)	168.000.000,00	501.646.465,20	134.000.000,00	434.206.933,61	25,37%	15,53%
Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις (ΚΑΕ Σ8000)	3.555.000.000,00	2.097.195.011,49	3.975.000.000,00	1.963.580.570,01	-10,57%	6,80%
Έσοδα από την ΕΕ (ΚΑΕ Σ8300)	3.555.000.000,00	2.097.195.011,49	3.975.000.000,00	1.963.580.570,01	-10,57%	6,80%
Γενικό Σύνολο	56.626.915.000,00	53.387.757.376,34	55.168.000.000,00	52.892.448.025,89	2,64%	0,94%

Δ. Σε σχέση με τα απολογιστικά μεγέθη του οικονομικού έτους 2017 οι κυριότερες αποκλίσεις περιλαμβάνουν τα κάτωθι:

α) Φόρος εισοδήματος (ΚΑΕ Σ0100), που παρουσίασε αύξηση κατά 1.059 εκατ. ευρώ, η οποία αφορά κυρίως στις εισπράξεις από φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΚΑΕ Σ0110), που αυξήθηκαν κατά 981,67 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.

β) Άμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ0600), που παρουσίασαν αύξηση κατά 248,08 εκατ. ευρώ, η οποία αφορά κυρίως σε υπόλοιπα φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών που πρέπει να εισπραχθούν (ΚΑΕ Σ0630) και τα οποία αυξήθηκαν κατά 395,75 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.

γ) Έμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ1600), που παρουσίασαν αύξηση κατά 445,33 εκατ. ευρώ, προερχόμενη κυρίως από αύξηση των εισπραχθέντων υπολοίπων παρελθόντων οικονομικών ετών από ΦΠΑ (ΚΑΕ Σ1632) κατά 368,76 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.

δ) Έσοδα από πώληση μετοχών επιχειρήσεων εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΚΑΕ Σ6711), που παρουσίασαν αύξηση κατά 503,47 εκατ. ευρώ, καθώς στο αντίστοιχο κονδύλιο του προηγούμενου οικονομικού έτους περιλαμβανόταν κυρίως εισπραχθείσα δόση ποσού 3 εκατ. ευρώ από πώληση μετοχών της ΟΠΑΠ ΑΕ, ενώ, όπως προαναφέρθηκε, στο κονδύλιο του οικονομικού έτους 2018 περιλαμβάνεται επιπλέον και τίμημα από την πώληση μετοχών των εταιρειών ΟΛΘ ΑΕ (224 εκατ. ευρώ) και ΟΤΕ ΑΕ (281 εκατ. ευρώ).

ε) Έσοδα Ελληνικού Δημοσίου από χρεολύσια επενδύσεων σε ομόλογα (ΚΑΕ Σ6717), που παρουσίασαν αύξηση κατά 661,68 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Πρόκειται για έσοδα από χρεολύσια επενδύσεων σε ομόλογα έκδοσης του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) και των Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων (ΕΑΣ ΑΒΕΕ), στα οποία εγγυητής είναι το Ελληνικό Δημόσιο και τα οποία, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη Σημείωση 26.1 επί των οικονομικών καταστάσεων, εντάχθηκαν στο PSI (Private Sector Involvement) και αντηλλάγησαν με νέα ομόλογα έκδοσης του EFSF (European Financial Stability Facility), όμως επειδή δεν ήταν δυνατή η διαγραφή τους, καθώς ο εκδότης και ο νέος κάτοχος δεν ήταν το ίδιο νομικό πρόσωπο, περιήλθαν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου και για τυπικούς λόγους το Ελληνικό Δημόσιο καταβάλλει στη λήξη τους χρεολύσια και τόκους ως εγγυητής και αντίστοιχα τα εισπράττει ως κάτοχος των ομολόγων.

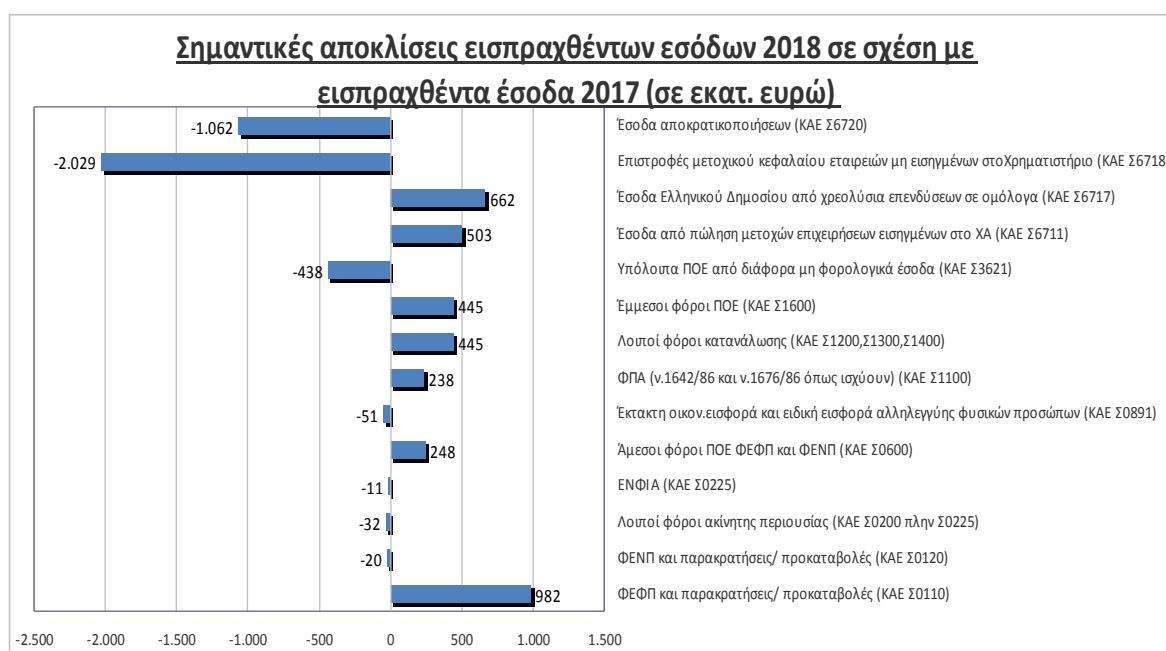
στ) Επιστροφές μετοχικού κεφαλαίου εταιρειών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο (ΚΑΕ Σ6718) με μηδενικό υπόλοιπο το οικονομικό έτος 2018. Οι αντίστοιχες εισπράξεις κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, ποσού 2.029,20 εκατ. ευρώ, αφορούσαν επιστροφή στο Ελληνικό Δημόσιο από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), λόγω ισόποσης μείωσης του κεφαλαίου του εντός του έτους 2017, που όμως δεν δημιούργησαν δημοσιονομικό αποτέλεσμα, λόγω αντίστοιχης ισόποσης δαπάνης προεξόφλησης δανείων, συναφθέντων με τον European Stability Mechanism (ESM), στο πλαίσιο της κύριας χρηματοδοτικής σύμβασης (ΚΑΕ Ξ6269 κατά το οικονομικό έτος 2017).

ζ) Έσοδα προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (ΚΑΕ Σ6720), που παρουσίασαν μείωση κατά 1.062,05 εκατ. ευρώ, εξαιτίας του ότι στο κονδύλιο του οικονομικού έτους 2017 περιλαμβάνονταν, μεταξύ άλλων, και έσοδα από εκκαθάριση, παραχώρηση αναβάθμισης, συντήρησης, διαχείρισης και

λειτουργίας περιφερειακών αεροδρομίων συνολικού ποσού 1.192,91 εκατ. ευρώ, ενώ τα αντίστοιχα εισπραχθέντα έσοδα κατά το οικονομικό έτος 2018 ανήλθαν σε μόλις 16,66 εκατ. ευρώ (σε συνδυασμό και με αύξηση στις εισπράξεις εσόδων από δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων κατά 140,95 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος) και

η) Υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών από διάφορα προς είσπραξη μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ Σ3621), τα οποία παρουσίασαν μείωση κατά 437,54 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Ιστόγραμμα 1.1.1.1



Ε. Τέλος, επισημαίνεται ότι οι κυριότερες μεταβολές του προϋπολογισμού εσόδων του έτους 2018 σε σχέση με τον προϋπολογισμό εσόδων του έτους 2017 περιλαμβάνουν:

α) Αύξηση του προϋπολογισμού εσόδων από άμεσους φόρους από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ0600) κατά 411 εκατ. ευρώ.

β) Αύξηση του προϋπολογισμού εσόδων από ΦΠΑ, που προβλέπεται στους νόμους 1642/1986 και 1676/1986 όπως ισχύουν (ΚΑΕ Σ1100), κατά 509 εκατ. ευρώ.

γ) Αύξηση του προϋπολογισμού εσόδων από έμμεσους φόρους από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ1600) κατά 309 εκατ. ευρώ.

δ) Αύξηση του προϋπολογισμού εσόδων από συμμετοχές (ΚΑΕ Σ6710) κατά 1.743,44 εκατ. ευρώ.

ε) Μείωση του προϋπολογισμού εσόδων από φόρο εισοδήματος (ΚΑΕ Σ0100) κατά 743 εκατ. ευρώ.

στ) Μείωση του προϋπολογισμού εσόδων προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (ΚΑΕ Σ6720) κατά 934,02 εκατ. ευρώ και

ζ) Μείωση του προϋπολογισμού των απολήψεων από κοινοτικά ταμεία (ΚΑΕ Σ8310) κατά 420 εκατ. ευρώ.

1.1.2 Επιστροφές, διαγραφές εσόδων και εισπρακτέο υπόλοιπο

A. Οι επιστροφές εσόδων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των παρελθόντων οικονομικών ετών, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 5.582 εκατ. ευρώ, έναντι στόχου 3.648 εκατ. ευρώ², παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με τις προβλέψεις κατά 53%.

Από το σύνολο των επιστροφών, ποσό 4.308 εκατ. ευρώ αφορά σε επιστροφές φόρων και κυρίως σε επιστροφές φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, ΦΠΑ και άμεσων φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών. Η υπέρβαση αυτή του ετήσιου στόχου οφείλεται κυρίως στη συνεχιζόμενη, από το προηγούμενο έτος, προσπάθεια εκκαθάρισης των ληξιπρόθεσμων οφειλών της Γενικής Κυβέρνησης.

B. Οι διαγραφές εσόδων ανήλθαν στο ποσό των 2.802 εκατ. ευρώ, έναντι ποσού 1.956 εκατ. ευρώ κατά το προηγούμενο έτος, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 846 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 43,26%. Οι κυριότερες διαγραφές αναλύονται ανά κατηγορία εσόδου ως εξής:

- Ποσό 1.164 εκατ. ευρώ αφορά σε διαγραφές εσόδων από άμεσους φόρους, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 493 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 73,53% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην αύξηση κατά 473 εκατ. ευρώ των διαγραφέντων εσόδων από άμεσους φόρους παρελθόντων οικονομικών ετών, από τα οποία ποσό ύψους 260 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 55% αφορά σε οφειλές φυσικών προσώπων και ποσό ύψους 200 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 42% αφορά υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών λοιπών περιπτώσεων.

² Εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2018, σελ. 55 Πίνακας 3.2.

- Ποσό 1.209 εκατ. ευρώ αφορά σε διαγραφές εσόδων από έμμεσους φόρους, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 918 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 315,46% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο: α) στη διαγραφή 802 εκατ. ευρώ εσόδων από ετήσιο τέλος για τη λειτουργία χώρων καπνιζόντων (άρθρο 45 ν. 3986/2011, ΦΕΚ 152 Α' - ΚΑΕ Σ1253), ενώ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος το αντίστοιχο ποσό ανήλθε σε μόλις 23 χιλ. ευρώ, β) στην αύξηση κατά 96 εκατ. ευρώ των διαγραφέντων έμμεσων φόρων από παρελθόντα οικονομικά έτη σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.
- Ποσό 424 εκατ. ευρώ αφορά σε διαγραφές λοιπών μη φορολογικών εσόδων (εσόδων από καταπτώσεις εγγυήσεων δανείων που χορηγήθηκαν, εσόδων υπέρ τρίτων, προσαυξήσεων και προστίμων σε μη φορολογικά έσοδα και παράβολα, εσόδων από παρελθόντα οικονομικά έτη), παρουσιάζοντας μείωση κατά 567 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 57,25% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση κατά 525 εκατ. ευρώ των διαγραφέντων εσόδων από εισπράξεις βεβαιωμένων οφειλών λόγω κατάπτωσης εγγυήσεων που παρασχέθηκαν σε δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμούς και φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (ΚΑΕ Σ3333).

Αναφορικά με την αύξηση των διαγραφών κατά 846 εκατ. ευρώ το έτος 2018 σε σχέση με το έτος 2017, σημειώνεται ότι στην έκθεση του Υπουργού Οικονομικών [η οποία απεστάλη στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το 2/68524/ΔΛΓΚ/4.10.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης (Τμήμα Α') της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Δημοσιονομικών Κανόνων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σύμφωνα με το άρθρο 167 παρ. 1 του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 143 Α') και επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση ως παράρτημα], αναφέρεται ότι «στην πραγματικότητα η απόκλιση ανέρχεται στο ποσό των 46 εκατ. ευρώ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στις διαγραφές έμμεσων φόρων και ειδικότερα του ΚΑΕ Σ1253 «Ετήσιο τέλος για τη λειτουργία χώρων καπνιζόντων (αρθ. 45 ν. 3986/11)» περιλαμβάνεται διορθωτική κίνηση καταχώρησης ποσού βεβαίωσης ύψους 800.797.074,80 ευρώ στη Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών το 2018, λόγω της εκ παραδρομής καταχώρησης στο σχετικό πεδίο της ηλεκτρονικής εφαρμογής, αντί του προς βεβαίωση ποσού, του Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου. Οι πραγματικές διαγραφές στον εν λόγω ΚΑΕ ανήλθαν στις 39.815,90 ευρώ, γεγονός που επαναπροσδιορίζει ανάλογα, όλα τα αναφερόμενα στην έκθεση ποσά και ποσοστά επί των διαγραφών.».

Επισημαίνεται ότι η πραγματοποίηση εκ παραδρομής βεβαίωσης και διορθωτικής καταχώρησης, με διαγραφή του εσόδου, καταδεικνύει αδυναμία όσον αφορά στην ορθή λειτουργία των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας, ώστε να εντοπίζονται και να διορθώνονται έγκαιρα σημαντικά λάθη. Συστήνεται η αξιολόγηση της επάρκειας των εσωτερικών δικλίδων.

Ποσοστό 96,34% των διαγραφών εσόδων οικονομικού έτους 2018 αφορά σε διαγραφές οφειλών που βεβαιώθηκαν από το έτος 2010 έως και το έτος 2018. Αναλυτικά, η κατανομή των διαγραφών εσόδων ανά έτος βεβαίωσης οφειλής παρουσιάζεται στον κατωτέρω πίνακα:

Πίνακας 1.1.2.1

Κατανομή διαγραφών ανά έτος βεβαίωσης οφειλής		
ΕΤΟΣ Βεβαίωσης	ΠΟΣΟ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ	Ποσοστό % επί του συνόλου
1973-2005	74.508.523,92	2,66%
2006-2009	28.089.131,93	1,00%
2010- 2015	508.111.755,49	18,13%
2016	263.458.390,60	9,40%
2017	441.230.469,21	15,75%
2018	1.486.668.720,10	53,06%
	2.802.066.991,25	100%

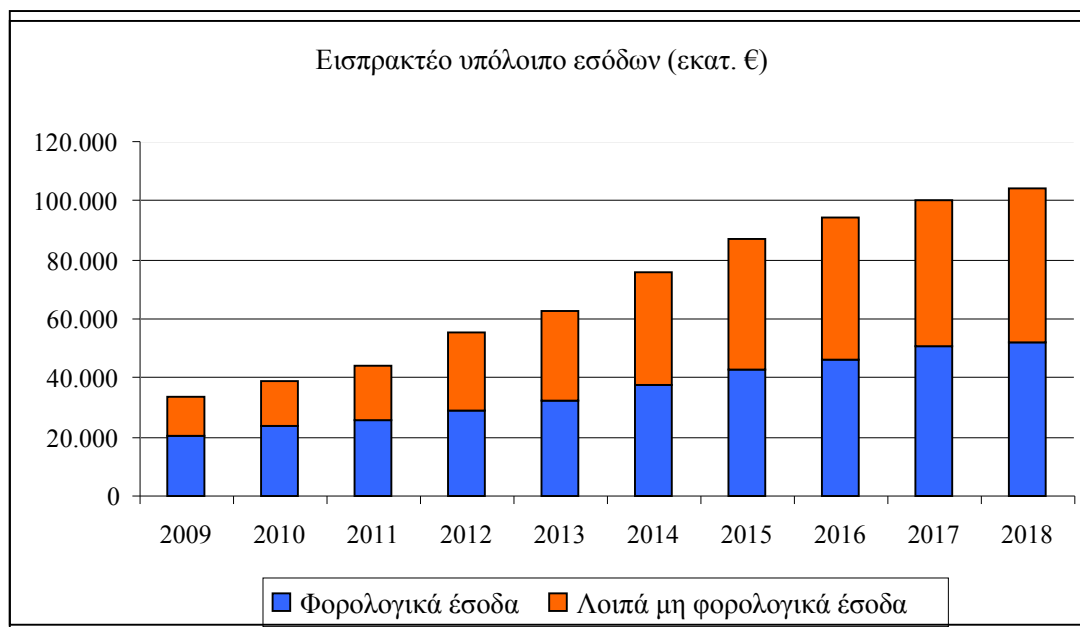
Στοιχεία: ΔΥΠΗΔΕΔ

Σύμφωνα με στοιχεία της Διεύθυνσης Υπηρεσιών Δεδομένων (ΔΥΠΗΔΕΔ) της ΑΑΔΕ από το συνολικό ποσό των διαγραφών εσόδων, μόνο 19 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 0,69%, αφορούν σε παραγεγραμμένες οφειλές φορολογούμενων. Το υπόλοιπο ποσό έχει διαγραφεί είτε σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων είτε σε εκτέλεση αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της ΑΑΔΕ επί ενδικοφανών προσφυγών. Επίσης, μόνο 5 ΔΟΥ έχουν διενεργήσει διαγραφές οφειλών λόγω παραγραφής.

Γ. Το εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού του οικονομικού έτους 2018 ανήλθε σε 104.225 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 56,42% του ΑΕΠ (184.714 εκατ. ευρώ)³ και είναι αυξημένο έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους 2017, κατά 3.881 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 3,87%, έναντι 6,47% του προηγούμενου έτους σε σχέση με το έτος 2016.

³ Δελτίο τύπου ΕΛΣΤΑΤ "Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό και Ετήσιο Εθνικό Λογαριασμό Έτος 2018 (1η εκτίμηση)", 7.3.2019.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.1.2



Στη διαμόρφωση πάντως αυτού του υψηλού και συνεχώς αυξανόμενου εισπρακτέου υπολοίπου συμβάλλουν κυρίως:

- Οι απαιτήσεις από άμεσους φόρους, οι οποίες ανέρχονται σε 23.293 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 22,35% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου. Οι συνολικές απαιτήσεις από άμεσους φόρους αυξήθηκαν κατά 468 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 2,05% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, παρά το γεγονός ότι οι απαιτήσεις από φόρους εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (ΚΑΕ Σ0100) μειώθηκαν κατά 65 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 5,30% και από προσανξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ0700) κατά 656 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 50,46%. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση των απαιτήσεων από άμεσους φόρους παρελθόντων οικονομικών ετών (ΚΑΕ Σ0600) κατά 1.096 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 6,54%. Τα χαμηλά ποσοστά είσπραξης των φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών καταδεικνύουν την αναποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων παλαιών οφειλών.
- Οι απαιτήσεις από έμμεσους φόρους, οι οποίες ανέρχονται σε 28.933 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 27,76% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου. Οι συνολικές απαιτήσεις από έμμεσους φόρους αυξήθηκαν κατά 1.087 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 3,90% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, παρά το γεγονός ότι οι απαιτήσεις από προσανξήσεις, πρόστιμα και

χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ1700) μειώθηκαν κατά 675 εκατ. ευρώ. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των απαιτήσεων από έμμεσους φόρους παρελθόντων οικονομικών ετών (ΚΑΕ Σ1600) κατά 1.797 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 7,21%.

- Οι απαιτήσεις από λοιπά μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ Σ3000), οι οποίες ανέρχονται σε 51.594 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 49,50% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου, παρουσιάζουν δε αύξηση κατά 2.262 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 4,59% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως σε δύο παράγοντες: α) στην αύξηση των απαιτήσεων από καταπτώσεις εγγυήσεων από δάνεια που χορηγήθηκαν σε δημόσιες επιχειρήσεις (ΚΑΕ Σ3300) κατά 1.295 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 12,46% και β) στην αύξηση των απαιτήσεων από πρόστιμα και προσαυξήσεις (ΚΑΕ Σ3700) κατά 845 εκατ. ευρώ.

Το ύψος των βεβαιωθέντων προστίμων, που αφορούν παραβάσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ - ΚΑΕ Σ3732), ανήλθε στο ποσό των 32.423 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων διεγράφησαν 105 εκατ. ευρώ, επεστράφησαν 14 εκατ. ευρώ και εισπράχθηκαν μόνο 19 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι για το υπό εξέταση οικονομικό έτος, οι επαναβεβαιώσεις προστίμων, που έχουν επιβληθεί για παραβάσεις του ΚΒΣ σε παρελθόντα οικονομικά έτη, ανέρχονται στο ποσό των 31.562 εκατ. ευρώ.

Ως προς την ανάλυση -κατά παλαιότητα και ανά κατηγορία οφειλέτη- του εισπρακτέου υπολοίπου των απαιτήσεων από πρόστιμα για παραβάσεις του ΚΒΣ, συνολικού ποσού 32.285 εκατ. ευρώ, ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Ποσό 3.956 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 12,25% των απαιτήσεων από βεβαιωμένα πρόστιμα ΚΒΣ αφορά στην περίοδο 1976-2005, ενώ το υπόλοιπο ποσό 28.329 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 87,75% κατανέμεται στις χρήσεις 2006-2018 (σχετ. Πιν. 1.1.2.2).

β) Έναντι των απαιτήσεων από βεβαιωμένα πρόστιμα ΚΒΣ μέχρι και την 31^η.12.2017 παρατηρήθηκε μείωση (διαγραφές, επιστροφές ή εισπράξεις) ποσού 126 εκατ. ευρώ. Από το ποσό αυτό, μόνον 2 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 1,68%, αφορά σε πρόστιμα βεβαιωθέντα κατά την περίοδο 1976-2005, ενώ το υπόλοιπο ποσό των 124 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 98,32% κατανέμεται στις χρήσεις 2006-2017 (σχετ. Πιν. 1.1.2.3) και

γ) Ποσοστό 37,10% των απαιτήσεων από βεβαιωθέντα πρόστιμα ΚΒΣ αφορά σε φυσικά πρόσωπα (επιτηδευματίες και μη) και ποσοστό 53,40% σε εταιρείες υπό τη νομική μορφή ΑΕ και ΕΠΕ (σχετ. Πιν. 1.1.2.4).

Τα ανωτέρω αποτυπώνονται στους ακόλουθους πίνακες:

Πίνακας 1.1.2.2
(αφορά χρέη που βεβαιώθηκαν έως και το έτος 2018)

Κατανομή εισπρακτέου υπολοίπου ΚΑΕ Σ3732 «Πρόστιμα επιβαλλόμενα από τους οικονομικούς εφόρους για παραβάσεις ΚΒΣ»		
ΕΤΟΣ Βεβαίωσης	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2018	Ποσοστό % επί του συνόλου
1976-2005	3.956.404.981,02	12,25%
2006-2009	4.453.793.687,53	13,80%
2010	1.666.065.972,69	5,16%
2011	2.731.058.859,09	8,46%
2012	6.525.290.233,74	20,21%
2013	2.374.773.802,56	7,36%
2014	3.862.932.418,88	11,97%
2015	3.161.736.062,79	9,79%
2016	1.339.011.173,25	4,15%
2017	1.365.085.715,08	4,23%
2018	848.434.290,02	2,63%
	32.284.587.196,59	100%

Στοιχεία: ΔΥΠΗΔΕΔ

Πίνακας 1.1.2.3

Μειώσεις εισπρακτέου υπολοίπου 2018 (ΚΑΕ Σ3732) κατ' έτος βεβαίωσης (Συγκριτικά στοιχεία 2017)			
ΕΤΟΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2018	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2017	ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ ΚΑΤ'ΕΤΟΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ
1976-2005	3.956.404.981,02	3.958.533.649,66	2.128.668,64
2006-2009	4.453.793.687,53	4.458.454.733,35	4.661.045,82
2010	1.666.065.972,69	1.667.879.618,01	1.813.645,32
2011	2.731.058.859,09	2.741.694.124,41	10.635.265,32
2012	6.525.290.233,74	6.528.424.900,75	3.134.667,01
2013	2.374.773.802,56	2.383.275.088,29	8.501.285,73
2014	3.862.932.418,82	3.897.154.451,69	34.222.032,87
2015	3.161.736.062,79	3.185.152.935,95	23.416.873,16
2016	1.339.011.173,25	1.350.988.988,02	11.977.814,77
2017	1.365.085.715,08	1.390.886.035,01	25.800.319,93
Σύνολο	31.436.152.906,57	31.562.444.525,14	126.291.618,57
2018	848.434.290,02		
Σύνολο	32.284.587.196,59		

Στοιχεία: ΔΥΠΗΔΕΛ

Πίνακας 1.1.2.4

Κατανομή εισπρακτέου υπολοίπου ΚΑΕ Σ3732 ανά κατηγορία οφειλέτη

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2018	% επί του συνόλου
ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	11.978.207.414,94	37,10%
ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	233.936.816,48	0,72%
ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ	7.140.413,23	0,02%
ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	34.697.848,44	0,11%
ΝΠΔΔ	160.734.371,70	0,50%
ΑΕ	12.403.940.533,84	38,42%
ΕΠΕ	4.837.330.979,28	14,98%
ΟΕ	780.873.072,67	2,42%
ΕΕ	1.371.441.638,71	4,25%
ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΝ/ΣΜΟΙ ΚΑΙ Κ/Ε	35.346.700,57	0,11%
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	2.496.039,10	0,01%
ΙΔΡΥΜΑΤΑ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ	307.166.898,70	0,95%
ΑΛΛΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ- ΑΤΑΞΙΝΟΜΗΤΑ	131.274.468,93	0,41%
	32.284.587.196,59	100%

Στοιχεία: ΔΥΠΗΔΕΛ

Παρατηρείται ότι, ενώ μεγάλο μέρος των ανωτέρω απαιτήσεων είναι αμφιβόλου εισπραξιμότητας, εντούτοις δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, κατά πάγια τακτική, σχετική πρόβλεψη απομείωσής τους, καθόσον δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στην παρ. 3.4.2. του κεφαλαίου 3 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Εξάλλου, η εκτίμηση της εισπραξιμότητας των βεβαιωθέντων πέραν της δεκαετίας εσόδων και η συνακόλουθη διαγραφή των ανεπίδεκτων εισπραξης απαιτήσεων αποτελούν αναγκαίες ενέργειες, ώστε ο Προϋπολογισμός να παρουσιάζει την πραγματική εικόνα του εισπρακτέου υπολοίπου, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4270/2014, που θεσπίζουν την αρχή της ειλικρίνειας για τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου. Επίσης, παρατηρείται αναποτελεσματικότητα στην είσπραξη των επιβαλλόμενων προστίμων, που καταδεικνύει την αδυναμία διασύνδεσης ποινής και φορολογικής συμμόρφωσης.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Κρατικού Απολογισμού δεν συμπεριλαμβάνονται τα μη εισπραχθέντα έσοδα των Τελωνείων της Χώρας, τα οποία ως βεβαιωτικές και εισπρακτικές αρχές⁴ μπορούν να ενεργούν βεβαίωση και είσπραξη δημοσίων εσόδων δυνάμει νόμιμου τίτλου. Οι προαναφερόμενες απαιτήσεις τηρούνται σε λογιστικά βιβλία (βιβλίο εισπρακτέων απαιτήσεων) των Τελωνειακών Αρχών⁵, χωρίς ωστόσο να διενεργούνται κατάλληλες λογιστικές εγγραφές, προκειμένου αυτές να εμφανιστούν στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού. Κατά συνέπεια, το υπόλοιπο που εκκρεμεί προς είσπραξη από τις αρμόδιες αρχές του Κράτους είναι διαφορετικό από αυτό που εμφανίζεται στον Απολογισμό. Η μη καταγραφή των ανείσπρακτων εσόδων των Τελωνείων στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 79 παρ. 2 του Συντάγματος, που ορίζει ότι όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό, στις καθιερούμενες με το άρθρο 49 του ν. 4270/2014 αρχές της ενότητας και της καθολικότητας, σύμφωνα με τις οποίες όλα τα έσοδα και οι δαπάνες εγγράφονται και εμφανίζονται σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό, καθώς και στη γενική αρχή της ειλικρίνειας, κατά τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 33 του ανωτέρω νόμου, βάσει της οποίας κάθε οικονομική και δημοσιονομική πρόβλεψη πρέπει να στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία.

⁴ ν. 4270/2014, άρ. 81 παρ. 1.

⁵ Σύμφωνα με την απόφαση Τ6110/1156/Α0019/19.7.1995 (ΦΕΚ 650 Β΄) του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 133 του ν. 1165/1918 «Περί Τελωνειακού Κώδικα» και εξακολουθεί να ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 181 του ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» (ΦΕΚ 265 Α΄).

1.1.3 Πιστωτικά Έσοδα

Πίνακας 1.1.3.1
Πιστωτικά Έσοδα Προϋπολογισμού

ΚΑΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (1)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ (2)	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (3)=(2)-(1)	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ (4)=(3)/(1)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ (2) ως % ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΧΘ. ΠΙΣΤΩΤ. ΕΣΟΔΩΝ
Σ5000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	552.438.000.000,00	842.795.224.395,40	290.357.224.395,40	52,56%	99,64%
Σ5100	Πιστωτικά έσοδα από δάνεια και τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου	552.438.000.000,00	841.860.456.000,00	289.422.456.000,00	52,39%	99,53%
Σ5111	Έσοδα από εκδόσεις ομολόγων στην αγορά εσωτερικού	3.452.000.000,00	2.977.080.000,00	-474.920.000,00	-13,76%	0,35%
Σ5131	Έσοδα από εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου	37.985.000.000,00	31.989.344.000,00	-5.995.656.000,00	-15,78%	3,78%
Σ5162	Έσοδα από τη σύναψη δανείων μηχανισμού σταθερότητας	9.000.000.000,00	24.699.709.000,00	15.699.709.000,00	174,44%	2,92%
Σ5172	Έσοδα από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς	502.001.000.000,00	782.194.323.000,00	280.193.323.000,00	55,82%	92,47%
Σ5200	Συμφωνίες ανταλλαγής κεφαλαίων και είσπραξης χρεολυσίων	-	421.810.510,78	421.810.510,78	-	0,05%
Σ5294	Είσπραξεις χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής Δανείων	-	421.810.510,78	421.810.510,78	-	0,05%
Σ5300	Είσπραξεις από επιστροφές δαπανών Δημοσίου Χρέους	-	323.526,10	323.526,10	-	0,00%
Σ5400	Είσπραξεις από τόκους Δημοσίου Χρέους	-	512.634.358,52	512.634.358,52	-	0,06%
Σ5493	Είσπραξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων	-	507.383.454,31	507.383.454,31	-	0,06%
Σ5497	Είσπραξεις από επιστροφές τόκων Δημοσίου Χρέους	-	5.250.904,21	5.250.904,21	-	0,00%
Σ9000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ Π.Δ.Ε.	3.015.000.000,00	3.051.000.000,00	36.000.000,00	1,19%	0,36%

ΚΑΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (1)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ (2)	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (3)=(2)-(1)	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ (4)=(3)/(1)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ (2) ως % ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΧΘ. ΠΙΣΤΩΤ. ΕΣΟΔΩΝ
Σ9100	Πιστωτικά έσοδα από δάνεια και τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου	3.015.000.000,00	3.051.000.000,00	36.000.000,00	1,19%	0,36%
Σ9131	Έσοδα από εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου	3.015.000.000,00	3.015.000.000,00	-	0,00%	0,36%
Σ9161	Έσοδα από τη σύναψη ειδικών και διακρατικών δανείων	-	36.000.000,00	36.000.000,00	-	0,00%
Σύνολο Πιστωτικών Εσόδων		555.453.000.000,00	845.846.224.395,40	290.393.224.395,40	52,28%	100,00%

Α. Τα πιστωτικά έσοδα (δανεισμός) ανέρχονται σε 845.846.22 εκατ. ευρώ και υπερβαίνουν τα προϋπολογισθέντα κατά 290.393,22 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 52,28%. Το μεγαλύτερο τμήμα των πιστωτικών εσόδων αφορά «Πιστωτικά έσοδα από δάνεια και τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου» (ΚΑΕ Σ5100), που ανήλθαν σε 841.860,46 εκατ. ευρώ και εμφανίζονται αυξημένα έναντι των προϋπολογισθέντων κατά 289.422,46 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 52,39%. Το μεγαλύτερο δε τμήμα των «Πιστωτικών εσόδων από δάνεια και τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου» αποτελείται από τα βραχυπρόθεσμα δάνεια εσωτερικού, τα οποία απαρτίζονται κυρίως από τα α) «Έσοδα από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos)» (ΚΑΕ Σ5172) ποσού 782.194,32 εκατ. ευρώ και τα β) «Έσοδα από εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου» (ΕΓΕΔ) (ΚΑΕ Σ5131) ποσού 31.989,34 εκατ. ευρώ.

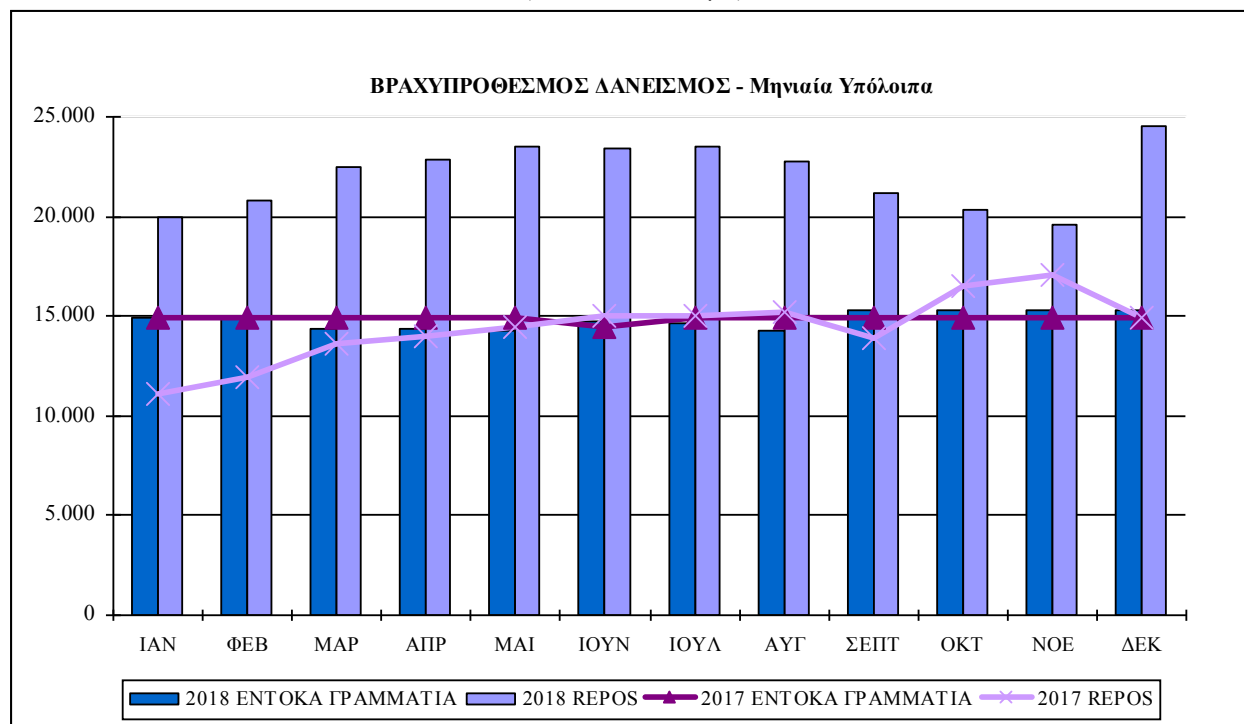
Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός πραγματοποιήθηκε με κεφάλαια που αντλήθηκαν από το «Κοινό Κεφάλαιο» και την «Ταμειακή Διαχείριση» των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, που τηρούνται σε λογαριασμούς της Τράπεζας της Ελλάδος (βλ. αμέσως κατωτέρω υπό στοιχείο Β) καθώς και από επενδυτές.

Στο Γράφημα 1.1.3 παρουσιάζεται το ύψος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού του Κράτους από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την τελευταία ημέρα κάθε μήνα του έτους 2018 και αντίστοιχα του έτους 2017. Παρατηρείται ότι τα έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου (ΕΓΕΔ) κυμαίνονται κατά το οικονομικό έτος 2018 περί τα 14,8 δις ευρώ, δηλαδή στα αντίστοιχα επίπεδα του προηγούμενου οικονομικού έτους. Τα μειωμένα σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος έσοδα από εκδόσεις ΕΓΕΔ (ΚΑΕ Σ5131) οφείλονται κυρίως στη μερική αντικατάσταση των τριμήνων ΕΓΕΔ με ΕΓΕΔ

εξάμηνης και ετήσιας διάρκειας⁶. Το ύψος, όμως, των τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos) για το οικονομικό έτος 2018 ανέρχεται κατά μέσο όρο στα 22,1 δις ευρώ, έναντι μέσου όρου 14,4 δις ευρώ κατά το οικονομικό έτος 2017, γεγονός που επεξηγεί την αύξηση στα «Έσοδα από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos)» (ΚΑΕ Σ5172) ως εργαλείου άντλησης ρευστότητας.

Γράφημα 1.1.3

(ποσά σε εκατ. ευρώ)



Τα «Έσοδα από τη Σύναψη Δανείων Μηχανισμού Σταθερότητας» (ΚΑΕ Σ5162), ποσού 24.699,71 εκατ. ευρώ, παρουσιάζονται αυξημένα σε σχέση με το προβλεπόμενο ποσό των 9.000 εκατ. ευρώ κατά 15.699,71 εκατ. ευρώ λόγω των πρόσθετων εκταμιεύσεων από τον ESM προκειμένου να δημιουργηθεί αποθεματικό ασφαλείας (cash buffer). Το τρίτο πρόγραμμα στήριξης της ελληνικής οικονομίας ολοκληρώθηκε στις 20 Αυγούστου 2018.

Τα έσοδα από «Εισπράξεις χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής δανείων» (ΚΑΕ Σ5294), ποσού 421,81 εκατ. ευρώ και από «Εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων» (ΚΑΕ Σ5493) ποσού 507,38 εκατ. ευρώ, εμφάνιζαν μηδενικά ποσά στον προϋπολογισμό του έτους 2018. Οι συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (currency swap) και οι συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων

⁶ Βλέπε και κεφάλαιο 1.2.4 «Δαπάνες Εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης».

(interest rate swap) εντάσσονται στη διαχειριστική στρατηγική του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (εφεξής ΟΔΔΗΧ) με στόχο την αντιστάθμιση των συναλλαγματικών και επιτοκιακών κινδύνων που ενυπάρχουν στο χαρτοφυλάκιο χρέους, το ύψος των οποίων διαμορφώνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς, οι οποίες δεν μπορούν να προβλεφθούν με ακρίβεια. Συνεπώς, προϋπολογίζεται η καθαρή θέση των ανωτέρω συμφωνιών συμψηφιστικά⁷.

Τέλος, τα «Πιστωτικά έσοδα ΠΔΕ»⁸ (ΚΑΕ Σ9000) ανήλθαν στο ποσό των 3.015 εκατ. ευρώ και υπερβαίνουν την πρόβλεψη για το έτος 2018 κατά 36 εκατ. ευρώ εξαιτίας της λήψης δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)⁹.

Β. Σχετικώς με τα στοιχεία για το «Κοινό Κεφάλαιο» και την «Ταμειακή Διαχείριση» στην Τράπεζα της Ελλάδος¹⁰ επισημαίνονται τα εξής:

Με το άρθρο πρώτο του ήδη καταργηθέντος με το άρθρο 80 παρ. 2 του ν. 4549/2018 (ΦΕΚ 105 Α'), ν. 4323/2015 (ΦΕΚ 43 Α'/27.04.2015), όπως ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47 Α'/11.5.2015), κυρώθηκε η από 20 Απριλίου 2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγουσα ρύθμιση για τη μεταφορά ταμειακών διαθεσίμων των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης προς επένδυση στην Τράπεζα της Ελλάδος» (ΦΕΚ 41 Α'), βάσει της οποίας οι Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί προσδιορίζονται από το ισχύον «Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης», που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), και οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού υποχρεώθηκαν, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης ή διαδικασίας, να καταθέτουν τα ταμειακά τους διαθέσιμα και να μεταφέρουν τα κεφάλαια των προθεσμιακών τους καταθέσεων σε λογαριασμούς ταμειακής διαχείρισης που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες του βραχυπρόθεσμου εσωτερικού δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου. Εξάλλου, με την παράγραφο 10 του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 80 παρ. 1 του ν. 4549/2018 (ΦΕΚ 105 Α') «Διατάξεις για την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων - Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 και λοιπές διατάξεις» διατηρήθηκε η υποχρέωση των Φορέων της Γενικής

⁷ Βλέπε κεφάλαιο 1.2.4 «Δαπάνες Εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης» Πίνακας 1.2.4.2.

⁸ Βλέπε κεφάλαιο 1.3.1 «Επισκόπηση επί της εκτέλεσης του ΠΔΕ».

⁹ Βλέπε κεφάλαιο 2.2.2 «Χρέος Κεντρικής Διοίκησης».

¹⁰ Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση της Τράπεζας της Ελλάδος οριοθετείται στην ενημέρωση των αρμοδίων Υπηρεσιών - κατά κύριο λόγο του ΥΠΟΙΚ-ΓΛΚ και δευτερογενώς του ΟΔΔΗΧ, οι οποίοι και έχουν το ρόλο της παρακολούθησης της συστημικής ρευστότητας, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Κυβέρνησης και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού να τηρούν υποχρεωτικά το σύνολο των ταμειακών τους διαθεσίμων στην Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ εξαίρεση από την υποχρέωση αυτή είναι δυνατή μόνο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του Φορέα και σύμφωνης γνώμης της εποπτεύουσας Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά την 31^η.12.2018, το «Κοινό Κεφάλαιο» ανερχόταν σε 17.740,85 εκατ. ευρώ, έναντι 17.020,13 εκατ. ευρώ την 31^η.12.2017 και περιλαμβάνει 337 μερίδια/φορείς, ενώ η «Ταμειακή Διαχείριση» ανερχόταν σε 19.831,12 εκατ. ευρώ, έναντι 14.271,40 εκατ. ευρώ την 31^η.12.2017.

Η ανάλυση του κοινού κεφαλαίου κατά την 31^η.12.2018 είχε ως εξής:

Πίνακας 1.1.3.2

A/A	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΛΟΓ. 250)	Τρέχουσα Αξία * 31.12.18	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΦΟΡΕΑ
1	0024-ΑΣΦ/ΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΕΝΕΩΝ	5.158.391.284,71	29,08%
2	0024-ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡ. ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛ.-ΚΛΑΔ. ΣΥΝ.	3.561.687.373,55	20,08%
3	0024-ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	2.325.502.457,88	13,11%
4	0024-ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜ. ΕΠΙΚ. ΑΣΦΑΛ. ΚΑΙ ΕΦΑΠΑΞ ΠΑΡΟΧΩΝ	1.880.844.578,66	10,60%
5	0024-ΕΤΕΑΕΠ ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	1.260.458.531,31	7,10%
6	0024-ΑΣΦ/ΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΕΝΕΩΝ-ΕΑΣ	936.395.621,31	5,28%
7	0024-ΕΟΠΥΥ	555.497.919,15	3,13%
8	0024-ΟΑΕΔ ΛΟΓΑΡ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	412.603.435,40	2,33%
9	0024-ΑΣΦ/ΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΕΝΕΩΝ	227.991.991,80	1,29%
10	0024-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛ. ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	109.860.461,94	0,62%
11	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ με ποσά <100 εκατ. ευρώ και >10 εκατ. ευρώ	1.117.785.679,26	6,30%
12	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ με ποσά <10 εκατ. ευρώ	193.825.694,57	1,09%
	ΣΥΝΟΛΟ	17.740.845.029,54	100,00%

* Προκύπτει από την τρέχουσα αποτίμηση των μερίδων, ήτοι της 31.12.2018. Εξαιρούνται όσες μερίδες έχουν μηδενικές τρέχουσες αποτιμήσεις.

Η ανάλυση της ταμειακής διαχείρισης κατά την 31^η.12.2018 είχε ως εξής:

Πίνακας 1.1.3.3

A/A	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31.12.2018
1	ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	3.702.304.915,59
2	ΑΣΦ/ΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΕΝΕΩΝ	1.307.038.490,18
3	ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡ. ΑΣΦΑΛ. ΚΑΙ ΕΦΑΠΑΞ ΠΑΡΟΧΩΝ	1.199.876.653,03
4	ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ	1.150.313.539,85
5	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	904.520.344,42
6	ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	850.768.803,66
7	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	734.685.568,46
8	ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ	519.521.981,01
9	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΕ	450.000.000,00
10	ΕΤΕΑΝ ΑΕ	429.378.840,87
11	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	415.338.110,37
12	ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	253.125.331,80
13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	249.498.993,69
14	ΑΝΕΞΑΡΤ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦ. ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕ	237.971.162,42
15	ΑΣΦ/ΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΕΝΕΩΝ	230.723.943,48
16	ΕΘΝΙΚ. ΟΡΓ. ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣ. ΥΓΕΙΑΣ	225.831.850,86
17	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ ΑΕ	218.387.816,04
18	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΑΠΕ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΑΕ	210.899.289,85
19	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	205.479.057,69
20	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΕ	201.943.285,68
	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΦΟΡΕΙΣ ΜΕ ΥΠΟΛΟΙΠΟ > 200 εκατ. ευρώ	13.697.607.978,95
	ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	6.133.511.868,99
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤτΕ	19.831.119.847,94

Συνολικά το «Κοινό Κεφάλαιο» και η «Ταμειακή Διαχείριση» φορέων Γενικής Κυβέρνησης κατά την 31^η.12.2018 ανήλθε σε 37.571,96 εκατ. ευρώ σε τρέχουσα αξία.

Τέλος, σημειώνεται ότι στο ΜΗΤΡΩΟ ΦΟΡΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ESA 2010, που τηρείται από την ΕΛΣΤΑΤ (Σεπτέμβριος 2018), περιλαμβάνονται 1.743 φορείς, εκ των οποίων μόνο 337 κατέχουν μερίδια στο «Κοινό Κεφάλαιο».

1.2 Έξοδα Προϋπολογισμού

Πίνακας 1.2.1
Ανακεφαλαίωση Δαπανών Προϋπολογισμού

Οικονομικό Έτος 2018 (σε ευρώ)

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
Ξ0000	Πληρωμές για υπηρεσίες	13.392.364.162,00	14.874.536.000,24	14.136.829.664,70	5,6%
Ξ0100	Προεδρική χορηγία, βουλευτικές αποζημιώσεις κ.λπ.	31.394.800,00	29.784.900,00	29.746.380,85	-5,3%
Ξ0200	Αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικοί και ΙΔΑΧ)	8.248.223.772,00	8.292.723.918,14	8.218.273.261,43	-0,4%
Ξ0300	Αμοιβές υπαλλήλων με σχέση εργασίας ΙΔ ορισμένου χρόνου και ειδικών κατηγοριών	173.674.535,00	180.475.936,41	154.779.569,57	-10,9%
Ξ0400	Αμοιβές στρατιωτικών γενικά, οργάνων ΕΛΑΣ, ΛΣ, ΠΣ	3.567.127.893,00	3.757.282.704,04	3.752.092.279,88	5,2%
Ξ0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	394.219.430,00	1.403.561.677,55	1.051.327.927,01	166,7%
Ξ0600	Συντάξεις δημοσίων λειτουργών	118.000.000,00	124.203.358,00	113.050.949,86	-4,2%
Ξ0700	Πληρωμές για μετακινήσεις	100.570.680,00	134.294.882,34	86.786.391,95	-13,7%
Ξ0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες	599.153.052,00	930.972.076,21	730.772.904,15	22,0%
Ξ0900	Δαπάνες αμοιβών προσωπικού που δεν εντάσσονται σε άλλες υποκατηγορίες	160.000.000,00	21.236.547,55	0,00	-100,0%
Ξ1000	Προμήθειες αγαθών και κεφαλαιακού εξοπλισμού	442.787.665,00	583.623.246,49	428.800.609,75	-3,2%
Ξ1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών, εργαστηρίων κ.λπ.	66.517.510,00	113.175.700,21	34.889.302,73	-47,5%
Ξ1200	Προμήθεια υγειονομικού, φαρμακευτικού υλικού και ειδών καθαριότητας	33.990.603,00	30.734.155,83	25.902.425,03	-23,8%
Ξ1300	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	48.035.250,00	53.183.718,54	40.330.629,78	-16,0%
Ξ1400	Προμήθεια ειδών διατροφής, ψατισμού, υπόδησης, εξάρτυσης, εστίασης, κατασκήνωσης και άθλησης	87.636.300,00	85.718.585,10	78.915.323,85	-10,0%
Ξ1500	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών	147.760.902,00	220.500.990,54	200.357.622,83	35,6%
Ξ1600	Διάφορες προμήθειες	15.664.740,00	20.605.986,75	15.742.093,99	0,5%
Ξ1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού	26.540.660,00	40.295.830,52	15.310.704,80	-42,3%
Ξ1900	Στρατιωτικές κατασκευές, προμήθειες και εξοπλισμοί	16.641.700,00	19.408.279,00	17.352.506,74	4,3%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
Ξ2000	Πληρωμές μεταβιβαστικές	20.255.291.000,00	22.202.675.939,26	21.961.299.323,04	8,4%
Ξ2100	Επιδότησεις, οικονομικές ενισχύσεις, κάλυψη ελλειμμάτων ειδικών διαχειρίσεων, ειδικών λογαριασμών κ.λπ.	142.804.000,00	219.444.894,00	172.436.800,70	20,8%
Ξ2200	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, γεωργικούς, βιομηχανικούς και τουριστικούς οργανισμούς)	84.905.000,00	109.649.617,07	100.606.805,56	18,5%
Ξ2300	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ιδρύματα και οργανισμοί υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης και λογαριασμούς)	15.577.775.000,00	15.839.795.756,00	15.791.535.901,04	1,4%
Ξ2400	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (επιστημονικά, εκπαιδευτικά, πολιτιστικά, λογαριασμούς, λοιπά ιδρύματα και οργανισμούς)	1.435.748.774,00	2.416.407.454,00	2.407.779.494,37	67,7%
Ξ2500	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου	793.980.626,00	946.852.217,49	934.837.846,88	17,7%
Ξ2600	Επιχορηγήσεις, εισφορές και συνδρομές σε διεθνείς οργανισμούς και κοινότητες του εξωτερικού	131.022.000,00	140.525.059,70	130.331.974,65	-0,5%
Ξ2700	Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις	1.688.730.000,00	2.126.684.225,00	2.021.017.888,00	19,7%
Ξ2800	Επιχορηγήσεις για αποδοχές προσωπικού γενικά, πρόσθετες και λοιπές παροχές και αποζημιώσεις.	400.325.600,00	403.316.716,00	402.752.611,84	0,6%
Ξ3000	Πληρωμές που αντικρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα	5.138.161.000,00	5.162.959.503,00	5.108.733.696,62	-0,6%
Ξ3100	Επιστροφές όσων εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται	23.500.000,00	30.696.280,00	26.682.611,92	13,5%
Ξ3200	Αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν για τρίτους	3.238.401.000,00	3.218.609.060,00	3.183.661.119,75	-1,7%
Ξ3300	Δαπάνες εκμετάλλευσης κρατικής περιουσίας	8.260.000,00	8.654.163,00	8.323.166,09	0,8%
Ξ3400	Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1.868.000.000,00	1.905.000.000,00	1.890.066.798,86	1,2%
Ξ4000	Δαπάνες Βορειοατλαντικού Συμφώνου (ΝΑΤΟ) που εκτελούνται με πιστώσεις κρατών-μελών	36.451.000,00	56.310.571,00	54.752.135,84	50,2%
Ξ4100	Δαπάνες έργων κοινού ενδιαφέροντος ΝΑΤΟ που εκτελούνται στην Ελλάδα και χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από εισφορές των κρατών-μελών αυτού	0,00	9.479.477,00	9.479.194,11	-

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
Ξ4200	Δαπάνες Πεδίου Βολής Κρήτης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τους χρήστες αυτού	0,00	7.500.000,00	7.376.681,51	-
Ξ4300	Εθνικές υποχρεώσεις	27.759.936,00	24.928.200,00	23.857.389,58	-14,1%
Ξ4400	Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες NATO	500.000,00	500.000,00	493.556,51	-1,3%
Ξ4500	Αποστολές εξωτερικού για υπηρεσία NATO	7.991.064,00	9.860.894,00	9.713.659,09	21,6%
Ξ4600	Απαλλοτριώσεις	200.000,00	200.000,00	0,00	-100,0%
Ξ4700	Συμμετοχή των λοιπών κρατών μελών NATO σε δαπάνες που χρηματοδοτούνται από ειδικά έσοδα	0,00	3.842.000,00	3.831.655,04	-
Ξ5000	Δαπάνες που δεν εντάσσονται σε άλλες κατηγορίες	1.695.300.850,00	526.830.179,44	174.250.376,09	-89,7%
Ξ5100	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	1.439.607.200,00	211.813.906,00	26.092.626,60	-98,2%
Ξ5200	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	34.965.650,00	216.210.665,44	74.712.077,74	113,7%
Ξ5300	Προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ	207.148.000,00	84.631.861,00	61.381.425,06	-70,4%
Ξ5400	Εθνική συμμετοχή για προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ	13.580.000,00	14.173.747,00	12.064.246,69	-11,2%
Ξ6000	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Πίστης	563.525.936.000,00	822.960.922.066,48	822.941.344.815,35	46,0%
Ξ6100	Τόκοι Δημοσίου Χρέους	5.200.100.000,00	6.066.321.036,16	6.066.249.726,29	16,7%
Ξ6200	Χρεολύσια Δημοσίου Χρέους	554.580.130.000,00	815.283.222.919,03	815.283.209.736,82	47,0%
Ξ6300	Δαπάνες Δημοσίου Χρέους	65.000.000,00	139.809.183,29	139.806.646,29	115,1%
Ξ6400	Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	970.000.000,00	970.000.000,00	951.717.821,68	-1,9%
Ξ6500	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και ελλειμμάτων δημοσίων διαχειρίσεων	310.000,00	351.402,89	35.198,73	-88,6%
Ξ6600	Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών και λοιπών υποχρεώσεων	396.000,00	331.132,11	115.136,72	-70,9%
Ξ6900	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ)	2.710.000.000,00	500.886.393,00	500.210.548,82	-81,5%
Ξ7000	Απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις κ.λπ.	691.687.000,00	693.669.002,00	598.824.922,95	-13,4%
Ξ7200	Απαλλοτριώσεις, αγορές, μελέτες-έρευνες, ανεγέρσεις και εκτελέσεις έργων	579.700.000,00	579.897.502,00	579.018.239,93	-0,1%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
Ξ7300	Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών κ.λπ.	111.987.000,00	113.771.500,00	19.806.683,02	-82,3%
Ξ8000	Πληρωμές για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων	6.750.000.000,00	6.789.250.487,18	6.237.108.485,01	-7,6%
Ξ8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	1.000.000.000,00	2.639.250.487,71	2.633.465.024,54	163,3%
Ξ8300	Πληρωμές για έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	5.750.000.000,00	4.149.999.999,47	3.603.643.460,47	-37,3%
Ξ9000	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων παρελθόντων οικονομικών ετών (περιλαμβάνεται και η αποκατάσταση παγίας προκαταβολής)	151.936.323,00	1.515.145.527,57	1.460.650.759,03	861,4%
Ξ9100	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από προμήθειες αγαθών και κεφαλαιουχικού εξοπλισμού	26.832.800,00	74.089.740,58	62.174.067,84	131,7%
Ξ9200	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μεταβιβάσιμες πληρωμές	16.435.000,00	1.309.365.323,74	1.300.831.450,10	7.815,0%
Ξ9500	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	22.803.570,00	20.368.507,97	18.977.848,12	-16,8%
Ξ9700	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μετακινήσεις	33.320.560,00	35.029.017,91	19.845.283,77	-40,4%
Ξ9800	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από λοιπές υπηρεσίες	45.335.333,00	64.156.654,33	50.411.393,41	11,2%
Ξ9900	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από δαπάνες που δεν εντάσσονται σε άλλες κατηγορίες	7.209.060,00	12.136.283,04	8.410.715,79	16,7%
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	612.079.915.000,00	875.365.922.522,66	873.102.594.788,38	42,6%

1.2.1 Επισκόπηση επί των Εξόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού

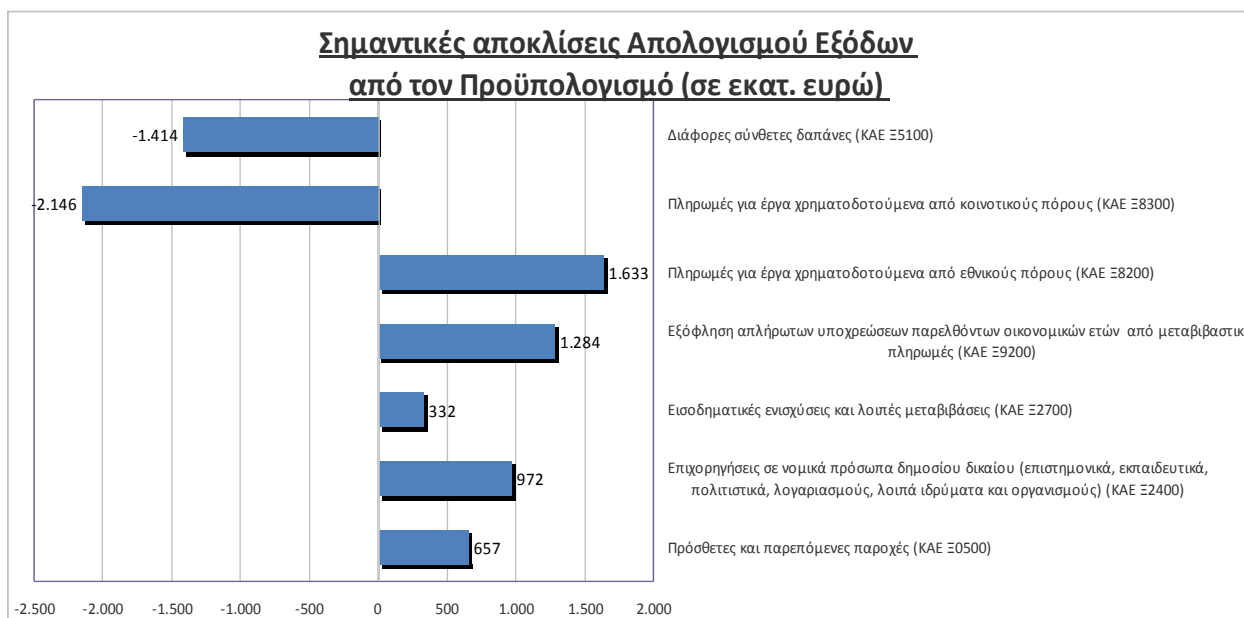
Για το οικονομικό έτος 2018 οι προβλέψεις των εξόδων του Προϋπολογισμού της Κεντρικής Διοίκησης ανέρχονταν στο ποσό των 612.079.915.000,00 ευρώ, ενώ οι τελικές πληρωμές (Απολογισμός) έτους 2018 ανήλθαν στο ποσό των 873.102.594.788,38 ευρώ, παρουσιάζοντας υπέρβαση σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις ποσού 261.022.679.788,38 ευρώ ή ποσοστού 42,65%.

Το σημαντικό ποσοστό της υπέρβασης οφείλεται κυρίως στην υπέρβαση των πληρωμών για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης (ΚΑΕ Ξ6000) κατά 259,42 δις ευρώ (ποσοστό 46,03%), η οποία αναλύεται περαιτέρω στην παράγραφο 1.2.4 «Δαπάνες εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης».

Αφαιρουμένων, από το αρχικό προϋπολογισθέν ποσό των εξόδων, των πληρωμών για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης (ΚΑΕ Ξ6000), ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 48.553.979.000,00 ευρώ, η διαμόρφωσή του σε 52.405.000.456,18 ευρώ και οι πληρωμές σε 50.161.249.973,03 ευρώ. Κατά συνέπεια, η καθαρή υπέρβαση ανέρχεται στο ποσό του 1,61 δις ευρώ ή ποσοστό 3,31%.

Στο ιστόγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι σημαντικότερες αποκλίσεις σε επίπεδο Κωδικών Εξόδων (πλην ΚΑΕ Ξ6000):

Ιστόγραμμα 1.2.1



Α. Αναφορικά με τις κυριότερες υπερβάσεις του απολογισμού εξόδων (πλην ΚΑΕ Ξ6000) σε σχέση με τον προϋπολογισμό, αξίζει να σημειωθούν τα ακόλουθα:

α) Οι πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές, που απεικονίζονται στον ΚΑΕ Ξ0500, ανήλθαν σε 1.051,33 εκατ. ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 394,22 εκατ. ευρώ, δημιουργώντας υπέρβαση κατά 657,1 εκατ. ευρώ. Η υπέρβαση αφορά κυρίως στην πληρωμή εκτάκτων παροχών βάσει νόμων ή κανονιστικών πράξεων (ΚΑΕ Ξ0590) ποσού 638,03 εκατ. ευρώ, για τις οποίες δεν είχε προβλεφθεί κανένα ποσό στον αντίστοιχο κωδικό του προϋπολογισμού. Πρόκειται για πληρωμή εκτάκτων

παροχών και συγκεκριμένα εφάπαξ χρηματικών ποσών των άρθρων 10-14Α του ν. 4575/2018 (ΦΕΚ 192 Α'), κυρίως ειδικού μισθολογίου ενστόλων (558 εκατ. ευρώ – ΚΑΕ Ξ0593) και ιατρών (78 εκατ. ευρώ – ΚΑΕ Ξ0591).

β) Οι επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που απεικονίζονται στον ΚΑΕ Ξ2400 (επιχορηγήσεις σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, σε οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής, σε ειδικά ταμεία, λογαριασμούς και λοιπούς φορείς, σε επιστημονικά και πνευματικά ιδρύματα, κ.α.), ανήλθαν σε 2.407,78 εκατ. ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 1.435,75 εκατ. ευρώ, δημιουργώντας υπέρβαση κατά 972,03 εκατ. ευρώ. Η υπέρβαση αφορά κυρίως στις επιχορηγήσεις σε οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής (ΚΑΕ Ξ2470 - ιδίως στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εφεξής ΟΠΕΚΑ) κατά 894,4 εκατ. ευρώ, στις επιχορηγήσεις σε ειδικά ταμεία, λογαριασμούς και λοιπούς φορείς (ΚΑΕ Ξ2480-2490) κατά 43,5 εκατ. ευρώ, καθώς και στις επιχορηγήσεις σε εκπαιδευτικά ιδρύματα (ΚΑΕ Ξ2420 - κυρίως σε ΑΕΙ του πανεπιστημιακού τομέα) κατά 32,2 εκατ. ευρώ. Περαιτέρω, η υπέρβαση στις επιχορηγήσεις σε οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής (ΚΑΕ Ξ2470), κατά 894,4 εκατ. ευρώ, οφείλεται κυρίως στην επιχορήγηση στον ΟΠΕΚΑ για χορήγηση οικογενειακών επιδομάτων (ΚΑΕ Ξ2476) ποσού 955 εκατ. ευρώ, για την οποία δεν είχε προβλεφθεί κανένα ποσό στον αντίστοιχο κωδικό του προϋπολογισμού (σε συνδυασμό με μείωση των επιχορηγήσεων σε σχέση με τον προϋπολογισμό σε άλλους φορείς), ενώ η υπέρβαση στις επιχορηγήσεις σε ειδικά ταμεία, λογαριασμούς και λοιπούς φορείς (ΚΑΕ Ξ2480-2490) οφείλεται κυρίως στην επιχορήγηση στον ΟΠΕΚΑ για λοιπές παροχές (ΚΑΕ Ξ2492) ποσού 43,7 εκατ. ευρώ, για την οποία, επίσης, δεν είχε προβλεφθεί κανένα ποσό στον αντίστοιχο κωδικό του προϋπολογισμού. Ο ΟΠΕΚΑ είναι ΝΠΔΔ, επιχορηγούμενο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, το οποίο κατέστη διάδοχος του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) με το ν. 4520/2018 (ΦΕΚ 30 Α'/22.2.2018). Συνιστά ενιαίο φορέα υλοποίησης πολιτικών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης του ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85 Α') και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (πρώην Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης).

γ) Οι εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις, που απεικονίζονται στον ΚΑΕ Ξ2700, ανήλθαν σε 2.021,02 εκατ. ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 1.688,73 εκατ. ευρώ, δημιουργώντας υπέρβαση κατά 332,29 εκατ. ευρώ. Η υπέρβαση αφορά κυρίως στις εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπά μέτρα κοινωνικής προστασίας (ΚΑΕ Ξ2750-2760) κατά 806,16 εκατ. ευρώ, σε συνδυασμό με υστέρηση στα γενικά επιδόματα και βοηθήματα κοινωνικής πρόνοιας (ΚΑΕ Ξ2730) κατά 475,86 εκατ. ευρώ. Περαιτέρω, η υπέρβαση στις εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπά μέτρα κοινωνικής

προστασίας κατά 806,16 εκατ. ευρώ, αφορά κυρίως σε οικονομικές ενισχύσεις πυροπαθών, σεισμοπλήκτων κλπ. (ΚΑΕ Ξ2757) κατά 25,94 εκατ. ευρώ, για τις οποίες είχε προβλεφθεί στον προϋπολογισμό ποσό μόνο 20 χιλ. ευρώ, και σε δαπάνη χορήγησης κοινωνικού μερίσματος (ΚΑΕ Ξ2762), ποσού 768,81 εκατ. ευρώ, για την οποία δεν είχε προβλεφθεί κανένα ποσό στον προϋπολογισμό του αντίστοιχου ΚΑΕ. Αντίστοιχα, η υστέρηση στα γενικά επιδόματα και βοηθήματα κοινωνικής πρόνοιας κατά 475,86 εκατ. ευρώ, αφορά κυρίως στα επιδόματα πολυτέκνων κ.α. (ΚΑΕ Ξ2731) κατά 490 εκατ. ευρώ, σε συνδυασμό με υπέρβαση στο Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΚΑΕ Ξ2737) κατά 17,6 εκατ. ευρώ.

δ) Οι πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους, που απεικονίζονται στον ΚΑΕ Ξ8200, ανήλθαν σε 2,63 δις ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 1 δις ευρώ, δημιουργώντας υπέρβαση κατά 1,63 δις ευρώ, η οποία αφορά κυρίως στις κατασκευές έργων (ΚΑΕ Ξ8240) κατά 553,65 εκατ. ευρώ και στις λοιπές δαπάνες (ΚΑΕ Ξ8290) κατά 1,05 δις ευρώ και

ε) Η εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μεταβιβαστικές πληρωμές που απεικονίζονται στον ΚΑΕ Ξ9200 (επιχορηγήσεις σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, κ.ά. για την πληρωμή παλαιών υποχρεώσεων), ανήλθε σε 1,3 δις ευρώ, ενώ είχε προϋπολογισθεί σε μόλις 16,44 εκατ. ευρώ, δημιουργώντας υπέρβαση κατά 1,284 δις ευρώ, η οποία αφορά κυρίως σε πληρωμή επιχορηγήσεων σε Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης για εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών και εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης (ΚΑΕ Ξ9250) ποσού 1 δις ευρώ [στον ΕΦΚΑ (ΚΑΕ Ξ9258) ποσού 574 εκατ. ευρώ και στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΚΑΕ Ξ9257) ποσού 412 εκατ. ευρώ], καθώς και σε πληρωμή επιχορηγήσεων για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΚΑΕ Ξ9220) ποσού 125,9 εκατ. ευρώ, σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα (ΚΑΕ Ξ9280) ποσού 86,9 εκατ. ευρώ και σε Νομικά Πρόσωπα της Γενικής Κυβέρνησης (ΚΑΕ Ξ9290) ποσού 68,1 εκατ. ευρώ, για την οποία δεν είχε προβλεφθεί κανένα ποσό στους αντίστοιχους κωδικούς του προϋπολογισμού.

Β. Αντιθέτως, έναντι των προβλέψεων δαπανών του προϋπολογισμού (πλην ΚΑΕ Ξ6000) υπολείπονται κυρίως:

α) Οι πληρωμές για γενικά επιδόματα και βοηθήματα κοινωνικής πρόνοιας (ΚΑΕ Ξ2730), που υστερούν κατά 475,86 εκατ. ευρώ, και αφορούν, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, κυρίως στα επιδόματα πολυτέκνων κ.α. (ΚΑΕ Ξ2731) κατά 490 εκατ. ευρώ, σε συνδυασμό με υπέρβαση στο Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΚΑΕ Ξ2737) κατά 17,6 εκατ. ευρώ και

β) Οι πληρωμές για έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους, που απεικονίζονται στον ΚΑΕ Ξ8300 και υστερούν σε σχέση με τον προϋπολογισμό κατά 2,15 δις ευρώ, καθώς είχαν προϋπολογισθεί 5,75 δις ευρώ, ενώ τελικά δαπανήθηκαν μόνο 3,6 δις ευρώ. Η μη απορρόφηση των προϋπολογισθέντων ποσών αφορά κυρίως στις κατασκευές έργων (ΚΑΕ Ξ8340) και τις λοιπές δαπάνες (ΚΑΕ Ξ8390) κατά τα ποσά των 1,02 δις ευρώ και 1,08 δις ευρώ αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι μεταξύ των διαφόρων σύνθετων δαπανών (ΚΑΕ Ξ5100), οι οποίες εμφανίζονται στο ανωτέρω ιστόγραμμα 1.2.1 να υστερούν έναντι των αντίστοιχων προβλέψεων δαπανών του προϋπολογισμού κατά 1,414 δις ευρώ ή ποσοστό 98,2% (βλ. και Πίνακα 1.2.1), περιλαμβάνεται και το Τακτικό Αποθεματικό (ΚΑΕ Ξ5111) προϋπολογισθέντος ποσού 1 δις ευρώ, όπως και οι δαπάνες εφαρμογής νέων προγραμμάτων (ΚΑΕ Ξ5115), προϋπολογισθέντος ποσού 392 εκατ. ευρώ (ήτοι κωδικοί εξόδων αμφότεροι υπαγόμενοι στον ΚΑΕ Ξ5110 «Πιστώσεις υπό κατανομή»), οι μηδενικές πληρωμές των οποίων δεν αντικατοπτρίζουν τη μη διάθεση των παραπάνω προβλεφθεισών πιστώσεων, καθόσον οι προϋπολογισθείσες πιστώσεις διατέθηκαν με μεταφορά τους σε άλλους κωδικούς. Η διάθεση των πιστώσεων του Τακτικού Αποθεματικού, αναλύεται περαιτέρω στην παράγραφο 1.2.2 «Αποθεματικό» που ακολουθεί.

Επίσης σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 4270/2014, από το Υπουργείο Οικονομικών καταρτίζονται ανά τρίμηνο και διαβιβάζονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο καταστάσεις μεταβολών πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού ανά Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση και Περιφερειακή Υπηρεσία των αντίστοιχων Υπουργείων. Ωστόσο, στις ανωτέρω καταστάσεις δεν εμφανίζονται οι κωδικοί αριθμοί εξόδων (ΚΑΕ), που επηρεάζονται από τη διάθεση των υπό κατανομή πιστώσεων, καθώς και οι σχετικές αιτιολογίες, ούτε προκύπτει από άλλη κατάσταση η πληροφόρηση αυτή, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η παρακολούθηση της διάθεσης των υπό κατανομή πιστώσεων. Περισσότερα για τις υπό κατανομή πιστώσεις αναφέρονται παρακάτω στην παράγραφο 1.2.5.

Γ. Στον παρακάτω πίνακα 1.2.1.1 παρουσιάζονται οι αποκλίσεις του προϋπολογισμού και του απολογισμού εξόδων του οικονομικού έτους 2018, με τα αντίστοιχα μεγέθη του προηγούμενου οικονομικού έτους:

Πίνακας 1.2.1.1
Αποκλίσεις Δαπανών Προϋπολογισμού ετών 2018 και 2017

Οικονομικό Έτος 2018 και 2017 (σε ευρώ)

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός Εξόδων 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός Εξόδων 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εξόδων 2018-2017
Ξ0000	Πληρωμές για υπηρεσίες	13.392.364.162,00	14.136.829.664,70	13.138.415.366,00	13.017.523.993,15	1,9%	8,6%
Ξ0100	Προεδρική χορηγία, βουλευτικές αποζημιώσεις κ.λπ.	31.394.800,00	29.746.380,85	28.157.200,00	29.731.520,27	11,50%	0,05%
Ξ0200	Αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικοί και Ι.Δ.Α.Χ.)	8.248.223.772,00	8.218.273.261,43	7.934.774.422,00	7.914.406.028,12	3,95%	3,84%
Ξ0300	Αμοιβές υπαλλήλων με σχέση εργασίας ΙΔ.ορισμένου χρόνου και ειδικών κατηγοριών	173.674.535,00	154.779.569,57	179.033.522,00	173.730.404,64	-2,99%	-10,91%
Ξ0400	Αμοιβές στρατιωτικών γενικά, οργάνων ΕΛΑΣ, ΛΣ, ΠΣ	3.567.127.893,00	3.752.092.279,88	3.549.006.071,00	3.653.033.916,76	0,51%	2,71%
Ξ0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	394.219.430,00	1.051.327.927,01	316.292.861,00	335.540.932,48	24,64%	213,32%
Ξ0600	Συντάξεις δημοσίων λειτουργών	118.000.000,00	113.050.949,86	137.000.000,00	132.339.117,45	-13,87%	-14,57%
Ξ0700	Πληρωμές για μετακινήσεις	100.570.680,00	86.786.391,95	113.469.172,00	104.029.174,96	-11,37%	-16,57%
Ξ0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες	599.153.052,00	730.772.904,15	651.582.118,00	674.712.898,47	-8,05%	8,31%
Ξ0900	Δαπάνες αμοιβών προσωπικού που δεν εντάσσονται σε άλλες υποκατηγορίες	160.000.000,00	0,00	229.100.000,00	0,00	-30,16%	-
Ξ1000	Προμήθειες αγαθών και κεφαλαιακού εξοπλισμού	442.787.665,00	428.800.609,75	472.037.363,00	401.563.607,24	-6,2%	6,8%
Ξ1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών, εργαστηρίων κ.λπ.	66.517.510,00	34.889.302,73	69.138.016,00	27.602.373,80	-3,79%	26,40%
Ξ1200	Προμήθεια υγειονομικού, φαρμακευτικού υλικού και ειδών καθαριότητας	33.990.603,00	25.902.425,03	36.504.175,00	30.889.218,26	-6,89%	-16,14%
Ξ1300	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	48.035.250,00	40.330.629,78	48.437.139,00	38.080.240,18	-0,83%	5,91%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός Εξόδων 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός Εξόδων 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εξόδων 2018-2017
Ξ1400	Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης, εξάρτυσης, εστίασης, κατασκήνωσης και άθλησης	87.636.300,00	78.915.323,85	76.632.030,00	84.530.893,99	14,36%	-6,64%
Ξ1500	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών	147.760.902,00	200.357.622,83	183.369.060,00	174.674.433,70	-19,42%	14,70%
Ξ1600	Διάφορες προμήθειες	15.664.740,00	15.742.093,99	16.115.680,00	15.783.010,49	-2,80%	-0,26%
Ξ1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού	26.540.660,00	15.310.704,80	27.990.663,00	12.979.412,14	-5,18%	17,96%
Ξ1900	Στρατιωτικές κατασκευές, προμήθειες και εξοπλισμοί	16.641.700,00	17.352.506,74	13.850.600,00	17.024.024,68	20,15%	1,93%
Ξ2000	Πληρωμές μεταβιβαστικές	20.255.291.000,00	21.961.299.323,04	21.288.766.000,00	22.623.674.057,64	-4,9%	-2,9%
Ξ2100	Επιδότησεις, οικονομικές ενισχύσεις, κάλυψη ελλειμμάτων ειδικών διαχειρίσεων, ειδικών λογαριασμών κ.λπ.	142.804.000,00	172.436.800,70	349.597.300,00	315.953.251,60	-59,15%	-45,42%
Ξ2200	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, γεωργικούς, βιοτεχνικούς, βιομηχανικούς και τουριστικούς οργανισμούς).	84.905.000,00	100.606.805,56	138.175.000,00	125.585.029,72	-38,55%	-19,89%
Ξ2300	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ιδρύματα και οργανισμοί υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης και λογαριασμούς)	15.577.775.000,00	15.791.535.901,04	15.974.746.000,00	16.277.672.772,66	-2,48%	-2,99%
Ξ2400	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (επιστημονικά, εκπαιδευτικά, πολιτιστικά, λογαριασμούς, λοιπά ιδρύματα και οργανισμούς)	1.435.748.774,00	2.407.779.494,37	1.483.685.500,00	1.335.394.441,37	-3,23%	80,30%
Ξ2500	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου	793.980.626,00	934.837.846,88	795.482.600,00	1.028.463.388,44	-0,19%	-9,10%

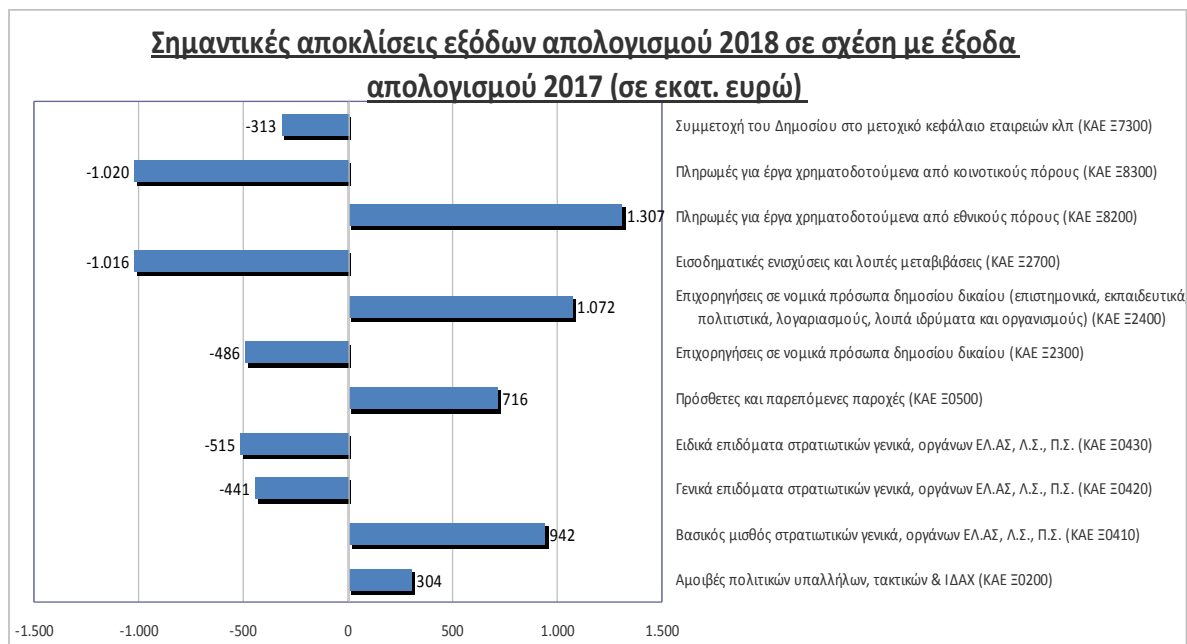
ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός Εξόδων 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός Εξόδων 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εξόδων 2018-2017
Ξ2600	Επιχορηγήσεις, εισφορές και συνδρομές σε διεθνείς οργανισμούς και κοινότητες του εξωτερικού	131.022.000,00	130.331.974,65	133.343.000,00	114.057.722,88	-1,74%	14,27%
Ξ2700	Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις	1.688.730.000,00	2.021.017.888,00	2.034.711.000,00	3.036.575.494,34	-17,00%	-33,44%
Ξ2800	Επιχορηγήσεις για αποδοχές προσωπικού γενικά, πρόσθετες και λοιπές παροχές και αποζημιώσεις.	400.325.600,00	402.752.611,84	379.025.600,00	389.971.956,63	5,62%	3,28%
Ξ3000	Πληρωμές που αντிகρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα	5.138.161.000,00	5.108.733.696,62	5.079.236.000,00	4.917.902.465,79	1,2%	3,9%
Ξ3100	Επιστροφές όσων εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται	23.500.000,00	26.682.611,92	29.200.000,00	21.468.435,42	-19,52%	24,29%
Ξ3200	Αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν για τρίτους	3.238.401.000,00	3.183.661.119,75	3.089.701.000,00	3.022.382.008,55	4,81%	5,34%
Ξ3300	Δαπάνες εκμετάλλευσης κρατικής περιουσίας	8.260.000,00	8.323.166,09	8.135.000,00	8.350.377,58	1,54%	-0,33%
Ξ3400	Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1.868.000.000,00	1.890.066.798,86	1.952.200.000,00	1.865.701.644,24	-4,31%	1,31%
Ξ4000	Δαπάνες Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO) που εκτελούνται με πιστώσεις κρατών-μελών	36.451.000,00	54.752.135,84	36.451.000,00	49.239.761,06	0,0%	11,2%
Ξ4100	Δαπάνες έργων κοινού ενδιαφέροντος NATO που εκτελούνται στην Ελλάδα και χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από εισφορές των κρατών-μελών αυτού	0,00	9.479.194,11	0,00	10.490.078,82	-	-9,64%
Ξ4200	Δαπάνες Πεδίου Βολής Κρήτης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τους χρήστες αυτού	0,00	7.376.681,51	0,00	7.507.424,50	-	-1,74%
Ξ4300	Εθνικές υποχρεώσεις	27.759.936,00	23.857.389,58	29.181.000,00	18.440.020,66	-4,87%	29,38%
Ξ4400	Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες NATO	500.000,00	493.556,51	500.000,00	496.659,89	0,00%	-0,62%
Ξ4500	Αποστολές εξωτερικού για υπηρεσία NATO	7.991.064,00	9.713.659,09	6.570.000,00	5.507.126,63	21,63%	76,38%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός Εξόδων 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός Εξόδων 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εξόδων 2018-2017
Ξ4600	Απαλλοτριώσεις	200.000,00	0,00	200.000,00	0,00	0,00%	-
Ξ4700	Συμμετοχή των λοιπών κρατών μελών ΝΑΤΟ σε δαπάνες που χρηματοδοτούνται από ειδικά έσοδα	0,00	3.831.655,04	0,00	6.798.450,56	-	-43,64%
Ξ5000	Δαπάνες που δεν εντάσσονται σε άλλες κατηγορίες	1.695.300.850,00	174.250.376,09	1.692.066.550,00	199.146.716,97	0,2%	-12,5%
Ξ5100	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	1.439.607.200,00	26.092.626,60	1.485.055.000,00	18.627.484,29	-3,06%	40,08%
Ξ5200	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	34.965.650,00	74.712.077,74	27.319.250,00	14.280.484,09	27,99%	423,18%
Ξ5300	Προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ	207.148.000,00	61.381.425,06	166.112.300,00	154.860.043,84	24,70%	-60,36%
Ξ5400	Εθνική συμμετοχή για προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ	13.580.000,00	12.064.246,69	13.580.000,00	11.378.704,75	0,00%	6,02%
Ξ6000	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Πίστεως	563.525.936.000,00	822.941.344.815,35	571.537.718.000,00	671.164.082.994,95	-1,4%	22,6%
Ξ6100	Τόκοι Δημοσίου Χρέους	5.200.100.000,00	6.066.249.726,29	5.550.100.000,00	6.701.160.419,46	-6,31%	-9,47%
Ξ6200	Χρεολύσια Δημοσίου Χρέους	554.580.130.000,00	815.283.209.736,82	559.920.130.000,00	662.842.617.426,62	-0,95%	23,00%
Ξ6300	Δαπάνες Δημοσίου Χρέους	65.000.000,00	139.806.646,29	75.000.000,00	69.301.429,14	-13,33%	101,74%
Ξ6400	Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	970.000.000,00	951.717.821,68	1.017.000.000,00	886.111.589,37	-4,62%	7,40%
Ξ6500	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και ελλειμμάτων δημοσίων διαχειρίσεων	310.000,00	35.198,73	310.000,00	146.781,02	0,00%	-76,02%
Ξ6600	Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών και λοιπών υποχρεώσεων	396.000,00	115.136,72	678.000,00	79.083,62	-41,59%	45,59%
Ξ6800	Τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων	0,00	0,00	0,00	192.292.421,23	-	-100,00%
Ξ6900	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων(ΕΔ)	2.710.000.000,00	500.210.548,82	4.974.500.000,00	472.373.844,49	-45,52%	5,89%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός 2018	Απολογισμός Εξόδων 2018	Προϋπολογισμός 2017	Απολογισμός Εξόδων 2017	Απόκλιση Π/Υ 2018 – Π/Υ 2017	Απόκλιση Απολογισμού Εξόδων 2018-2017
Ξ7000	Απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις κ.λπ.	691.687.000,00	598.824.922,95	692.984.000,00	912.048.242,44	-0,2%	-34,3%
Ξ7200	Απαλλοτριώσεις, αγορές, μελέτες-έρευνες, ανεγέρσεις και εκτελέσεις έργων	579.700.000,00	579.018.239,93	580.700.000,00	578.908.477,78	-0,17%	0,02%
Ξ7300	Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών κ.λπ.	111.987.000,00	19.806.683,02	112.284.000,00	333.139.764,66	-0,26%	-94,05%
Ξ8000	Πληρωμές για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων	6.750.000.000,00	6.237.108.485,01	6.750.000.000,00	5.949.998.762,58	0,0%	4,8%
Ξ8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	1.000.000.000,00	2.633.465.024,54	1.000.000.000,00	1.326.072.721,00	0,00%	98,59%
Ξ8300	Πληρωμές για έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	5.750.000.000,00	3.603.643.460,47	5.750.000.000,00	4.623.926.041,58	0,00%	-22,07%
Ξ9000	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων παρελθόντων οικονομικών ετών (περιλαμβάνεται και η αποκατάσταση παγίας προκαταβολής)	151.936.323,00	1.460.650.759,03	130.700.721,00	1.581.651.769,73	16,2%	-7,7%
Ξ9100	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από προμήθειες αγαθών και κεφαλαιουχικού εξοπλισμού	26.832.800,00	62.174.067,84	23.298.067,00	40.663.781,39	15,17%	52,90%
Ξ9200	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μεταβιβαστικές πληρωμές	16.435.000,00	1.300.831.450,10	15.811.000,00	1.440.024.260,81	3,95%	-9,67%
Ξ9500	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	22.803.570,00	18.977.848,12	21.071.139,00	16.519.311,59	8,22%	14,88%
Ξ9700	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μετακινήσεις	33.320.560,00	19.845.283,77	24.052.595,00	18.138.289,24	38,53%	9,41%
Ξ9800	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από λοιπές υπηρεσίες	45.335.333,00	50.411.393,41	37.633.268,00	61.922.902,36	20,47%	-18,59%
Ξ9900	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από δαπάνες που δεν εντάσσονται σε άλλες κατηγορίες	7.209.060,00	8.410.715,79	8.834.652,00	4.383.224,34	-18,40%	91,88%
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	612.079.915.000,00	873.102.594.788,38	620.818.375.000,00	720.816.832.371,55	-1,4%	21,1%

Στο ακόλουθο ιστόγραμμα απεικονίζονται οι κυριότερες αποκλίσεις των απολογιστικών εξόδων του οικονομικού έτους 2018, σε σχέση με τα απολογιστικά έξοδα του οικονομικού έτους 2017:

Ιστόγραμμα 1.2.1.1:



Δ. Οι κυριότερες αποκλίσεις των απολογιστικών εξόδων του οικονομικού έτους 2018, σε σχέση με τα απολογιστικά έξοδα του οικονομικού έτους 2017, είναι οι κάτωθι:

α) Αύξηση κατά 303,87 εκατ. ευρώ στις αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικών και ΙΔΑΧ – ΚΑΕ Ξ0200), η οποία αφορά κυρίως στις εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση (ΚΑΕ Ξ0290) κατά 208,13 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω αύξηση, σύμφωνα με τη Σημείωση 13 επί των οικονομικών καταστάσεων έτους 2018, σχετίζεται με την αύξηση του ποσοστού εργοδοτικών εισφορών του Κράτους ως εργοδότη υπέρ ΕΦΚΑ, για τους υπαλλήλους που υπάγονταν στο συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου έως 31.12.2016, από 3,33% το έτος 2017 σε 6,67% το 2018.

β) Αύξηση κατά 942,33 εκατ. ευρώ της δαπάνης για βασικό μισθό στρατιωτικών γενικά, οργάνων ΕΛΑΣ, ΛΣ, ΠΣ (ΚΑΕ Ξ0410), με παράλληλη μείωση κατά 956,07 εκατ. ευρώ της δαπάνης για γενικά και ειδικά επιδόματα των ανωτέρω (ΚΑΕ Ξ0420, 0430).

γ) Αύξηση κατά 1 δις ευρώ των επιχορηγήσεων σε οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής- ΝΠΔΔ (ΚΑΕ Ξ2470), που αφορά κυρίως επιχορήγηση στον ΟΠΕΚΑ για χορήγηση οικογενειακών

επιδομάτων (ΚΑΕ Ξ2476) ποσού 955 εκατ. ευρώ, ενώ δεν υπήρχε αντίστοιχο κονδύλιο κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

δ) Αύξηση κατά 1,14 δις ευρώ στις λοιπές δαπάνες για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (εφεξής ΠΔΕ) χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους (ΚΑΕ Ξ8290).

ε) Πληρωμή εκτάκτων παροχών βάσει νόμων ή κανονιστικών πράξεων (ΚΑΕ Ξ0590) ποσού 638,03 εκατ. ευρώ, που αφορά σε εφάπαξ χρηματικά ποσά των άρθρων 10-14Α του ν. 4575/2018 (ΦΕΚ 192 Α'), ενώ δεν υπήρχε αντίστοιχο κονδύλιο κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

στ) Μείωση κατά 339,69 εκατ. ευρώ των επιχορηγήσεων σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας-ΝΠΔΔ (ΚΑΕ Ξ2320), που αφορά κυρίως επιχορηγήσεις σε φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας για εξόφληση υποχρεώσεων προς τρίτους (Νοσοκομεία, ΥΠΕ-ΠΕΔΥ) (ΚΑΕ Ξ2325) κατά 339,20 εκατ. ευρώ.

ζ) Μείωση κατά 811,70 εκατ. ευρώ των γενικών επιδομάτων και βοηθημάτων κοινωνικής πρόνοιας (ΚΑΕ Ξ2730), που αφορά κυρίως σε επιδόματα πολυτέκνων κλπ. (ΚΑΕ Ξ2731) κατά 520 εκατ. ευρώ, στο επίδομα θέρμανσης (ΚΑΕ Ξ2732) κατά 69,39 εκατ. ευρώ και στο ΕΚΑΣ (ΚΑΕ Ξ2737) κατά 222,41 εκατ. ευρώ.

η) Μείωση κατά 313,33 εκατ. ευρώ των εξόδων από συμμετοχές (ΚΑΕ Ξ7310), που αφορά στα έξοδα συμμετοχής σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, αγορά μετοχών για μη εισηγμένες επιχειρήσεις εσωτερικού (ΚΑΕ Ξ7313) κατά 313,29 εκατ. ευρώ και

θ) Μείωση κατά 1,02 δις ευρώ στις δαπάνες για συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών (ΚΑΕ Ξ8387) στο πλαίσιο του ΠΔΕ.

Ε. Τέλος, επισημαίνεται ότι οι κυριότερες μεταβολές των προϋπολογισθέντων εξόδων του έτους 2018 σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα έξοδα του έτους 2017 περιλαμβάνουν:

α) Αύξηση κατά 313 εκατ. ευρώ του προϋπολογισμού των αμοιβών πολιτικών υπαλλήλων (τακτικών και ΙΔΑΧ – ΚΑΕ Ξ0200).

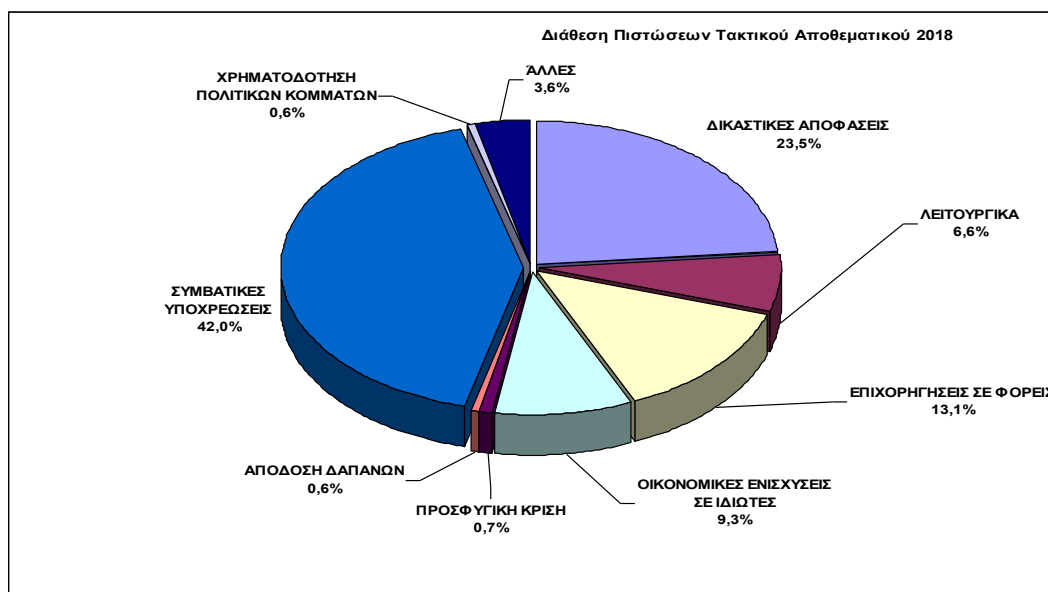
β) Αύξηση κατά 771 εκατ. ευρώ του προϋπολογισμού της δαπάνης για βασικό μισθό στρατιωτικών γενικά, οργάνων ΕΛΑΣ, ΛΣ, ΠΣ (ΚΑΕ Ξ0410), με παράλληλη μείωση κατά 858 εκατ. ευρώ του προϋπολογισμού της δαπάνης για γενικά και ειδικά επιδόματα των ανωτέρω (ΚΑΕ Ξ0420, 0430) και

γ) Μείωση κατά 370 εκατ. ευρώ του προϋπολογισμού των επιχορηγήσεων σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας-ΝΠΔΔ (ΚΑΕ Ξ2320), καθώς και κατά 294 εκατ. ευρώ του προϋπολογισμού των γενικών επιδομάτων και βοηθημάτων κοινωνικής πρόνοιας (ΚΑΕ Ξ2730).

1.2.2 Αποθεματικό

Από το αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού (άρθρο 59 ν. 4270/2014) χορηγήθηκαν πιστώσεις ύψους 905,91 εκατ. ευρώ ¹¹ με αρχική προϋπολογισθείσα πίστωση 1 δις ευρώ (ΚΑΕ Ξ5111), οι οποίες αναλύονται σε γενικές κατηγορίες ως εξής: α) εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων 213,09 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 23,5%, β) λειτουργικά έξοδα 59,68 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 6,59%, γ) επιχορηγήσεις σε φορείς 118,86 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 13,12%, δ) μεταναστευτική πολιτική 6,02 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,66%, ε) απόδοση δαπανών από ειδικές κατηγορίες εσόδων (π.χ. παράβολα, συνδρομές κ.λπ.) 5,60 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,62%, στ) συμβατικές υποχρεώσεις 380,80 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 42,03%, ζ) οικονομικές ενισχύσεις σε ιδιώτες 84,60 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 9,34%, η) χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων 5 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,55% και θ) άλλες ενέργειες 32,28 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 3,56%.

Γράφημα 1.2.2



Από την επισκόπηση των πιστώσεων προκύπτει ότι η χρήση του αποθεματικού δεν είναι σε όλες τις περιπτώσεις σύμφωνη με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 59 του ν. 4270/2014, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την ομοίου περιεχομένου ως προς το ζήτημα αυτό, περ. 5 της υποπαραγράφου Δ10 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α'), που προβλέπει την κάλυψη από το αποθεματικό μόνο άμεσων, σημαντικών, αναπόφευκτων και επειγουσών δαπανών, η πρόβλεψη

¹¹ Έγγραφο με αριθμ. πρωτ.: ΥΠΟΙΚ 25294ΕΞ 2019/18.3.2019.

των οποίων δεν ήταν εφικτή κατά το χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ή των συμπληρωματικών προϋπολογισμών, ούτε ότι το αποθεματικό χρησιμοποιήθηκε για παρεμβάσεις στο πλαίσιο ενεργοποίησης του διορθωτικού μηχανισμού του άρθρου 39 του ίδιου νόμου.

Ενδεικτικά επισημαίνουμε ότι από το αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού διατέθηκαν επιπλέον πιστώσεις:

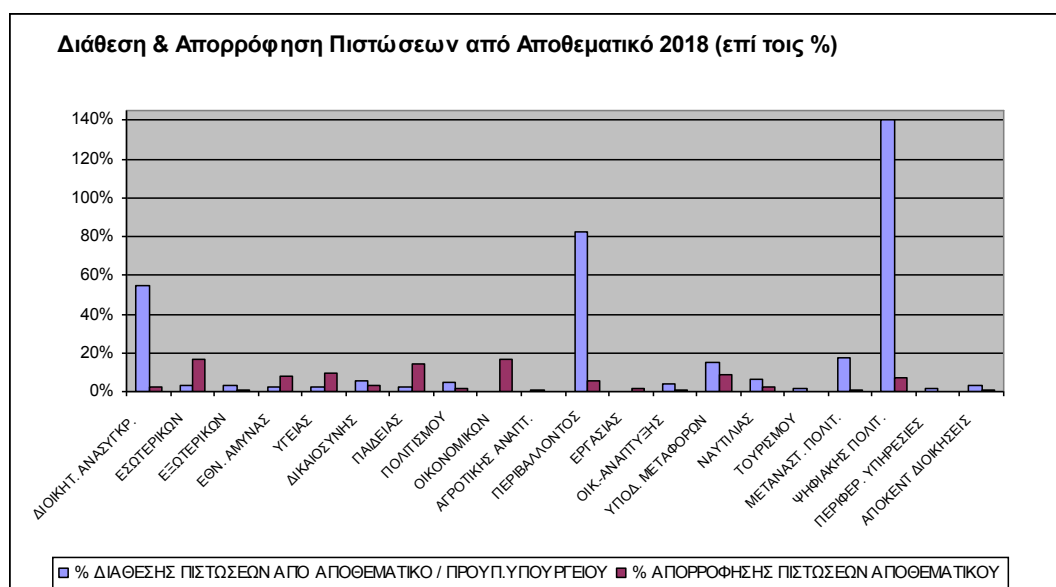
- στο τότε Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης 23,3 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 42,9 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 54% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 3%.

- στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας 49 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 59,8 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 82% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 5%.

- στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών 76,4 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 514 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 14,8% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 8%.

- στο τότε Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης 63,2 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 45 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 140% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 7%.

Ιστόγραμμα 1.2.2.1



Αναφέρονται ακολούθως οι κυριότερες περιπτώσεις που εντοπίστηκαν, στις οποίες η χρήση του αποθεματικού δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο των ως άνω διατάξεων:

α) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 52,88 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υγείας, που αφορά στην κάλυψη δαπανών προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, αγαθών και υπηρεσιών (πλην φαρμάκων) νοσοκομείων ΕΣΥ, περίπτωση που δεν μπορεί να θεωρηθεί απρόοπτο συμβάν.

β) Μεταφορά πίστωσης ύψους 80,58 εκατ. ευρώ στο τότε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για την καταβολή δαπανών πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, δαπάνη που καλύφθηκε από το αποθεματικό και κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και δεν κρίνεται απρόβλεπτη, δεδομένου ότι αφορά σε προμήθειες συγγραμμάτων προηγούμενων ετών.

γ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 60 εκατ. ευρώ στο τότε Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης για την κάλυψη δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας ετών 2013-2017, καθώς και πιστώσεων ποσών 484 χιλ. ευρώ και 250 χιλ. ευρώ για επιχορηγήσεις του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων και Ενημέρωσης (ΕΚΟΜΕ ΑΕ) και του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων – Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων ΑΕ (ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ) αντίστοιχα, για αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών, περιπτώσεις που δεν κρίνονται απρόβλεπτες.

δ) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 31 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για επιχορηγήσεις στις ανώνυμες εταιρείες Οδικές Συγκοινωνίες (ΟΣΥ ΑΕ) και Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ ΑΕ), δαπάνες οι οποίες καλύφθηκαν από το αποθεματικό όσον αφορά στην ΟΣΥ ΑΕ και κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και όσον αφορά στην ΟΑΣΘ ΑΕ και κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Ειδικότερα i) ποσό 14 εκατ. ευρώ αφορά στην εγγραφή συμπληρωματικής πίστωσης για την επιχορήγηση της ΟΑΣΘ ΑΕ για την πληρωμή δαπανών μισθοδοσίας και λοιπών λειτουργικών δαπανών του φορέα, ii) ποσό 17 εκατ. ευρώ αφορά στην ΟΣΥ ΑΕ για την κάλυψη αποδοχών και λειτουργικών δαπανών. Όλες οι ανωτέρω περιπτώσεις κρίνονται ως προβλέψιμες, αφού αφορούν σε κάλυψη άμεσων, ανελαστικών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των επιχορηγούμενων φορέων.

ε) Μεταφορά πιστώσεων για κάλυψη παγίων λειτουργικών δαπανών, ύψους: i) 16,08 εκατ. ευρώ στο τότε Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης για παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ ΑΕ και της FORTHNET ΑΕ που εμπίπτουν στο έργο Σύζευξς, ii) 3,5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών για κάλυψη δαπανών παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας και iii) 11,20 εκατ. ευρώ στο τότε Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για εξόφληση οφειλών προς ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ και ΔΕΗ. Επισημαίνεται ότι για τη δαπάνη των 16,08 εκατ. ευρώ ο Υπουργός Οικονομικών επικαλείται στη συνημμένη ως παράρτημα της

παρούσας έκθεσή του ότι η πληρωμή αυτής απορρέει από την εκτέλεση Πρακτικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ο αριθμός του οποίου δεν αναφέρεται), που αφορά παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ ΑΕ και της FORTHNET ΑΕ που εμπίπτουν στο έργο Σύζευξης, χωρίς, όμως, να προσκομίζεται το, κατά τα ανωτέρω, αορίστως αναφερόμενο πρακτικό. Επιπροσθέτως, οι λοιπές δύο περιπτώσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν απρόβλεπτες.

στ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 78,61 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Οικονομικών για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης προς τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, περίπτωση που λόγω της γέννησης των σχετικών υποχρεώσεων σε προηγούμενο της κατάρτισης του προϋπολογισμού έτος δεν δύναται να θεωρηθεί απρόβλεπτη. Με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4541/2018 (ΦΕΚ 93 Α΄) και μεν καθορίζεται η δυνατότητα εξόφλησης οφειλών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης προς προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι και τις 30.4.2018, από τον κρατικό προϋπολογισμό και ειδικότερα από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, όμως δεν μεταβάλλεται ο τρόπος χρήσης του αποθεματικού σε σχέση με τη διάθεση των δαπανών αυτών, καθόσον για να βαρύνουν τις πιστώσεις του αποθεματικού οι εν λόγω δαπάνες πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 59 του ν. 4270/2014.

ζ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών για πρόσθετη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων λόγω της σημαντικής μείωσης της ετήσιας επιχορήγησής τους, δαπάνη που καλύφθηκε από το αποθεματικό και κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και δεν κρίνεται ως απρόβλεπτη και επείγουσα και

η) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 1,83 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, εκ των οποίων α) ποσό 1,15 εκατ. ευρώ αφορά στην πληρωμή αμοιβής δικηγορικής εταιρείας, για την εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου σε Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο, κατά την εκδίκαση της προσφυγής της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ» και λοιπών κατά του Ελληνικού Δημοσίου και της αντίθετης προσφυγής του Ελληνικού Δημοσίου, δαπάνη που καλύφθηκε από το αποθεματικό και κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και δεν μπορεί να θεωρηθεί απρόβλεπτη, κατά το χρόνο ψήφισης του προϋπολογισμού, ενόψει και της διάταξης του άρθρου δεύτερου του ν. 4460/2017 «Κύρωση της Τεχνικής Διευθέτησης μεταξύ των Σουηδικών Ενόπλων Δυνάμεων και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας για τη Συνεργασία των Σουηδικών Ενόπλων Δυνάμεων με το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό στον Τομέα Ανταλλαγής και Εκπαίδευσης των Ειδικών Δυνάμεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 37/22.3.2017), με την οποία ορίζεται το

συνολικό ποσό της αμοιβής αυτής, καθώς και των εξόδων και υπηρεσιών που είχαν ήδη παρασχεθεί από την ως άνω εταιρεία και δεν είχαν εξοφληθεί ως την έναρξη ισχύος του ν. 4460/2017 και ακολούθως ρυθμίζεται ο τρόπος εξόφλησής τους, σταδιακά με έναρξη το μήνα Μάρτιο του έτους 2017 και β) ποσό 679 χιλ. ευρώ, δαπάνη η οποία, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην προαναφερθείσα έκθεση του Υπουργού Οικονομικών, αφορά στην πληρωμή αμοιβής δικηγορικής εταιρείας, για την εκπροσώπηση της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Διεθνούς Κέντρου για το διακανονισμό των Διαφορών από Επενδύσεις και για την οποία, όμως, δεν προσκομίσθηκαν στοιχεία που να επιβεβαιώνουν τα διαλαμβανόμενα στην έκθεση του Υπουργού Οικονομικών, σύμφωνα με τα οποία η εν λόγω δαπάνη δεν είχε προβλεφθεί στον προϋπολογισμό του έτους 2018, καθώς η γνωστοποίηση της συνέχισης της διαιτητικής διαδικασίας, της εξέτασης της ουσίας της διαφοράς και του ύψους της αμοιβής της δικηγορικής εταιρείας πραγματοποιήθηκε εντός του Μαρτίου έτους 2018. Εξάλλου, η εν λόγω δαπάνη δεν αναφέρεται ούτε στον πίνακα διάθεσης πιστώσεων από το αποθεματικό έτους 2018, που προσκομίσθηκε στην 7^η Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το 25294 ΕΞ 2019/18.3.2019 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών.

1.2.3 Πρωτογενείς Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2.3.1
Πρωτογενείς Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού

Πρωτογενείς δαπάνες κατά κατηγορία 2018	Προϋπολογισμός 2018	Διαμόρφωση Πιστώσεων 31.12.2018	Πληρωμές 2018	% επί συνόλου πληρωμών 2018	Πληρωμές 2017	% επί συνόλου πληρωμών 2017	Απόκλιση 2018 – 2017
A. Αποδοχές και συντάξεις (1+2+3)	12.659.369.000,00	13.702.243.890,41	13.224.144.075,80	31,03%	12.143.429.830,61	28,96%	8,90%
1. Κεντρικής Διοίκησης	10.635.443.687,00	11.745.090.788,11	11.291.199.068,57	26,49%	10.414.510.607,18	24,83%	8,42%
2. Νοσοκομείων, ιδρυμάτων πρόνοιας, ΝΠΔΔ	1.991.925.313,00	1.935.916.554,75	1.932.945.007,23	4,54%	1.728.919.223,43	4,12%	11,80%
3. Νέες/υποχρεωτικές προσλήψεις, μετατάξεις κλπ.	32.000.000,00	21.236.547,55	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
B. Ασφάλιση, περίθαλψη, κοινωνική προστασία(4+5+6+7)	19.440.040.000,00	21.054.134.666,74	20.898.926.760,88	49,03%	21.331.438.381,22	50,86%	-2,03%
4. Δαπάνες περίθαλψης	55.955.000,00	68.616.889,00	67.262.206,31	0,16%	62.874.375,18	0,15%	6,98%
5. Επιχορηγήσεις ασφαλιστικών ταμείων	15.982.430.000,00	17.087.714.000,00	17.035.618.200,34	39,97%	16.417.500.000,00	39,15%	3,76%
6. Επιχορηγήσεις νοσοκομείων, ΥΠΕ-ΠΕΔΥ+ εφημερίες, υπερωρίες	1.272.800.000,00	1.356.048.580,74	1.351.297.218,02	3,17%	1.631.060.248,52	3,89%	-17,15%
7. Κοινωνική προστασία	2.128.855.000,00	2.541.755.197,00	2.444.749.136,21	5,74%	3.220.003.757,52	7,68%	-24,08%
Γ. Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες (8+9+10+11)	5.331.388.000,00	6.114.513.102,85	5.288.813.478,18	12,41%	5.420.160.453,92	12,92%	-2,42%
8. Επιχορηγήσεις φορέων	1.311.227.000,00	1.564.675.455,26	1.524.977.552,72	3,58%	1.533.320.550,39	3,66%	-0,54%
9. Καταναλωτικές δαπάνες	1.427.547.000,00	2.262.500.536,59	1.633.569.321,83	3,83%	1.470.321.804,16	3,51%	11,10%
10. Αντικριζόμενες δαπάνες	2.148.667.000,00	2.123.304.433,00	2.057.772.225,33	4,83%	2.329.656.812,88	5,55%	-11,67%
11. Υπό κατανομή	443.947.000,00	164.032.678,00	72.494.378,30	0,17%	86.861.286,49	0,21%	-16,54%
Δ. Αποδιδόμενοι πόροι σε: ΟΤΑ, ΟΚΑ και λοιπές αποδόσεις	3.261.901.000,00	3.249.305.340,00	3.210.343.731,67	7,53%	3.043.850.443,97	7,26%	5,47%
Ε. Αποθεματικό	1.000.000.000,00	94.085.907,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ Τ/Π (Α+Β+Γ+Δ+Ε)	41.692.698.000,00	44.214.282.907,00	42.622.228.046,53	100,00%	41.938.879.109,72	100,00%	1,63%

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα, η κατανομή των πρωτογενών δαπανών ανά κατηγορία κατά το οικονομικό έτος 2018 δεν παρουσιάζει σημαντικές μεταβολές σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Σχεδόν το ήμισυ των πρωτογενών δαπανών κατά το οικονομικό έτος 2018 αποτελούν οι πληρωμές για ασφάλιση, υγεία και κοινωνική προστασία (ποσοστό 49,03%, έναντι 50,86% κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος) και ακολουθούν οι πληρωμές για μισθούς και συντάξεις (ποσοστό 31,03%, έναντι 28,96% κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος).

Η αύξηση στη δαπάνη μισθών και συντάξεων σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος αφορά κυρίως στην πληρωμή εκτάκτων παροχών βάσει νόμων ή κανονιστικών πράξεων, ποσού 638,03 εκατ. ευρώ, ενώ δεν υπήρχε αντίστοιχο κονδύλιο κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Πρόκειται για πληρωμή εκτάκτων παροχών, και συγκεκριμένα εφάπαξ χρηματικών ποσών των άρθρων 10 - 14Α του ν. 4575/2018, κυρίως ειδικού μισθολογίου ενστόλων (558 εκατ. ευρώ) και ιατρών (78 εκατ. ευρώ), όπως προαναφέρθηκε (κεφάλαιο 1.2.1 «Επισκόπηση επί των Εξόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού»).

Επίσης, η αύξηση στη δαπάνη μισθών και συντάξεων σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος αφορά και στην αύξηση κατά 208,13 εκατ. ευρώ των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, η οποία, σύμφωνα με τη Σημείωση 13 επί των οικονομικών καταστάσεων έτους 2018, σχετίζεται με την αύξηση του ποσοστού εργοδοτικών εισφορών του Κράτους ως εργοδότη υπέρ ΕΦΚΑ από 3,33% το έτος 2017 σε 6,67% το έτος 2018, για τους υπαλλήλους που υπάγονταν στο συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου έως 31.12.2016.

Στη μείωση της δαπάνης για ασφάλιση, περίθαλψη και κοινωνική προστασία σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος συμβάλλει η μείωση της δαπάνης για κοινωνική προστασία, η οποία σχετίζεται κυρίως με μείωση στα επιδόματα πολυτέκνων κατά 520 εκατ. ευρώ.

1.2.4. Δαπάνες εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2.4.1

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός (1)	Απολογισμός Εξόδων (2)	Καθαρή Απόκλιση (3)=(2)-(1)	% επί προϋπ/σμού (4)=(3)/(1)	% Εξόδου/ Σύνολο Εξόδων
Ξ6000	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Πίστης	563.525.936.000,00	822.941.344.815,35	259.415.408.815,35	46,03%	100,00%
Ξ6100	Τόκοι Δημοσίου Χρέους	5.200.100.000,00	6.066.249.726,29	866.149.726,29	16,66%	0,74%
Ξ6110	Τόκοι ομολόγων εσωτερικού	1.363.000.000,00	1.250.327.017,87	-112.672.982,13	-8,27%	0,15%
Ξ6120	Τόκοι ομολόγων εξωτερικού	55.000.000,00	55.136.950,00	136.950,00	0,25%	0,01%
Ξ6130	Τόκοι βραχυπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού	300.000.000,00	161.938.248,97	-138.061.751,03	-46,02%	0,02%
Ξ6150	Τόκοι δανείων εσωτερικού	16.000.000,00	23.141.585,16	7.141.585,16	44,63%	0,00%
Ξ6160	Τόκοι δανείων εξωτερικού	2.323.700.000,00	2.325.942.141,23	2.242.141,23	0,10%	0,28%
Ξ6170	Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων εσωτερικού	570.000.000,00	859.630.525,45	289.630.525,45	50,81%	0,10%
Ξ6190	Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων	572.400.000,00	1.390.133.257,61	817.733.257,61	142,86%	0,17%
Ξ6200	Χρεολύσια Δημοσίου Χρέους	554.580.130.000,00	815.283.209.736,82	260.703.079.736,82	47,01%	99,07%
Ξ6210	Χρεολύσια ομολόγων εσωτερικού	1.870.400.000,00	1.905.380.000,00	34.980.000,00	1,87%	0,23%
Ξ6220	Χρεολύσια ομολόγων εξωτερικού	-	28.810.693,00	28.810.693,00	-	0,00%
Ξ6230	Χρεολύσια βραχυπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού	41.000.000.000,00	34.668.080.000,00	-6.331.920.000,00	-15,44%	4,21%
Ξ6250	Χρεολύσια δανείων εσωτερικού	490.000.000,00	490.100.072,01	100.072,01	0,02%	0,06%
Ξ6260	Χρεολύσια δανείων εξωτερικού	2.219.730.000,00	5.210.729.079,79	2.990.999.079,79	134,75%	0,63%
Ξ6270	Χρεολύσια βραχυπρόθεσμων δανείων εσωτερικού	509.000.000.000,00	772.603.611.930,00	263.603.611.930,00	51,79%	93,88%
Ξ6290	Πληρωμές ανταλλαγής κεφαλαίων	-	376.497.962,02	376.497.962,02	-	0,05%
Ξ6300	Δαπάνες Δημοσίου Χρέους	65.000.000,00	139.806.646,29	74.806.646,29	115,09%	0,02%
Ξ6400	Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	970.000.000,00	951.717.821,68	-18.282.178,32	-1,88%	0,12%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός (1)	Απολογισμός Εξόδων (2)	Καθαρή Απόκλιση (3)=(2)-(1)	% επί προϋπ/σμού (4)=(3)/(1)	% Εξόδου/ Σύνολο Εξόδων
Ξ6500	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και ελλειμμάτων δημοσίων διαχειρίσεων	310.000,00	35.198,73	-274.801,27	-88,65%	0,00%
Ξ6600	Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών και λοιπών υποχρεώσεων	396.000,00	115.136,72	-280.863,28	-70,93%	0,00%
Ξ6900	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) και εξόφληση παλαιών υποχρεώσεων φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ)	2.710.000.000,00	500.210.548,82	-2.209.789.451,18	-81,54%	0,06%
Ξ6910	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των ΕΔ	510.000.000,00	500.210.548,82	-9.789.451,18	-1,92%	0,06%
Ξ6920	Υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης	2.200.000.000,00		-2.200.000.000,00	-100,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ		563.525.936.000,00	822.941.344.815,35	259.415.408.815,35	46,03%	100,00%

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το Ελληνικό Δημόσιο κατά το οικονομικό έτος 2018 κατέβαλε δαπάνες για την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Πίστης (ΚΑΕ Ξ6000) ύψους 822.941,34 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας τον προϋπολογισμό κατά το ποσό των 259.415,41 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 46,03%. Οι ανωτέρω δαπάνες αφορούν κυρίως πληρωμές χρεολυσίων Δημοσίου Χρέους (ΚΑΕ Ξ6200), ποσού 815.283,21 εκατ. ευρώ (ποσοστό 99,07%).

Οι πληρωμές για «Χρεολύσια βραχυπρόθεσμων δανείων εσωτερικού» (ΚΑΕ Ξ6270), δηλαδή οι πληρωμές για *repas*, ανήλθαν σε 772.603,61 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 93,88% των πληρωμών δημόσιας πίστης. Η απόκλιση των πληρωθεισών δαπανών έναντι του προϋπολογισμού κατά 263.603,61 εκατ. ευρώ, ήτοι 51,79%, οφείλεται στην έκδοση νέου βραχυχρόνιου χρέους, τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (*repas*), ύψους 9.590,7 εκατ. ευρώ, για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας (παρακάτω κεφάλαιο 2.2.2 «Χρέος Κεντρικής Διοίκησης»). Αντίστοιχη απόκλιση της τάξης του 50,81% παρουσιάζουν οι πληρωμές για «Τόκους βραχυπρόθεσμων δανείων εσωτερικού» (ΚΑΕ Ξ6170), οι οποίες ανήλθαν σε 859,63 εκατ. ευρώ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι χρηματοροές του βραχυπρόθεσμου δανεισμού μέσω πώλησης τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (*repas*)¹² της Κεντρικής Διοίκησης πραγματοποιούνται με φορείς της Γενικής Κυβέρνησης μέσω της Τράπεζας της

¹² Βλέπε και κεφάλαιο 1.1.3 «Πιστωτικά Έσοδα».

Ελλάδος. Οι αποδόσεις των τίτλων αυτών, καθώς και των δανείων εσωτερικού, που εισέπραξαν οι ως άνω φορείς, είναι υψηλότερες από τις αντίστοιχες που προσφέρονται από τα ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Οι πληρωμές για «Χρεολύσια βραχυπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού» (ΚΑΕ Ξ6230) ανήλθαν σε 34.668,08 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας υστέρηση σε σχέση με τον προϋπολογισμό κατά ποσοστό 15,44%, λόγω της μερικής αντικατάστασης των τρίμηνων ΕΓΕΔ με ΕΓΕΔ εξάμηνης και ετήσιας διάρκειας¹³. Αντίστοιχα, οι πληρωμές για «Τόκους βραχυπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού» (ΚΑΕ Ξ6130), ποσού 161,94 εκατ. ευρώ, υπολείπονται κατά 46,02% έναντι του αρχικού προϋπολογισμού, τόσο λόγω της ανωτέρω αντικατάστασης των ΕΓΕΔ, όσο και λόγω της αποκλιμάκωσης των επιτοκίων των εντόκων γραμματίων.

Σημειώνεται ότι οι «Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων» (ΚΑΕ Ξ6190) ανήλθαν σε 1.390,13 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας τον προϋπολογισμό κατά 142,86% και οι «Πληρωμές ανταλλαγής κεφαλαίων» (ΚΑΕ Ξ6290) ανήλθαν στο ποσό των 376,5 εκατ. ευρώ, ενώ δεν είχε προϋπολογιστεί σχετικό ποσό. Όπως αναφέρθηκε (στο κεφάλαιο 1.1.3 «Πιστωτικά έσοδα»), ο προϋπολογισμός για τις συμφωνίες ανταλλαγής κεφαλαίων (currency swap) και τις συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swap) γίνεται συμψηφιστικά, δηλαδή σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα έσοδα. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η καθαρή θέση των συμφωνιών αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2.4.2

ΚΑΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	Προϋπολογισμός (1)	Απολογισμός (2)	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (3)=(2)-(1)	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ (4)=(3)/(1)
Σ5294	Εισπράξεις χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής Δανείων	-	421.810.510,78	421.810.510,78	-
Ξ6290	Πληρωμές ανταλλαγής κεφαλαίων	-	-376.497.962,02	-376.497.962,02	-
	Καθαρή θέση συμφωνίας ανταλλαγής κεφαλαίων	-	45.312.548,76	45.312.548,76	-
Σ5493	Εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων	-	507.383.454,31	507.383.454,31	-
Ξ6190	Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων	-572.400.000,00	-1.390.133.257,61	-817.733.257,61	142,86%
	Καθαρή θέση συμφωνίας ανταλλαγής επιτοκίων	-572.400.000,00	-882.749.803,30	-310.349.803,30	54,22%

¹³ Βλέπε και κεφάλαιο 1.1.3 «Πιστωτικά Έσοδα».

Όπως προκύπτει, η πραγματική απόκλιση των τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων είναι της τάξης του 54,22% και οφείλεται στη σύναψη νέων συμφωνιών επιτοκίων (83 διαχειριστικές πράξεις κατά το 2018) και στην προπληρωμή μελλοντικών τόκων ύψους 354 εκατ. ευρώ. Ο ΟΔΔΗΧ συνέχισε τη στρατηγική ¹⁴ διαχειριστικών πράξεων μέσω παραγώγων που ακολούθησε το έτος 2017, με κύριο στόχο τη μετατροπή του χρέους με κυμαινόμενο επιτόκιο, σε σταθερό επιτόκιο, επωφελούμενος από τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα επιτοκίων. Οι διαχειριστικές αυτές πράξεις είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση στο 10,75% της συμμετοχής των υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους (2017: 51,35%) και την αντίστοιχη μείωση του επιτοκιακού κινδύνου. Θα πρέπει βέβαια να σημειωθεί ότι το τρίμηνο euribor (κυμαινόμενο επιτόκιο δανεισμού) συνεχίζει να έχει αρνητικές αποδόσεις, γεγονός που επιβαρύνει με πρόσθετο κόστος τις ανταλλαγές κυμαινόμενου-σταθερού επιτοκίου. Η αποτίμηση των ανοικτών θέσεων των διαχειριστικών πράξεων δεν εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2018, αλλά θα εμφανιστεί στο έτος 2019, όπως προβλέπεται με το νέο λογιστικό πλαίσιο του π.δ/τος 54/2018 «Ορισμός του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης» (ΦΕΚ 103 Α').

Για το έτος 2018 είχε προϋπολογισθεί ποσό 2.200 εκατ. ευρώ στον ΚΑΕ Ξ6921 «Υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης – υπό κατανομή», για τη διάθεση του οποίου, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 1.2.1 «Επισκόπηση επί των εξόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού», δεν παρασχέθηκε πληροφόρηση, είτε με τις τριμηνιαίες καταστάσεις του άρθρ. 71 του ν. 4270/2014, είτε με άλλες καταστάσεις. Το έτος 2017 το προϋπολογισθέν ποσό του ΚΑΕ Ξ6921 ανήλθε σε 4.500 εκατ. ευρώ.

Στον ΚΑΕ Ξ6400 «Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων» αναγνωρίζονται οι πληρωμές του Ελληνικού Δημοσίου για καταπτώσεις εγγυημένων δανείων τρίτων. Οι πληρωμές αυτές ανήλθαν το έτος 2018 σε 951,72 εκατ. ευρώ, έναντι προϋπολογισμού 970 εκατ. ευρώ, ενώ υπερβαίνουν κατά 65,61 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο ποσό πληρωμών για το έτος 2017 και αναλύονται στον ακόλουθο πίνακα ανά δανειολήπτη.

¹⁴ Βλέπε επίσης κεφάλαιο 2.2.3 «Διαχείριση του Χαρτοφυλακίου Δημοσίου Χρέους 2018».

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2.4.3

Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων ανά δανειολήπτη

Δανειολήπτες	2018	2017	Μεταβολή 2017-2018	% Μεταβολή 2017-2018	% επί του γενικού συνόλου 2018
ΟΣΕ	816.475.983,40	744.175.203,40	72.300.780,00	9,72%	85,79%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	816.475.983,40	744.175.203,40	72.300.780,00	9,72%	85,79%
ΕΑΒ	57.791.250,00	44.605.050,00	13.186.200,00	29,56%	6,07%
ΕΑΣ (ΑΕΒΕ)	49.665.610,20	60.988.805,41	-11.323.195,21	-18,57%	5,22%
ΕΑΣ (ΕΣΠΠΠ ΑΕΒΕ)	0,00	3.659.059,71	-3.659.059,71	-100,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	107.456.860,20	109.252.915,12	-1.796.054,92	-1,64%	11,29%
ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	2.250.806,80	4.523.575,82	-2.272.769,02	-50,24%	0,24%
ΜΒΗ	333.399,39	350.132,00	-16.732,61	-4,78%	0,04%
ΟΑΕΠ		3.211.086,82	-3.211,086,82	-100,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ	2.584.206,19	8.084.794,64	-5.500.588,45	-68,04%	0,27%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	21.104.611,64	22.902.471,46	-1.797.859,82	-7,85%	2,22%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	21.104.611,64	22.902.471,46	-1.797.859,82	-7,85%	2,22%
ΠΑΛΓΕΝΤΕΣ	4.096.160,25	1.696.204,75	2.399.955,50	141,49%	0,43%
ΣΥΝΟΛΟ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	4.096.160,25	1.696.204,75	2.399.955,50	141,49%	0,43%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	951.717.821,8	886.111.589,37	65.606.232,31	7,40%	100,00%

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, από το συνολικό ποσό των πληρωμών, ποσοστό 85,79% αφορά σε καταπτώσεις εγγυήσεων του ΟΣΕ, ύψους 816,48 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 9,72% σε σχέση με τις αντίστοιχες πληρωμές του 2017. Οι πληρωμές καταπτώσεων εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ των Αμυντικών Βιομηχανιών ανέρχονται στο ποσό των 107,46 εκατ. ευρώ ή σε ποσοστό 11,29% των συνολικών πληρωμών για το έτος 2018.

Ωστόσο να σημειωθεί ότι οι καταπτώσεις αφορούν σε ομόλογα έκδοσης του ΟΣΕ και των Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων (ΕΑΣ) με εγγυητή το Ελληνικό Δημόσιο, τα οποία εντάχθηκαν στο PSI και αντηλλάγησαν με νέα ομόλογα έκδοσης του ΕFSF. Όμως δεν ήταν δυνατή η διαγραφή τους καθώς ο εκδότης και ο νέος κάτοχος δεν ήταν το ίδιο νομικό πρόσωπο. Ως εκ τούτου περιήλθαν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου και καταγράφηκαν στα βιβλία του στον εν λόγω λογαριασμό. Για τυπικούς λόγους το Ελληνικό Δημόσιο καταβάλλει στη λήξη τους χρεολύσια και τόκους ως εγγυητής και αντίστοιχα τα εισπράττει ως κάτοχος των ομολόγων¹⁵.

¹⁵ Σημείωση 26.1 Ομόλογα επιχειρήσεων εσωτερικού σελ. 43, προσάρτημα των Οικονομικών Καταστάσεων του Κράτους 2018.

Εντός του έτους 2018 αναγνωρίστηκαν εισπράξεις από επενδύσεις σε ομόλογα (χρεολύσια) ΟΣΕ ύψους 753,32 εκατ. ευρώ σε πίστωση του λογαριασμού «Ομόλογα επιχειρήσεων εσωτερικού» και εισπράξεις από τόκους ύψους 112,82 εκατ. ευρώ σε πίστωση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Επισημαίνεται ότι το ύψος των εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου¹⁶ για τα ανεξόφλητα υπόλοιπα δανείων, το οποίο αποτελεί ενδεχόμενη υποχρέωση και παρακολουθείται σε λογαριασμούς τάξεως, ανήλθε στο ποσό των 12.779,52¹⁷ εκατ. ευρώ την 31^η.12.2018.

1.2.5. Πιστώσεις υπό κατανομή

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2.5.1

ΚΑΕ Εξόδων υπό κατανομή οικονομικού έτους 2018				
ΚΑΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΞΟΔΟΥ	Προϋπολογισμός (1)	Διαμόρφωση (2)	Ποσά που μεταφέρθηκαν σε ΚΑΕ Εξόδων υποδοχής (3) = (1) - (2)
Ξ0910	Πιστώσεις υπό κατανομή για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού	32.000.000,00	21.236.547,55	10.763.452,45
Ξ0920	Πιστώσεις υπό κατανομή για λοιπές δαπάνες αποδοχών	128.000.000,00	0,00	128.000.000,00
Ξ2369	Λοιπές δαπάνες Κοινωνικής Ασφάλισης (πιστώσεις υπό κατανομή)	586.000.000,00	39.830.000,00	546.170.000,00
Ξ5111	Τακτικό αποθεματικό	1.000.000.000,00	94.085.907,00	905.914.093,00
Ξ5112	Έκτακτο αποθεματικό Βουλής	100.000,00	0,00	100.000,00
Ξ5115	Δαπάνες εφαρμογής νέων προγραμμάτων	392.000.000,00	64.767.864,00	327.232.136,00
Ξ5117	Πίστωση υπό κατανομή για την αντιμετώπιση δαπανών υγείας από το έσοδο (μέρος) που προκύπτει από την αύξηση φόρου καπνοβιομηχανικών προϊόντων (άρθρο 13 ν.1802/1988 και άρθρο 2 ν.2187/1994)	9.200.000,00	31.395,00	9.168.605,00
Ξ5242	Δαπάνες δασοπροστασίας (υπό κατανομή)	6.200.000,00	184.765,00	6.015.235,00
Ξ5291	Δαπάνες καταργηθέντων με το ν. 3697/2008 ειδικών λογαριασμών (πιστώσεις υπό κατανομή)	2.431.000,00	1.891.812,00	539.188,00
Ξ5299	Ειδικό αποθεματικό του άρθρου 19 ν.3871/2010, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 59 ν.4270/2014 (υπό κατανομή).		23.744.523,00	-23.744.523,00
Ξ6921	Υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης (υπό κατανομή)	2.200.000.000,00	0,00	2.200.000.000,00
Σύνολο ΚΑΕ εξόδων υπό κατανομή		4.355.931.000,00	245.772.813,55	4.110.158.186,45

¹⁶ Βλέπε επίσης κεφάλαιο 2.2.4 «Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου».

¹⁷ Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη Σημείωση 38.1 «Εγγυήσεις του Δημοσίου σε δάνεια τρίτων» των Οικονομικών Καταστάσεων έτους 2018.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες παραγράφους, υφίστανται κωδικοί εξόδων στους οποίους έχουν προϋπολογισθεί πιστώσεις υπό κατανομή, με σκοπό τη διάθεσή τους με μεταφορά σε άλλους κωδικούς εξόδων. Οι μηδενικές πληρωμές, που εμφανίζονται στους κωδικούς αυτούς, δεν αντικατοπτρίζουν τη μη διάθεση των αντίστοιχων προβλεφθεισών πιστώσεων, αλλά αντιθέτως η διάθεσή τους αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του ποσού προϋπολογισμού και του ποσού διαμόρφωσης στους εν λόγω κωδικούς.

Το σύνολο των ΚΑΕ εξόδων με προϋπολογισθείσες πιστώσεις υπό κατανομή, που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του Κράτους για το οικονομικό έτος 2018, απεικονίζεται στον ως άνω πίνακα 1.2.5.1. Από τον ως άνω πίνακα προκύπτει ότι σε αυτούς τους ΚΑΕ εξόδων είχαν προϋπολογισθεί πιστώσεις υπό κατανομή συνολικής αξίας 4.335,93 εκατ. ευρώ, από τις οποίες μεταφέρθηκαν σε ΚΑΕ εξόδων υποδοχής πιστώσεις συνολικής αξίας 4.110,16 εκατ. ευρώ (ήτοι ποσοστό 94,8%).

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη Σημείωση 43 για την υλοποίηση του Κρατικού Προϋπολογισμού, ο Κρατικός Προϋπολογισμός έτους 2018, ως προς το σκέλος των δαπανών, υλοποιήθηκε εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων και οι μεταβολές που παρουσιάζονται στις διαμορφωθείσες πιστώσεις οφείλονται αποκλειστικά σε μεταφορές πιστώσεων μεταξύ των ΚΑΕ και σε εγγραφές σε ύψος πίστωσης ύστερα από την είσπραξη ισόποσου εσόδου, σύμφωνα με το πλαίσιο κανόνων όπως αυτοί ορίζονται στον ν. 4270/2014.

Ωστόσο, στις λειτουργικές προδιαγραφές του μηχανογραφικού συστήματος-ΟΠΣΔΠ του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους δεν έχει προβλεφθεί αναφορά που να παρέχει πληροφόρηση σχετικά με α) τους ΚΑΕ από τους οποίους μεταφέρονται πιστώσεις προς άλλους ΚΑΕ υποδοχής, β) τους αντίστοιχους ΚΑΕ υποδοχής και γ) τα ποσά των μεταφερόμενων πιστώσεων, ούτε παρακολουθούνται τα ανωτέρω σε άλλης μορφής ηλεκτρονικά αρχεία (π.χ. βιβλίο εργασίας excel ή άλλο).

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι παραβιάζονται οι λογιστικές αρχές της αντικειμενικότητας και της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1, κεφάλαιο 1 περ. 1.4 και 1.7 του π.δ/τος 15/2011 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης» (ΦΕΚ 30 Α'), καθώς επίσης και η αρχή της διαφάνειας, της ειδίκευσης του προϋπολογισμού και της ειδικότητας των πιστώσεων, όπως ορίζονται στα άρθρα 33 και 51 του ν. 4270/2014.

1.3 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3.1
Προϋπολογισμός Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΑΕ)

ΚΑΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΥΠ/ΜΟΣ 2018	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018	% ΕΚΤΕΛ ΕΣΗΣ 2018	ΠΡΟΥΠ/ΜΟΣ 2017	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2017	Δ% ΑΠΟΛ/ΜΟΥ 2018-2017
	ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	6.750.000.000,00	5.681.530.978,47	84%	6.750.000.000,00	5.752.530.184,63	-1%
Σ7000	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	180.000.000,00	533.335.966,98	296%	180.000.000,00	480.949.614,62	11%
Σ8000	ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΕ	3.555.000.000,00	2.097.195.011,49	58,99%	3.975.000.000,00	1.963.580.570,01	7%
	<u>ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>3.735.000.000,00</u>	<u>2.630.530.978,47</u>	<u>70,43%</u>	<u>4.155.000.000,00</u>	<u>2.444.530.184,63</u>	<u>7,61%</u>
Σ9000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΠΑΕ	3.015.000.000,00	3.051.000.000,00	101,19%	2.595.000.000,00	3.308.000.000,00	-7,77%

	ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	6.750.000.000,00	6.237.108.485,01	92,40%	6.750.000.000,00	5.949.998.762,58	5%
Ξ8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	1.000.000.000,00	2.633.465.024,54	263,35%	1.000.000.000,00	1.326.072.721,00	99%
Ξ8300	Πληρωμές για έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	5.750.000.000,00	3.603.643.460,47	62,67%	5.750.000.000,00	4.623.926.041,58	-22%
	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΠΑΕ)		-555.577.506,54		0,00	-197.468.577,95	181,35%

1.3.1 Επισκόπηση επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων

Τα συνολικά εισπραχθέντα έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ανήλθαν σε 5,68 δις ευρώ, έναντι προϋπολογισμού 6,75 δις ευρώ, εκ των οποίων ποσό 3 δις ευρώ αφορά σε πιστωτικά έσοδα (δημόσιος δανεισμός) και 2,10 δις ευρώ σε απολήψεις κοινοτικών ταμείων, που αποτελούν βασική πηγή χρηματοδότησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στο πλαίσιο υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και ενεργειών.

Παρατηρείται ότι τα έσοδα υστερούν από τον αρχικό προϋπολογισμό κατά 1 δις ευρώ ή κατά ποσοστό 16% και κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με το οικονομικό έτος 2017. Η υστέρηση αυτή αποτυπώνεται στον ΚΑΕ Σ8300, που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη απόκλιση, αφού είχε προϋπολογιστεί ποσό 3,56 δις ευρώ και τελικά εισπράχθηκαν μόνο 2,10 δις ευρώ. Η ανάλυση του λογαριασμού έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3.1.1

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟΛΗΨΕΩΝ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ					
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	Πραγματοποιηθείσες απολήψεις		
			ΕΣΠΑ 2014-2020	ΛΟΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
8311	Συμμετοχή του Περιφερειακού Ταμείου σε προγράμματα Περιφερειακής Ανάπτυξης	1.315.000.000,00	673.580.494,00	57.749.104,48	731.329.598,48
8312	Απολήψεις από το ΕΓΤΕ για την εκτέλεση ΠΔΕ	15.000.000,00	-	8.030.850,37	8.030.850,37
8313	Απολήψεις από το ΕΓΤΑΑ (ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός) για την εκτέλεση ΠΔΕ	500.000.000,00	496.332.713,64	-	496.332.713,64
8314	Συμμετοχή του Ταμείου Συνοχής σε ΠΔΕ	692.000.000,00	169.716.815,07	10.557.555,85	180.274.370,92
8315	Συμμετοχή της Ε.Ε σε προγράμματα υποδομής ΕΖΕΣ	1.000.000,00	-	-	-
8316	Απολήψεις από το ΕΚΤ	868.000.000,00	582.838.376,53	-	582.838.376,53
8317	Απολήψεις από το ΧΜΠΑ	15.000.000,00	23.893.518,61	-	23.893.518,61
8318	Απολήψεις από το Γενικό πρόγραμμα Αλληλεγγύης και Διαχείρισης Μεταναστευτικών Ροών	84.000.000,00	-	28.890.001,05	28.890.001,05
8319	Απολήψεις από Κοινοτικά Ταμεία ή Οργανισμούς για τη μελέτη ή εκτέλεση διαφόρων προγραμμάτων	65.000.000,00	23.832.134,50	21.773.447,39	45.605.581,89
ΣΥΝΟΛΟ		3.555.000.000,00	1.970.194.052,35	127.000.959,14	2.097.195.011,49

Οι πληρωμές για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ανήλθαν σε 6,24 δις ευρώ, έναντι προϋπολογισμού 6,75 δις ευρώ, αυξημένες κατά 5% σε σχέση με το οικονομικό έτος 2017. Σημαντική απόκλιση παρουσιάζεται στις πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους (ΚΑΕ Ξ8200), καθώς είχε προϋπολογιστεί δαπάνη ύψους 1 δις ευρώ και τελικά πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 2,63 δις ευρώ. Η ανάλυση του λογαριασμού έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3.1.2

Ξ8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους			
		ΠΡΟΥΠ/ΜΟΣ 2018	ΑΠΟΛ/ΣΜΟΣ 2018	%
Ξ8210	Διοικητικές δαπάνες	54.543.270,00	57.871.116,68	106%
Ξ8220	Αγορά ή απαλλοτρίωση εδάφους ή κτισμάτων	6.814.000,00	28.796.455,27	423%
Ξ8230	Προμήθεια και μίσθωση μεταφορικών μέσων	1.861.500,00	2.614.891,71	140%
Ξ8240	Κατασκευές έργων	184.339.945,00	737.987.466,72	400%
Ξ8250	Συντήρηση έργων	67.533.732,00	215.395.247,44	319%
Ξ8260	Μηχανικός και λοιπός κεφαλαιουχικός εξοπλισμός	42.605.618,00	20.110.674,27	47%
Ξ8270	Μελέτες και έρευνες	19.629.000,00	26.028.766,13	133%
Ξ8280	Επιδότησεις οικονομικές ενισχύσεις - συμμετοχή του Δημοσίου σε μετοχικά κεφάλαια	342.762.911,00	210.204.527,38	61%
Ξ8290	Λοιπές δαπάνες	279.910.024,00	1.334.455.878,94	477%
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΕ Ξ8200	1.000.000.000,00	2.633.465.024,54	263%

Οι σημαντικότερες υπερβάσεις σε σχέση με τον προϋπολογισμό παρουσιάζονται κυρίως στις κατασκευές έργων (ΚΑΕ Ξ8240) κατά 553,65 εκατ. ευρώ και στις λοιπές δαπάνες (ΚΑΕ Ξ8290) κατά 1,05 δις ευρώ. Οι υπερβάσεις αυτές αφορούν κυρίως σε επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για κατασκευές έργων (ΚΑΕ Ξ8247) και για λοιπές δαπάνες (ΚΑΕ Ξ8297) αντίστοιχα.

1.3.2 ΕΣΠΑ 2014 – 2020

Το πρόγραμμα ΕΣΠΑ της περιόδου 2014 έως 2020 βρίσκεται σε εξέλιξη και τα απολογιστικά του στοιχεία διαμορφώνονται συνεχώς σύμφωνα με την εξέλιξη των έργων. Σημειώνεται ότι εφαρμόζεται ο νόμος $n+2$ έτη, άρα απολογιστικά το πρόγραμμα αφορά τα έτη 2016 – 2022. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται σωρευτικά τα απολογιστικά στοιχεία¹⁸ για την Ελλάδα και το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα οικονομικά έτη 2018 και 2017.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3.2.1

	Ελλάδα (σωρευτικά στοιχεία)		Σύνολο Ευρωπαϊκής Ένωσης (σωρευτικά στοιχεία)	
	2018	2017	2018	2017
Κύρια Χρηματοδότηση Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη (Προϋπολογισμός) (1)	26.780.353.657	26.220.992.730	645.997.149.604	644.567.613.017
Κύρια Χρηματοδότηση Ενωσιακή Στήριξη (Προϋπολογισμός) (2)	21.381.978.068	21.028.366.390	461.568.887.560	459.100.249.737
Ποσοστό Ενωσιακής Χρηματοδότησης (3=2/1)	80%	80%	71%	71%
Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων (4)	19.259.330.011	12.982.882.364	468.329.887.707	336.692.637.215
Ποσοστό Ενταγμένων Έργων (%) (5=4/1)	72%	50%	72%	52%
Πραγμ/σες Δαπάνες (Συγχρ/νη ΔΔ) (6)	6.657.074.281	4.566.183.146	180.050.809.299	95.542.028.697
Ποσοστό απορρόφησης (%) (7=6/1)	25%	17%	28%	15%

Παρατηρείται ότι η Ελλάδα δέχεται ενωσιακή στήριξη που ανέρχεται σε ποσοστό 80%, μεγαλύτερη από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που κυμαίνεται στο 71%. Επίσης, το ποσοστό ένταξης των έργων κυμαίνεται για το 2018 στα ίδια ποσοστά με τα αντίστοιχα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή 72%. Τέλος, το ποσοστό απορρόφησης κονδυλίων των συγχρηματοδοτούμενων έργων για το 2018 ανέρχεται σε 25%, έναντι ποσοστού 28% της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹⁸ Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview#>

1.4 Επιστημονικές επί του Κρατικού Απολογισμού

Πίνακας 1.4.1

Επισκόπηση Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού 2018							
(ποσά σε εκατ. ευρώ, σε ταμειακή βάση)							
	Προϋπ/σμός 2018	Απ/σμός 2018	Απ/σμός 2017	Απόκλιση Απολ/σμού - Προϋπ/σμού 2018	% Εκτέλεσης Προϋπ/σμού 2018	Μεταβολή Απ/σμού 2018 - 2017	% Μεταβολής Απ/σμού 2018- 2017
	[1]	[2]	[3]	[4]=[2]-[1]	[5]=[2]/[1]	[6]=[2]-[3]	[7]=[6]/[3]
1. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	54.244	51.883	50.724	-2.361	95,65%	1.159	2,29%
Έσοδα Τακτικού προϋπολογισμού	50.509	49.252	48.279	-1.257	97,51%	973	2,02%
Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	3.735	2.631	2.445	-1.104	70,44%	186	7,63%
2. Έξοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	52.072	51.242	49.433	-830	98,41%	1.809	3,66%
Έξοδα Τακτικού προϋπολογισμού	45.438	45.496	44.990	58	100,13%	506	1,12%
Έξοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	6.634	5.746	4.443	-888	86,60%	1.303	29,32%
3. Τόκοι Δημοσίου χρέους σε καθαρή βάση	5.200	5.554	6.208	354	106,81%	-654	-10,54%
Πρωτογενές Πλεόνασμα (+)/ Έλλειμμα (-) (1-2)	2.172	641	1.290	-1.531	29,51%	-649	-50,32%
Πλεόνασμα (+)/ Έλλειμμα (-) (1-2-3)	-3.028	-4.913	-4.918	-1.885	162,25%	5	-0,10%
4. Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	2.155	994	329	-1.161	46,13%	665	201,94%
Καθαρές δανειακές ανάγκες Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4)	-873	-3.919	-4.589	-3.046	448,91%	670	-14,59%
5. Καθαρός δανεισμός (χρηματοδότηση)	873	30.050	2.322	29.177	3442,15%	27.728	1194,13%
Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4+5)	0	26.131	-2.267	26.131		28.398	-1252,87%
ΑΕΠ	184.691	184.714	180.218				
2. Έξοδα Κρατικού Προϋπολογισμού / ΑΕΠ %	28,19%	27,74%	27,43%				

1.4.1 Αποτελέσματα Κρατικού Προϋπολογισμού

Το Πρωτογενές Αποτέλεσμα της χρήσης 2018 ήταν θετικό και ανέρχεται στο ποσό των 641 εκατ. ευρώ, ενώ σύμφωνα με τον προϋπολογισμό αναμενόταν πρωτογενές πλεόνασμα ποσού 2.172 εκατ. ευρώ. Η αρνητική απόκλιση του πλεονάσματος κατά 1.531 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως στη σημαντική υστέρηση των εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού έναντι των αρχικών προβλέψεων, καθώς και στην υλοποίηση του Προϋπολογισμού Εξόδων κατά ποσοστό 98,41% (έναντι αντίστοιχου ποσοστού υλοποίησης 89,74% για το έτος 2017). Τα έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού 2018 ανήλθαν στο ποσό των 51.883 εκατ. ευρώ που αντιστοιχεί σε 95,65% των αρχικώς προϋπολογισθέντων, συνολικού ποσού 54.244 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας υστέρηση συνολικού ύψους 2.361 εκατ. ευρώ. Τα έξοδα εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με τα προβλεπόμενα μόνο κατά 830 εκατ. ευρώ για το έτος 2018 και ανήλθαν στο ποσό των 51.242 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.809 εκατ. ευρώ, σε σχέση με το έτος 2017. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στην αρνητική απόκλιση των δαπανών του Προϋπολογισμού των Δημοσίων Επενδύσεων του έτους 2018, οι οποίες ανήλθαν στο ποσό των 5.746 εκατ. ευρώ, ποσό μικρότερο κατά 888 εκατ. ευρώ των προβλεπόμενων και αυξημένων κατά 1.303 εκατ. ευρώ σε σχέση με το έτος 2017.

Οι Τόκοι Δημοσίου Χρέους σε καθαρή βάση ανήλθαν σε 5.554 εκατ. ευρώ, υψηλότεροι κατά 354 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αρχική πρόβλεψη του 2018. Ωστόσο παραμένουν χαμηλότεροι σε σχέση με το 2017 κατά 654 εκατ. ευρώ, ήτοι μείωση 10,54%.

Το Αποτέλεσμα της Κεντρικής Διοίκησης του 2018, το οποίο προκύπτει από το Πρωτογενές Αποτέλεσμα, αφαιρούμενων των τόκων του Δημοσίου Χρέους σε καθαρή βάση, παραμένει αρνητικό και στα ίδια επίπεδα με αυτό του έτους 2017. Ανέρχεται σε έλλειμμα ποσού 4.913 εκατ. ευρώ επιβαρυνμένο σε σχέση με το προϋπολογισθέν ποσό κατά 1.885 εκατ. ευρώ.

Ο καθαρός δανεισμός το έτος 2018 ανήλθε στο ποσό των 30.050 εκατ. ευρώ έναντι αρχικής πρόβλεψης ποσού 873 εκατ. ευρώ, ενώ το ποσό χρηματοδότησης για το έτος 2017 ήταν 2.322 εκατ. ευρώ.

Συμπερασματικά, το αποτέλεσμα της υλοποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2018 δεν είναι μηδενικό όπως είχε προϋπολογισθεί, αντίθετα συνίσταται σε πλεόνασμα ποσού 26.131 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της διαμόρφωσης του καθαρού δανεισμού (χρηματοδότησης) σε 30.050 εκατ. ευρώ.

1.4.2 Απολογισμός του Κράτους και ΑΕΠ

Σύμφωνα με την πρώτη εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του έτους 2019, το ΑΕΠ της χώρας σε τρέχουσες τιμές το έτος 2018 ανήλθε σε 184.714 εκατ. ευρώ, ελάχιστα ανώτερο από το προβλεπόμενο ΑΕΠ ποσού 184.691 εκατ. ευρώ¹⁹ και βελτιωμένο σε σχέση με το ΑΕΠ του 2017 που διαμορφώθηκε σε 180.218 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης (Εξοδα ΚΠ/ΑΕΠ), ο οποίος αποτυπώνει τα Έξοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού ως μερίδιο της οικονομίας, διαμορφώθηκε το έτος 2018 στο 27,74% έναντι προβλεπόμενου ποσοστού 28,19%²⁰.

Πίνακας 1.4.2

Επισκόπηση ετήσιων Απολογιστικών Στοιχείων ως % του ΑΕΠ των ετών 2018-2017		
σε % επί του ΑΕΠ	Απολ/σμός 2018	Απολ/σμός 2017
1. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	28,09%	28,15%
Έσοδα Τακτικού Προϋπολογισμού	26,66%	26,79%
Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	1,42%	1,36%
2. Έξοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	27,74%	27,43%
Έξοδα Τακτικού Προϋπολογισμού	24,63%	24,96%
Έξοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	3,11%	2,47%
3. Τόκοι Δημοσίου Χρέους σε καθαρή βάση	3,01%	3,44%
Πρωτογενές Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-) (1-2)	0,35%	0,72%
Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-) (1-2-3)	-2,66%	-2,73%
4. Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	0,54%	0,18%
Καθαρές δανειακές ανάγκες Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4)	-2,12%	-2,55%
5. Καθαρός δανεισμός (χρηματοδότηση)	16,27%	1,29%
Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4+5)	14,15%	-1,26%
ΑΕΠ σε εκατ. ευρώ	184.714	180.218
Μεταβολή ΑΕΠ σε εκατ. ευρώ	4.496	3.730
% Μεταβολή ΑΕΠ	2,49%	2,11%

Στον ανωτέρω πίνακα αποτυπώνεται η επισκόπηση των Απολογιστικών Στοιχείων ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2018 και 2017. Το ΑΕΠ το έτος 2018 εμφανίζεται αυξημένο κατά 4.496 εκατ. ευρώ σε σχέση με το ΑΕΠ το έτος 2017.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι τα παραπάνω αποτελέσματα υλοποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού (που υπολογίζονται σε ταμειακή βάση) αξιολογούνται περαιτέρω και προσαρμόζονται σε δεδουλευμένη βάση από την ΕΛΣΤΑΤ, ώστε να εξαχθούν ενοποιημένα τελικά

¹⁹ Εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2018 πίνακας 3.2. σελ 56.

²⁰ Πίνακας 1.4.1 «Επισκόπηση Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού 2018».

αποτελέσματα για όλη τη Γενική Κυβέρνηση, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΛ 2010).

1.4.3 Απολογισμός και αποκρατικοποιήσεις

Το Ελληνικό Δημόσιο έχει εκπονήσει και υλοποιεί ένα πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και αξιοποίησης της περιουσίας του με στόχους α) τη μείωση του Δημοσίου Χρέους, β) την εξάλειψη της κρατικής χρηματοδότησης στους αντίστοιχους φορείς, γ) το άνοιγμα των αγορών και την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τέλος δ) τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την αύξηση των φορολογικών εσόδων²¹.

Το επικαιροποιημένο σχέδιο αποκρατικοποιήσεων (Asset Development Plan)²² προέβλεπε 19 πλάνα για αποκρατικοποιήσεις. Ο βαθμός υλοποίησής του κατά την 31^η.12.2018 είχε ως εξής: Από τα 19 προγραμματισμένα σχέδια:

3 ολοκληρώθηκαν:

- Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΟΛΘ πώληση 67% μετοχών (23.03.2018 ολοκληρώθηκε η συναλλαγή με τη μεταβίβαση των μετοχών)
- Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), πώληση 5% των μετοχών (ολοκληρώθηκε στις 30.05.2018)
- ΔΕΣΦΑ πώληση του 66% του μετοχικού κεφαλαίου – το οικονομικό κλείσιμο της συναλλαγής έγινε στις 20.12.2018

7 βρίσκονται σε εξέλιξη:

- | | |
|---|---------------------------|
| • ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΑΕ ("ΕΕΣΣΤΥ") | • Ελληνικό |
| • Επέκταση Σύμβασης Αεροδρομίου ΔΑΑ | • Αφάντου, Ρόδος |
| • Αυτοκινητόδρομος Εγνατία | • Μαρίνες Αλίμου και Χίου |
| • e-auction VII | |

ενώ τα υπόλοιπα 9 είναι ακόμη σε φάση προετοιμασίας:

- | | |
|---|---|
| • ΔΕΠΑ 65% | • ΕΥΑΘ 24% |
| • ΔΕΗ 17% | • ΕΥΔΑΠ 11,33% |
| • Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Πώληση 30% | • 10 Λιμάνια |
| • ΕΛΠΕ 35,5% | • Άλλα ακίνητα (Modiano, Castello, Bibelli) |
| • Μαρίνες Θεσσαλονίκης και Μυκόνου | |

²¹ Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. «Στρατηγικό Σχέδιο, Ιανουάριος 2018», σελ. 3.

²² Απάντηση ΤΑΙΠΕΔ με αριθμ. πρωτ. 50884/1.8.2019 στο έγγραφο της 7^{ης} Υπηρε. του Ελ. Συν. με αριθμ. πρωτ. 36870/6.6.2019.

Ο προϋπολογισμός προέβλεπε έσοδα 3.492 εκατ. ευρώ (ΚΑΕ Σ6710, Σ6720), αλλά εισπράχθηκε μόνο το 49,8% αυτού, ήτοι 1.739 εκατ. ευρώ. Η διαφορά ύψους 1.753 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως στους κάτωθι λόγους:

α) στα μειωμένα έσοδα από πώληση μετοχών επιχειρήσεων εισηγμένων στο ΧΑ, τα οποία είχαν προϋπολογισθεί σε 1.184 εκατ. ευρώ (ΚΑΕ Σ6711), και εισπράχθηκαν 508 εκατ. ευρώ, που αφορούσαν στην πώληση του 5% των μετοχών του ΟΤΕ και του 67% των μετοχών του ΟΛΘ. Η διαφορά των 676 εκατ. ευρώ οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μη υλοποίηση στο 2018:

- της πώλησης του 30% του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, η οποία είχε προϋπολογισθεί ότι θα αποφέρει έσοδα ύψους 500 εκατ. ευρώ,
- της πώλησης του 11,33% των μετοχών της ΕΥΔΑΠ, η οποία είχε προϋπολογισθεί ότι θα αποφέρει έσοδα ύψους 100 εκατ. ευρώ,
- της πώλησης του 35,5% των μετοχών των ΕΛΠΕ, η οποία είχε προϋπολογισθεί ότι θα αποφέρει έσοδα ύψους 35 εκατ. ευρώ.

β) στα μειωμένα έσοδα από πώληση συμμετοχών σε επιχειρήσεις μη εισηγμένες στο ΧΑΑ, τα οποία είχαν προϋπολογισθεί σε 443 εκατ. ευρώ (ΚΑΕ Σ6713), και αφορούσαν σε έσοδα από την πώληση του συνόλου των μετοχών της ΔΕΣΦΑ. Το έτος 2018 πωλήθηκε το 66% των μετοχών και εισπράχθηκαν 244 εκατ. ευρώ και

γ) στα μειωμένα έσοδα από εκχώρηση αδειών και δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου, τα οποία είχαν προϋπολογισθεί σε 730 εκατ. ευρώ (ΚΑΕ Σ6721) και εισπράχθηκαν 208 εκατ. ευρώ, που αφορούσαν κυρίως σε έσοδα από πώληση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων.

Το μακροχρόνιο πλάνο αποκρατικοποιήσεων, που ξεκίνησε το έτος 2011, δεν έχει υλοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό, καθώς μέχρι σήμερα το Ελληνικό Δημόσιο έχει εισπράξει 5.812 εκατ. ευρώ²³.

²³ Πηγή. Απάντηση ΤΑΙΠΕΔ με ΑΠ 50884/1.8.2019 στο έγγραφο της 7ης Υπηρεσίας του Ελ. Συν. με αριθμ. πρωτ. 36870/6.6.2019.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4.3

ΠΙΝΑΚΑΣ ²⁴	
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΙΜΗΜΑΤΩΝ ΠΩΛΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΩΣ ΤΗΝ 31.12.2018	
14 ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	1.250.738.295,00
ΟΠΑΠ - Επέκταση αντικειμένου σύμβασης (+10 έτη και Άδεια VLTs)	935.000.000,00
ΟΠΑΠ	655.568.093,54
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	770.632.602,41
ΑΚΙΝΗΤΑ	490.703.322,66
ΟΤΕ	280.545.932,24
ΠΩΛΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΡΑΔΙΟΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ	191.510.418,30
ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΝΕΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ»	2.000.000,00
ΒΙΠΕ ΔΙΜΗΝΙ ΒΟΛΟΥ	139.130,00
ΔΕΣΦΑ	244.285.334,90
ΟΛΠ	280.500.000,00
ΚΡΑΤΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ	190.000.000,00
ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ (IBC)	81.000.000,00
ΤΡΑΙΝΟΣΕ	45.000.000,00
ΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ	40.501.000,00
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ (ΔΕΠΑ)	40.167.424,13
ΟΛΘ	249.504.520,79
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΕΛΠΕ)	22.770.363,84
ΤΡΑΠΕΖΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	14.699.782,64
ΕΥΔΑΠ	12.354.704,80
ΛΙΜΑΝΙΑ	9.626.997,72
ΕΥΑΘ	4.433.220,00
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΑΔΜΗΕ.)	394.400,00
Γενικό άθροισμα	5.812.075.542,97

²⁴ Επεξεργασία των στοιχείων του ΤΑΙΠΕΔ που παρέδωσε με την παραπάνω απάντησή του.

2. ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ) ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1

(σε ευρώ)	31.12.2018	31.12.2017	Μεταβολή %
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	30.616.409.621,79	33.384.838.042,68	-8,29%
Εξοπλισμός	201.191.823,86	167.221.707,15	20,31%
Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	1.943.214.848,85	1.602.085.692,89	21,29%
Συμμετοχές και Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	28.167.828.260,49	31.295.426.456,44	-9,99%
Δαπάνες Πολυετούς Απόσβεσης	304.174.688,59	320.104.186,20	-4,98%
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	144.148.651.788,56	114.246.241.372,47	26,17%
Χρεώστες	108.495.793.721,66	104.544.204.262,74	3,78%
Επισφαλείς Χρεώστες			
Προκαταβολές	8.047.224.352,83	7.972.041.531,04	0,94%
Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα	27.605.633.714,07	1.729.995.578,69	1.495,71%
I. ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	174.765.061.410,35	147.631.079.415,15	18,38%
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ	115.174.470.129,14	95.280.226.313,56	20,88%
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	304.468.418.917,33	295.214.904.748,03	3,13%
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	304.468.418.917,33	295.214.904.748,03	3,13%
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	87.289.567.554,61	65.016.879.923,18	34,26%
Πιστωτές	31.477.115.627,08	30.216.536.360,83	4,17%
Βραχυπρόθεσμα Δάνεια	39.800.929.230,43	29.873.954.160,43	33,23%
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακρ/μων δανείων	15.628.262.697,10	4.543.129.401,92	244,00%
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	383.260.000,00	383.260.000,00	0,00%
II. ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	391.757.986.471,94	360.231.784.671,21	8,75%
III. ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ (III = I - II)	(216.992.925.061,59)	(212.600.705.256,06)	2,07%
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	115.174.470.129,14	95.280.226.313,56	20,88%

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ – ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ

Στην ανάλυση των κονδυλίων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που ακολουθεί, περιλαμβάνονται παρατηρήσεις και διαπιστώσεις τόσο σε στοιχεία του Ενεργητικού, όσο και σε στοιχεία του Παθητικού, οι περισσότερες εκ των οποίων επαναλαμβάνονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο από τη χρήση του έτους 2014. Οι παρατηρήσεις αυτές αφορούν σε συμμετοχές, προκαταβολές, επισφάλειες, τακτοποιητέες απαιτήσεις και υποχρεώσεις.

Το ύψος των κονδυλίων που αφορούν οι συγκεκριμένες παρατηρήσεις είναι ιδιαίτερα υψηλό και φέρεται να έχει σημαντική επίπτωση στην αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης.

Σύμφωνα με τη Σημείωση 7 επί των οικονομικών καταστάσεων έτους 2018, εντός του έτους αυτού εκδόθηκε το π.δ. 54/2018 «Ορισμός του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης» (ΦΕΚ 103 Α'), με το οποίο υιοθετείται ένα νέο, ενιαίο και σύγχρονο, λογιστικό πλαίσιο για τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Το εν λόγω προεδρικό διάταγμα υιοθετεί το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα με κοινούς κανόνες για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν το λογιστικό πλαίσιο και υποδείγματα χρηματοοικονομικών και δημοσιονομικών αναφορών.

Σημειώνεται ότι για τη μετάβαση στο νέο λογιστικό πλαίσιο πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην ορθή μετάπτωση των κονδυλίων του Απολογισμού και Ισολογισμού, προκειμένου να αποφευχθούν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά την μετάπτωση από την απλογραφική λογιστική στη λογιστική τροποποιημένης ταμειακής βάσης.

Κατά συνέπεια πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη διόρθωση των ανωτέρω αδυναμιών πριν από την πρώτη εφαρμογή του νέου λογιστικού πλαισίου.

2.1 Ενεργητικό

(i) Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό

2.1.1 Πάγια

Σε Διαδηλώσεις του Δικαστηρίου προηγούμενων οικονομικών ετών, είχε επισημανθεί η ανυπαρξία μητρώου ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων της Κεντρικής Διοίκησης και συνακόλουθα η μη καταγραφή και κίνηση των αντίστοιχων λογαριασμών της Λογιστικής. Επίσης, δεν έχει πραγματοποιηθεί η καταγραφή των παγίων τα οποία αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης, περιλαμβανομένων και εκείνων που αποκτήθηκαν μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Από τις διατάξεις του άρθρου 1 κεφάλαιο 5 περ. 5.2.1(ε) του π.δ/τος 15/2011 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης» (ΦΕΚ 30 Α΄) (βλ. και άρθρα 156-167 του ν. 4270/2014) συνάγεται ότι η ύπαρξη του Μητρώου Παγίων είναι υποχρεωτική για όσα εξ αυτών αποκτώνται μετά την έναρξη της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης (ΔΛΤΤΒ), ήτοι μετά την 1.1.2011 (βλ. άρθρο 2 του ανωτέρω π.δ/τος), ενώ για όσα πάγια είχαν αποκτηθεί πριν από την ανωτέρω ημερομηνία, έπρεπε να είχαν δρομολογηθεί οι διαδικασίες για την πλήρη καταγραφή τους στο οικείο μητρώο, δεδομένου ότι η ΔΛΤΤΒ βρίσκεται ήδη στον όγδοο χρόνο εφαρμογής της.

Στη Σημείωση του Ισολογισμού 6.7 αναφέρεται ότι η πλήρης λειτουργία μητρώου παγίων αποτελεί ουσιώδη δημοσιονομική υποχρέωση για την ορθή απεικόνιση της χρηματοοικονομικής θέσης της Κεντρικής Διοίκησης και τον προσδιορισμό του αποτελέσματος από λειτουργικές και μη λειτουργικές δραστηριότητες. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι η πλήρης εφαρμογή της λογιστικής βάσει δεδουλευμένων και η υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Δημοσίου Τομέα είναι μία διαδικασία η οποία θα ολοκληρωθεί σταδιακά και σε βάθος χρόνου, ενώ ζητήματα που αφορούν τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία (π.χ. πάγια περιουσιακά στοιχεία) θα εξεταστούν σε μεταγενέστερο στάδιο, χωρίς να προσδιορίζεται κάποιος χρονικός ορίζοντας.

Στο πλαίσιο της καταγραφής της Ακίνητης Περιουσίας βρίσκεται σε εξέλιξη η καταγραφή των ακινήτων στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας (ΜΑΠ) από τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας (ΓΓΔΠ). Στόχος της κατάρτισης του Μητρώου, στο οποίο θα διασυνδέονται οι βάσεις δεδομένων της περιουσίας όλων των υπουργείων, είναι η καταγραφή όλης της ακίνητης περιουσίας των φορέων του Δημοσίου, καθώς και η διαλειτουργικότητα με την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ ΑΕ). Η διαλειτουργικότητα του Μητρώου με τις βάσεις δεδομένων της δημόσιας περιουσίας των υπουργείων εξακολουθεί να βρίσκεται σε εξέλιξη.

Για το συγκεκριμένο μητρώο δεν έχει προβλεφθεί διασύνδεση με τις οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης, συνεπώς έχει καθαρά πληροφοριακό χαρακτήρα και δεν περιλαμβάνει αξίες ώστε να υπάρξει ενημέρωση των λογαριασμών λογιστικής και ειδικότερα των κονδυλίων του μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού.

Επισημαίνεται ότι με το ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015» (ΦΕΚ 152 Α΄) μεταβιβάστηκαν χωρίς αντάλλαγμα, μεταξύ άλλων, ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ). Επιπρόσθετα, με το ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 94 Α΄) περιήλθαν στην ΕΤΑΔ όλα τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς αντάλλαγμα, με κάποιες εξαιρέσεις, οι οποίες αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 196, καθώς επίσης και όσα ακίνητα δεν διακρατήθηκαν από το ΤΑΙΠΕΔ. Η μεταβίβαση έγινε με την ΥΠΟΙΚ 0004586 ΕΞ 2018/19.6.2018 (ΦΕΚ 2320 Β΄) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ενώ με την 52054 ΕΞ 2019/27.5.2019 (ΦΕΚ 1866 Β΄) όμοια απόφαση ανακλήθηκε εν μέρει η ανωτέρω υπουργική απόφαση, κατά το μέρος που αφορά 1.084 ακίνητα, τα οποία εξαιρούνται της μεταβίβασης σύμφωνα με το άρθρο 196 του ν. 4389/2016.

Τόσο τα ακίνητα τα οποία μεταβιβάστηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ, όσο και αυτά που μεταβιβάστηκαν μεταγενέστερα στην ΕΤΑΔ, εφόσον δεν υφίσταται μητρώο παγίων στοιχείων Ενεργητικού, δεν έχουν καταγραφεί ώστε να ενημερωθούν οι αντίστοιχοι λογαριασμοί της λογιστικής του Ελληνικού Δημοσίου, παρότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων του Κράτους.

Επίσης, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία δεν προκύπτει ότι πριν από τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων από το Ελληνικό Δημόσιο στο ΤΑΙΠΕΔ έγινε προσδιορισμός και εκτίμηση της αξίας αυτών από πιστοποιημένους εκτιμητές, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 κεφάλαιο 9 περ. 9.1.4.2α του π.δ/τος 15/2011 και στο άρθρο πρώτο παρ. Γ υποπαρ. Γ.11.2 του ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107 Α΄).

Η ΕΤΑΔ τηρεί μητρώο παγίων όπου καταχωρούνται τα ακίνητα στα οποία έχει κυριότητα, καθώς και εκείνα στα οποία έχει δικαίωμα διαχείρισης και εκμετάλλευσης. Όσον αφορά στα ακίνητα που μεταβιβάστηκαν με βάση το άρθρο 196 του ν. 4389/2016, στη Σημείωση 3.3 των οικονομικών καταστάσεων της 31^{ης}.12.2017 της ΕΤΑΔ γίνεται αναφορά σχετικά με την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους, όπου αναφέρεται ότι για ένα μέρος του χαρτοφυλακίου υπάρχουν σημαντικές ασάφειες

και αβεβαιότητες που αφορούν: α) στην έλλειψη αναλυτικής καταγραφής των ακινήτων που μεταβιβάζονται, β) στην αβεβαιότητα ως προς τη δυνατότητα μεταβίβασης στην ΕΤΑΔ μέρους των ακινήτων, γ) σε περιπτώσεις για τις οποίες κρίθηκε αναγκαία νομοθετική ρύθμιση ώστε να είναι δυνατή η μεταγραφή τους. Σύμφωνα με τα προσκομιζόμενα στοιχεία ο συνολικός αριθμός των ακινήτων που έχει στην κατοχή της η ΕΤΑΔ, με βάση το άρθρο 196 του ν. 4389/2016, ανέρχεται περίπου σε 77.000, εκ των οποίων μόνο για τα 2.529 έχει πραγματοποιηθεί εκτίμηση της εύλογης αξίας τους.

Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατή η διαχειριστική και λογιστική παρακολούθησή τους (αξία κτήσεως, αποσβέσεων κ.ά.), με συνέπεια την αδυναμία προσδιορισμού του αποτελέσματος και εξαγωγής ασφαλών συμπερασμάτων για τη θετική ή αρνητική επίπτωση της οικονομικής συναλλαγής από την πώληση ή τη μακροχρόνια μίσθωσή τους, με την αντίστοιχη ενημέρωση των λογαριασμών της λογιστικής. Το προϊόν της πώλησης ή της αξιοποίησης εμφανίζεται μόνο ως έσοδο στον Απολογισμό και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του Δημοσίου Χρέους.

Συνεπώς παραβιάζονται βασικές λογιστικές αρχές, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 κεφάλαιο 1 περ. 1.1 και 1.7 του π.δ/τος 15/2011, και συγκεκριμένα η αρχή του ιστορικού κόστους, σύμφωνα με την οποία οι λογιστικές εγγραφές που απεικονίζουν, μεταξύ άλλων, την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται στα βιβλία με αξίες κόστους κτήσης και οι αξίες αυτές διατηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια της λογιστικής διαδικασίας, καθώς και η αρχή της πλήρους γνωστοποίησης, σύμφωνα με την οποία οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης και κατανοητή παρουσίαση όλων των σημαντικών πληροφοριών που αναφέρονται στις οικονομικές υποθέσεις της Κεντρικής Διοίκησης. Οι παραλείψεις δε αυτές έχουν ως περαιτέρω συνέπεια να εμφανίζεται υποτιμημένη η καταγεγραμμένη αξία του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός), το ύψος της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί από τον έλεγχο.

Κατά τη γνώμη, όμως, της Αντιπροέδρου Μαρίας Αθανασοπούλου και των Συμβούλων Βασιλικής Ανδρεοπούλου, Σταματίου Πουλή και Γεωργίας Τζομάκα, ενόψει της μη σύνταξης μητρικού παγίων ενεργητικού δεν έχει εκτιμηθεί και η αξία των μεταβιβασθέντων στο ΤΑΙΠΕΔ ακινήτων. Όμως, ο εξαρχής μη προσδιορισμός της αξίας τους δεν ασκεί επιρροή στο αποτέλεσμα της οικονομικής συναλλαγής από την πώληση ή τη μακροχρόνια μίσθωσή τους, δεδομένου ότι ο ν. 3986/2011 προβλέπει ειδική διαδικασία αποτίμησης των ακινήτων αυτών, όπως επίσης και ειδικό όργανο, αποκλειστικά αρμόδιο για την κρίση τού αν η εκάστοτε συναλλαγή είναι συμφέρουσα για το

Ελληνικό Δημόσιο. Κατά την ειδικότερη δε γνώμη της Αντιπροέδρου Σωτηρίας Ντούνη από τον διέποντα το ΤΑΙΠΕΔ ν. 3986/2011, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, δεν προβλέπεται αποτίμηση της αξίας των μεταβιβαζομένων σ' αυτό ακινήτων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου προς αξιοποίηση από το Ταμείο, το οποίο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας (άρθρο 1 παρ. 3), ενώ για το αν οι σχετικές συμβάσεις που υπογράφει αυτό είναι επωφελείς και συμφέρουσες για το Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο γνωμοδοτεί το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων (άρθρο 4 παρ. 2).

Επισημαίνεται ότι τα έσοδα από την πώληση ακινήτων ανήλθαν στο ποσό των 11 εκατ. ευρώ, έναντι ποσού 32 εκατ. ευρώ το έτος 2017.

Περαιτέρω, στα πάγια και συγκεκριμένα στον λογαριασμό «ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» δεν καταγράφεται το κόστος των υπό κατασκευή έργων. Σύμφωνα με το άρθρο 1 κεφάλαιο 9 περ. 9.1.12.5 του π.δ/τος 15/2011, το κόστος των υπό κατασκευή έργων, ως νέων ενσώματων παγίων στοιχείων του Ενεργητικού, τα οποία υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, επιβαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης. Ωστόσο, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία και από τον διενεργηθέντα έλεγχο δεν προκύπτει ποια από τα υπό κατασκευή έργα υλοποιούνται με δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ποια με δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού και ποια από άλλες πηγές χρηματοδότησης. Η συγκεκριμένη λογιστική επιλογή μειώνει τη συνολική εικόνα των παγίων και επιβαρύνει δυσανάλογα τα αποτελέσματα χρήσης. Σε κάθε δε περίπτωση, δεν έχει διαπιστωθεί αν το κόστος των ολοκληρωμένων έργων έχει μεταφερθεί στο μη κυκλοφορούν Ενεργητικό.

2.1.2 Συμμετοχές

Στο λογαριασμό «Συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» συνολικού ύψους 28.167,83 εκατ. ευρώ, περιλαμβάνονται συμμετοχές σε εισηγμένες και μη στο χρηματιστήριο εταιρείες και η αποτίμησή τους αναλύεται ως εξής:

Πίνακας 2.1.2.1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 2018	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 2017
Εισηγμένες εταιρείες στο ΧΑ	1.574.863.381,69	2.338.959.886,81
Μη εισηγμένες εταιρείες	<u>21.573.915.974,14</u>	<u>23.277.861.498,42</u>
ΣΥΝΟΛΟ	23.148.779.355,83	25.616.821.385,23

Οι συμμετοχές στις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες αποτιμήθηκαν με τη χρηματιστηριακή τιμή κατά την 31^η.12.2018 και παρουσίασαν μείωση κατά 764 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η μεταβολή οφείλεται κυρίως α) στη μείωση του ποσοστού συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στον ΟΤΕ λόγω πώλησης ποσοστού 5%, αξίας 280 εκατ. ευρώ, καθώς και στον Οργανισμό Λιμένος Θεσσαλονίκης λόγω πώλησης ποσοστού 67%, αξίας 224 εκατ. ευρώ, στο πλαίσιο του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων και β) στην αρνητική διαφορά αποτίμησης των συμμετοχών, ύψους 215 εκατ. ευρώ, κατά την 31^η.12.2018.

Στα μη εισηγμένα στο ΧΑ νομικά πρόσωπα η αποτίμηση γίνεται με βάση την εσωτερική λογιστική αξία των εταιρειών. Η αξία των συμμετοχών αυτών παρουσίασε μείωση κατά 1.704 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην απομείωση των συμμετοχών με βάση την καθαρή θέση συνολικού ύψους 1.956 εκατ. ευρώ, λόγω κυρίως της διαγραφής από το μετοχολόγιο του Ελληνικού Δημοσίου του κεφαλαίου της εταιρείας ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΑΕ, που ανερχόταν σε 1.046 εκατ. ευρώ, καθώς επίσης και της μείωσης της λογιστικής αξίας του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και στην πώληση του 66% των μετοχών της ΔΕΣΦΑ αντί ποσού 244 εκατ. ευρώ (σε συνδυασμό με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, στην οποία συμμετείχε το Ελληνικό Δημόσιο, της Αττικό Μετρό Α.Ε., ύψους 439 εκατ. ευρώ).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4403/2016 [Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των άρθρων 19, 20, 29, 30, 33, 35, 40 έως 46 της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ σχετικά με «τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου» (Ε.Ε. L 189 της 29ης Ιουνίου 2013) και στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 330/1 της 15ης Νοεμβρίου 2014) «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ όσον αφορά στη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους» και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού] (ΦΕΚ 125 Α'), που τροποποίησε τα άρθρα 25, 43β και 109 του ν. 2190/1920, οι ανώνυμες εταιρείες έχουν το δικαίωμα να δημοσιεύουν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) τις εγκεκριμένες, από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις εντός είκοσι (20) ημερών από την έγκρισή τους. Η Τακτική Γενική Συνέλευση συνέρχεται το αργότερο «έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης».

Η 7^η Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου διαπίστωσε τα εξής:

Από το σύνολο των 98 νομικών προσώπων, στα οποία συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο, μόλις 7 αποτιμήθηκαν με βάση στοιχεία του έτους 2018, ενώ 59 αποτιμήθηκαν με βάση χρηματοοικονομικά στοιχεία του έτους 2017, καθόσον με βάση τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4403/2016 δεν είχαν δημοσιεύσει χρηματοοικονομικές καταστάσεις μέχρι τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Κράτους. Τα υπόλοιπα 32 νομικά πρόσωπα αποτιμήθηκαν με βάση παλαιότερα στοιχεία ή καθόλου διότι είτε βρίσκονται σε εκκαθάριση είτε σε αδράνεια και δεν δημοσιεύουν χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Με την αποτίμηση των συμμετοχών βάσει στοιχείων παλαιότερων χρήσεων παραβιάζονται οι λογιστικές αρχές της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αυτή αναλύθηκε ανωτέρω (στο κεφάλαιο 2.1.1) και της αντικειμενικότητας, σύμφωνα με την οποία οι λογιστικές καταχωρήσεις και παρουσιάσεις πρέπει να βασίζονται σε γεγονότα αντικειμενικά προσδιορισμένα και ευχερώς επαληθεύσιμα. Κατά συνέπεια, το πραγματικό αποτέλεσμα, όφελος ή ζημία, από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα εν λόγω νομικά πρόσωπα δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια.

(ii) Κυκλοφορούν Ενεργητικό

2.1.3 Επισφαλείς απαιτήσεις

Δεν προσδιορίζεται στο Ενεργητικό το ύψος των επισφαλών απαιτήσεων της Κεντρικής Διοίκησης, οι οποίες παρουσιάζουν υψηλή πιθανότητα να μην ικανοποιηθούν μερικά ή ολικά και δεν διενεργούνται οι ανάλογες λογιστικές εγγραφές, με αποτέλεσμα να μη διαμορφώνεται ορθή εκτίμηση και να μην καθορίζονται με σαφήνεια οι απαιτήσεις που τελικά θα εισπραχθούν.

Στις Σημειώσεις (υπ' αριθμ. 29) επί των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2018 (όπως και στις αντίστοιχες προηγούμενων χρήσεων) αναφέρεται ότι μέχρι σήμερα δεν αναγνωρίστηκαν προβλέψεις επισφαλειών, διότι δεν υπήρχε το θεσμικό πλαίσιο για τη διάκριση των βεβαιωμένων απαιτήσεων σε επισφαλείς και μη, καθόσον δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στην παρ. 3.4.2. του κεφαλαίου 3 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Πράγματι, μέχρι την 31^η.12.2018, όπως και στις προηγούμενες χρήσεις, δεν διενεργήθηκε προσδιορισμός επισφαλειών, ούτε έγιναν σχετικές προβλέψεις. Τούτο έχει ως συνέπεια τη διόγκωση του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) με μη ρευστοποιήσιμες απαιτήσεις, ενώ παραβιάζονται οι αρχές της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αυτή αναλύθηκε ανωτέρω (στο κεφάλαιο 2.1.1) και της συντηρητικότητας, σύμφωνα με την οποία η Κατάσταση

Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) και η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης (Αποτελέσματα Χρήσης) της Κεντρικής Διοίκησης πρέπει να εμφανίζονται με τους πιο συντηρητικούς υπολογισμούς, με τη λιγότερο ευνοϊκή περιουσιακή κατάσταση και με το μικρότερο πλεόνασμα, με γνώμονα την ακριβή και αξιόπιστη ενημέρωση των πολιτών και των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους (άρθρο 1 κεφάλαιο 1 περ. 1.7 και 1.8 του π.δ/τος 15/2011).

Αξίζει να σημειωθεί ότι με βάση τους πίνακες της ΑΑΔΕ, που επισυνάπτονται στο Παράρτημα των οικονομικών καταστάσεων, το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, ανά κατηγορία εσόδου, την 31^η.12.2018 ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 102.274,40 εκατ. ευρώ, εκ του οποίου ποσοστό 92,09% έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο ήδη από προηγούμενες χρήσεις, ενώ μόνο 8.091,90 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 7,91% έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο μέσα στη χρήση του έτους 2018 (βλ. Παράρτημα Ισολογισμού, σελ. 99, πίν. 7).

Παρατηρείται ότι ποσό 48.940 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 48% των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων τέλους χρήσης αφορά σε μη φορολογικά έσοδα, τα οποία περιλαμβάνουν κυρίως πρόστιμα ΚΒΣ (33.541 εκατ. ευρώ) και δάνεια (11.780 εκατ. ευρώ). Οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις τέλους χρήσης από άμεσους φόρους περιλαμβάνουν κυρίως απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος (19.218 εκατ. ευρώ), ενώ οι αντίστοιχες από έμμεσους φόρους περιλαμβάνουν κυρίως απαιτήσεις από ΦΠΑ (22.737 εκατ. ευρώ).

Πίνακας 2.1.3.1
Χρονική Κατανομή Ληξιπρόθεσμου Υπολοίπου ανά Κατηγορία Φόρου
(ποσά σε εκατ. ευρώ)

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΟΥ	Άμεσοι φόροι	Έμμεσοι φόροι	Μη φορολογικά έσοδα	Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	Τελωνειακές εισπράξεις	ΣΥΝΟΛΟ
έως 31.12.2013	9.751	16.189	28.872	1.065	6	55.883
1.1.2014 έως 31.12.2014	2.273	2.862	5.765	327	0	11.227
1.1.2015 έως 31.12.2015	2.753	2.422	5.141	64	0	10.380
1.1.2016 έως 31.12.2016	2.341	2.296	3.953	443	0	9.033
1.1.2017 έως 31.12.2017	2.752	2.352	2.473	82	0	7.659
1.1.2018 έως 31.12.2018	2.977	2.291	2.736	88	0	8.092
ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 1.1.2019	22.847	28.412	48.940	2.069	6	102.274

Επιπλέον, από τους πίνακες της ΑΑΔΕ, που επισυνάπτονται στο Παράρτημα των οικονομικών καταστάσεων, προκύπτει ότι από το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο τέλους χρήσης 2018, ποσό 3.696 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 3,6% έχει ρυθμιστεί με διάφορες αποφάσεις του Υπουργού

Οικονομικών. Η ανάλυση των ρυθμίσεων ανά κατηγορία εσόδου, από την οποία παρατηρείται ότι αυτές αφορούν κυρίως σε ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις από άμεσους και έμμεσους φόρους, έχει ως εξής:

Πίνακας 2.1.3.2

Χρονική Κατανομή Ρυθμισμένου Υπολοίπου ανά Κατηγορία Φόρου

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΟΥ	Άμεσοι φόροι	Έμμεσοι φόροι	Μη φορολογικά έσοδα	Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	Τελωνειακές εισπράξεις	ΣΥΝΟΛΟ
έως 31.12.2013	282	224	58	5	0	568
1.1.2014 έως 31.12.2014	393	255	29	4	0	681
1.1.2015 έως 31.12.2015	214	189	37	7	0	447
1.1.2016 έως 31.12.2016	85	66	5	11	0	167
1.1.2017 έως 31.12.2017	140	137	14	4	0	295
1.1.2018 έως 31.12.2018	767	695	67	8	0	1.537
ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 1.1.2019	1.881	1.566	209	40	0	3.696

Τέλος, σύμφωνα με τους προαναφερθέντες πίνακες, από το σύνολο των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων κατά την 31^η.12.2017, εντός του οικονομικού έτους 2018 εισπράχθηκε ποσό 3.067,50 εκατ. ευρώ ή ποσοστό μόλις 3%.

Οι ανωτέρω επιδόσεις καταδεικνύουν την αδυναμία των εισπρακτικών μηχανισμών να προβούν στην είσπραξη των φόρων εντός του οικονομικού έτους δημιουργίας των συγκεκριμένων απαιτήσεων, τη μη επίτευξη του στόχου των ρυθμίσεων των οφειλών φορολογουμένων και το ατελέσφορο του φορολογικού συστήματος.

Περαιτέρω, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107 Α') και της ΠΟΛ.1259/5.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών (ΦΕΚ 3119 Β'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την ΠΟΛ.1089/22.6.2016 (ΦΕΚ 2114 Β') όμοια απόφαση, με τις οποίες θεσμοθετήθηκαν διαδικασίες και κριτήρια για χαρακτηρισμό ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων ως ανεπίδεκτων είσπραξης, με αποφάσεις του ανωτέρω Γενικού Γραμματέα έως 31.12.2016 και του Διοικητή της ΑΑΔΕ από 1.1.2017 (σύμφωνα με τα άρθρα 1, 13, 14 και 41 παρ.3 του ν. 4389/2016), έχουν χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις (βασική οφειλή), εκάστη αξίας άνω του 1,5 εκατ. ευρώ, συνολικού ύψους 17.440,34 εκατ. ευρώ. Οι ακόλουθοι πίνακες απεικονίζουν την παλαιότητα των ληξιπρόθεσμων αυτών απαιτήσεων και την κατανομή τους ανά είδος οφειλής:

Πίνακας 2.1.3.3

Παλαιότητα ληξιπρόθεσμων οφειλών (αξίας >1,5 εκ. ευρώ εκάστη) που έχουν κριθεί ανεπίδεκτες είσπραξης	Άθροισμα από Ληξιπρόθεσμο Κεφάλαιο
2 ετών	473.707.068,92
έως 5 ετών	3.077.977.778,75
έως 10 ετών	6.100.579.183,20
έως 20 ετών	7.263.820.693,88
άνω των 20 ετών	524.254.645,28
Γενικό άθροισμα	17.440.339.370,03

Στοιχεία: Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης (Ε.Μ.ΕΙΣ.)

Πίνακας 2.1.3.4

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΟΥ	ΑΝΕΠΙΔΕΚΤΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΠΟΣΟ (ευρώ)
1 - Άμεσοι φόροι	1.721.818.322,48
11 – Εισόδημα	1.706.551.593,21
13 - Φόροι στην περιουσία	195.752,88
15 - Πρόστιμα άμεσων φόρων	14.245.998,51
16 - Έκτακτοι άμεσοι φόροι	586.682,83
19 - Λοιποί άμεσοι φόροι	238.295,05
2 - Έμμεσοι φόροι	4.899.798.377,13
20 - Άλλοι έμμεσοι φόροι	13.960.626,36
21 – ΦΠΑ	3.481.754.990,11
22 – Φόροι στις μεταβιβάσεις και συγκεντρώσεις κεφαλαίων	192.954,14
23 - Τέλη και χαρτόσημα	1.874.931,53
24 - Φόροι κατανάλωσης	1.118.791,81
25 - Λοιπές εισφορές	4.734.666,86
26 – Ειδικοί φόροι κατανάλωσης	38.991,26
27 - Έμμεσοι φόροι υπέρ τρίτων	7.577.454,96
28 - Τέλη κυκλοφορίας	407.465,63
29 - Πρόστιμα εμμέσων φόρων	1.388.137.504,47
3 - Μη φορολογικά έσοδα	10.664.875.832,67
31 – Μισθώματα	96.594,38
33 - Δικαστικά έξοδα	254.969.250,11
34 - Αχρεωστήτως καταβληθέντα	206.269,27
35 - Πρόστιμα ΚΒΣ	10.393.200.008,13
36 – Δάνεια	1.491.126,36
37 - Υπέρ διαφόρων τρίτων	69.175,00
38 - Λοιπά πρόστιμα μη φορολογικά	14.843.409,42

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΟΥ	ΑΝΕΠΙΔΕΚΤΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΠΟΣΟ (ευρώ)
4 - Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	152.096.837,75
41 - Καταλογισμοί	70.088.874,65
42 - Δασμοί	364.268,11
43 - Τέλη και πρόστιμα Τελωνείων	79.165.436,70
49 - Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	2.478.258,29
5 – Τελωνειακά	1.750.000,00
50 - Τελωνειακές εισπράξεις	1.750.000,00
Γενικό άθροισμα	17.440.339.370,03

Στοιχεία: Επιχειρησιακή Μονάδα Εισπράξης (Ε.Μ.ΕΙΣ.)

Από τους ανωτέρω πίνακες προκύπτει αφενός ότι οι ανεπίδεκτες εισπράξης απαιτήσεις είναι κατά κύριο λόγο απαιτήσεις άνω των 2 και έως 20 ετών, αφετέρου ότι αφορούν κυρίως πρόστιμα ΚΒΣ (κατά ποσοστό 59,6%), ΦΠΑ (κατά ποσοστό 20%), φόρο εισοδήματος (κατά ποσοστό 9,8%) και πρόστιμα έμμεσων φόρων (κατά ποσοστό 8%).

Για το ποσό των 17.440,34 εκατ. ευρώ, το οποίο αφορά σε 935 ΑΦΜ φυσικών και νομικών προσώπων, έπρεπε να σχηματιστεί πρόβλεψη επισφάλειας, αφαιρετικής του κονδυλίου των χρεωστών και σε βάρος της Καθαρής Θέσης Πολιτών. Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω ποσά χαρακτηρίστηκαν ως ανεπίδεκτα εισπράξης μετά από γνωμοδότηση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με 889 πράξεις αυτού, που εκδόθηκαν από την έναρξη εφαρμογής του ν. 4152/2013 έως 31.12.2018. Ειδικότερα, εντός του έτους 2018 συνολικό ποσό 4.432,87 εκατ. ευρώ χαρακτηρίστηκε ως ανεπίδεκτο εισπράξης, με αποφάσεις του Διοικητή της ΑΑΔΕ, μετά από γνωμοδότηση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Τέλος, σύμφωνα με στοιχεία που παρασχέθηκαν από το Τμήμα Γ' της Διεύθυνσης Εισπράξεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης²⁵ της ΑΑΔΕ, το υπόλοιπο των ανεπίδεκτων εισπράξης απαιτήσεων (βασική οφειλή), εκάστης αξίας κάτω του 1,5 εκατ. ευρώ, στο τέλος της χρήσης ανέρχεται στο ποσό των 665,73 εκατ. ευρώ, για το οποίο έπρεπε επίσης να σχηματιστεί πρόβλεψη επισφάλειας, αφαιρετικής του κονδυλίου των χρεωστών και σε βάρος της Καθαρής Θέσης Πολιτών.

Τα προαναφερθέντα ποσά βασικής οφειλής ανεπίδεκτης εισπράξης επιβαρύνονται με τις νόμιμες προσαυξήσεις και τέλη.

²⁵ Σχετ. έγγραφο του Τμήματος Γ της Διεύθυνσης Εισπράξεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης με αριθμ. πρωτ.: Δ.ΕΙΣΠΡ. Γ 1028447 ΕΞ 2019

2.1.4 Προκαταβολές

Σημαντικό μέρος του λογαριασμού προκαταβολών του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) αποτελούν εκκρεμείς αποδόσεις λογαριασμών, χωρίς την έκδοση των προβλεπόμενων παραστατικών τακτοποίησης. Ειδικότερα, ποσό 5.061,44 εκατ. ευρώ αφορά σε χορηγηθείσες προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα (βλ. στη συνέχεια υποκεφάλαιο με τίτλο «Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα» στο κεφάλαιο 2.2.1) με υπόλοιπο 3.936,57 εκατ. ευρώ (τακτοποίηση δανείων για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων χρήσεων 2002, 2003 και 2004), καθώς και σε απαιτήσεις που αφορούν σε λογαριασμούς προς απόδοση, αντίτιμα και ανέκκλητες εντολές με υπόλοιπο 1.124,88 εκατ. ευρώ, οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως βραδέως κινούμενοι και προέρχονται από την απογραφή των στοιχείων του Ενεργητικού για την πρώτη εφαρμογή της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης. Για τους ανωτέρω λογαριασμούς είναι απαραίτητη η χρονική ταξινόμησή τους καθώς και η διερεύνηση της πιθανότητας εκκαθάρισής τους. Οι ανεπίδεκτες εκκαθάρισης προκαταβολές ουσιαστικά πρέπει να διαγραφούν και να καταχωρηθούν εις βάρος των αποτελεσμάτων χρήσης.

Ενόψει της μετάβασης στο νέο Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο καθορίστηκε με το π.δ. 54/2018 (ΦΕΚ 103 Α΄) και εφαρμόζεται στην Κεντρική Διοίκηση από 1.1.2019, είναι αναγκαία η τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων διαφόρων λογαριασμών της δημόσιας ληψοδοσίας (εισπράξεων και πληρωμών), που εμφανίζουν χρονίζοντα υπόλοιπα (χρεωστικά ή πιστωτικά) στον Ισολογισμό του Κράτους. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εξετάζει τον τρόπο της λογιστικής τακτοποίησης των εκκρεμοτήτων αυτών, καθώς και τις συνέπειες της τακτοποίησης τους ως προς το σκέλος της απαλλαγής των υπολόγων από τις διαχειριστικές τους ευθύνες.

(iii) Κύριες μεταβολές Ενεργητικού

Το σύνολο του Ενεργητικού της Κεντρικής Διοίκησης (δηλαδή το σύνολο της διαχείρισης της περιουσίας της), ποσού 174.765 εκατ. ευρώ κατά το εξεταζόμενο οικονομικό έτος, αυξήθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 27.134 εκατ. ευρώ. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση που παρουσίασε το κυκλοφορούν Ενεργητικό κατά 29.903 εκατ. ευρώ και στη μείωση του μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού κατά 2.769 εκατ. ευρώ.

Η αύξηση του κυκλοφορούντος Ενεργητικού οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων κατά 25.876 εκατ. ευρώ, γεγονός που οφείλεται στην αύξηση του συνολικού δανεισμού (βλέπε κεφάλαιο 2.2.2 Χρέος Κεντρικής Διοίκησης), και στην αύξηση των χρεωστών κατά 3.952 εκατ. ευρώ.

Αντιστοίχως, η μείωση του μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού οφείλεται ουσιαστικά στη μείωση των συμμετοχών εξαιτίας της απομείωσης των συμμετοχών σε λοιπές επιχειρήσεις εσωτερικού κατά 1.957 εκατ. ευρώ, των πωλήσεων ποσοστών συμμετοχής στον ΟΤΕ και τον ΟΛΘ συνολικού ύψους 504 εκατ. ευρώ, της αρνητικής διαφοράς αποτίμησης των συμμετοχών σε επιχειρήσεις εισηγμένες στο ΧΑΑ και της πώλησης ποσοστού συμμετοχής στη ΔΕΣΦΑ ύψους 244 εκατ. ευρώ (βλέπε ανωτέρω κεφάλαιο 2.1.2).

Η διάρθρωση του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) της Κεντρικής Διοίκησης διαπιστώνεται μη ορθολογική, καθόσον επιλέγεται ως βασικό δομικό στοιχείο του η καταγραφή απαιτήσεων αμφιβόλου εισπραξιμότητας, ενώ αντίθετα δεν περιλαμβάνονται σταθερές αξίες, όπως τα πάγια και το κόστος των έργων που εκτελούνται. Τούτο αντίκειται στις βασικές λογιστικές αρχές της πλήρους γνωστοποίησης, της αντικειμενικότητας και της συντηρητικότητας, όπως αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω (στα κεφάλαια 2.1.1, 2.1.2 και 2.1.3 αντίστοιχα).

2.2 Υποχρεώσεις (Παθητικό)

2.2.1 Πιστωτές

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.1
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (σε ευρώ)

	Υπόλοιπο 31.12.2018	Υπόλοιπο 31.12.2017	Μεταβολή
Υπόλογοι χρεώστες από ληψοδοσία (ΕΣ)	60.410,52	60.410,52	0,00
Οφειλόμενες αμοιβές και απορρίψεις μισθοδοσίας	391.175,53	391.175,53	0,00
Δικαιούχοι από παροχή υπηρεσιών και λοιπών δαπανών	0,00	21.232,14	(21.232,14)
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	142.919.456,99	142.642.552,14	276.904,85
Εισπράξεις - πληρωμές ΝΑΤΟ και Πεδίου Βολής Κρήτης	40.793.430,95	42.099.133,15	(1.305.702,20)
Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα	3.936.567.476,24	3.936.567.476,24	0
Λογαριασμός διαχείρισης καταθέσεων στην ΤτΕ	8.406.353.354,61	8.515.955.094,55	(109.601.739,94)
Εισπράξεις τακτοποιητέες	8.802.146.047,45	8.802.146.047,45	0
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	0,03	0,03	0
Μεταβατικοί λογαριασμοί Παθητικού	10.147.884.274,76	8.776.653.239,08	1.371.231.035,68
Σύνολο	31.477.115.627,08	30.216.536.360,83	1.260.579.266,25

Στον ανωτέρω πίνακα εμφανίζονται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης, οι οποίες δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία των λοιπών υποχρεώσεων.

Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα

Ο λογαριασμός αυτός αφορά τακτοποίηση δανείων ετών 2002, 2003 και 2004 και δεν παρουσιάζει καμία κίνηση από το έτος 2010, διαμορφούμενος ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.2

ΤΙΤΛΟΣ	ΠΟΣΟ
Τακτοποίηση δανείων έτους 2002 για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	1.817.368.496,48
Τακτοποίηση δανείων έτους 2003 για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	1.055.033.148,44
Τακτοποίηση δανείων FMF για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	118.967.783,88
Τακτοποίηση δανείων έτους 2004 για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	945.198.047,44
ΣΥΝΟΛΟ	3.936.567.476,24

Ισολογισμοί χρήσεων 2005 -2018

Τα συγκεκριμένα κονδύλια, ύψους 3.936 εκατ. ευρώ, αφορούν δάνεια που έχει συνάψει το Ελληνικό Δημόσιο για λογαριασμό των Ενόπλων Δυνάμεων, προκειμένου να πληρωθούν προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα. Πριν από την εφαρμογή του π.δ/τος 15/2011 εμφανίζονταν ως υπόλοιπο των λογαριασμών Ισολογισμού Ταμειακής Βάσης με κωδ. αριθμ. 404. Αντιστοιχίζονται πλήρως με τις χορηγηθείσες προκαταβολές, που έχουν καταχωρηθεί στο Ενεργητικό (βλ. ανωτέρω κεφάλαιο 2.1.4 «Προκαταβολές»). Στις τελευταίες 13 χρήσεις δεν παρουσιάζουν καμία μεταβολή, καθώς δεν έχουν εκκαθαριστεί οι αντίστοιχες προκαταβολές.

Λογαριασμός διαχείρισης καταθέσεων στην ΤτΕ

Μεταξύ των ανωτέρω υποχρεώσεων εμφανίζεται ποσό 8.406 εκατ. ευρώ, υπό τον τίτλο «Διαχείριση Λοιπών Καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος», το οποίο παράλληλα εμφανίζεται ως χρηματικό διαθέσιμο στον λογαριασμό 38.05.09 «Λοιποί λογαριασμοί στην Τράπεζα της Ελλάδος». Κατά συνέπεια, το ανωτέρω ποσό, το οποίο περιλαμβάνεται - μεταξύ άλλων - στα χρηματικά διαθέσιμα, στο Ενεργητικό της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης κατά την 31^η.12.2018 είναι κατ' ουσία εκκαθαρισμένες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης έναντι τρίτων, χωρίς ωστόσο να προκύπτει η αιτία οφειλής τους, τόσο στις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις όσο και στις Σημειώσεις επί αυτών.

Εισπράξεις τακτοποιητέες

Το ποσό των 8.802 εκατ. ευρώ προέρχεται από τον λογαριασμό 404.0002 «Τακτοποιητέες εισπράξεις-Δανειακά Έσοδα», ο οποίος κινείτο εκτός προϋπολογισμού, πιστωνόταν αποκλειστικά από δανειακά έσοδα, τα οποία είχαν μεταφερθεί, βάσει της 2/63082/6.9.2011 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, από τους ΚΑΕ 5112, 9112 και 9191 και χρησιμοποιούνταν, κατά την εφαρμογή της λογιστικής ταμειακής βάσης, για την ισοσκέλιση του Απολογισμού, καθώς και για την πληρωμή των εγγυήσεων που κατέπιπταν. Επισημαίνεται ότι από το έτος 2010 μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε προσπάθεια αιτιολόγησης-τακτοποίησης, με αντίστοιχα παραστατικά, του ανωτέρω ποσού, το οποίο μεταφέρεται από χρήση σε χρήση, παρά τις σχετικές επισημάνσεις στις Διαδηλώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ετών 2010 (σελ. 13), 2011 (σελ. 70-71), 2014 (σελ. 37-38), 2015 (σελ. 48-49), 2016 (σελ. 47-48) και 2017 (σελ. 67).

Υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων

Στις οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης δεν καταχωρούνται οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων ως στοιχείο του Παθητικού ή ως αρνητικό στοιχείο του Ενεργητικού. Καταχωρούνται μόνο οι πραγματοποιηθείσες επιστροφές φόρων ως μειωτικό στοιχείο εσόδου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης (Αποτελέσματα Χρήσης). Αποτέλεσμα αυτής της λογιστικής αντιμετώπισης είναι να εμφανίζονται μειωμένες οι υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης, κατά παράβαση βασικών λογιστικών αρχών (αρχή της πλήρους γνωστοποίησης και αρχή της συντηρητικότητας, όπως αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω στα κεφάλαια 2.1.1 και 2.1.3 αντίστοιχα).

Όπως επισημαίνεται και ανωτέρω (κεφάλαιο 2.1.4 «Προκαταβολές»), ενόψει της μετάβασης στο νέο Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο καθορίστηκε με το π.δ. 54/2018 (ΦΕΚ 103 Α') και εφαρμόζεται στην Κεντρική Διοίκηση από 1.1.2019, είναι αναγκαία η τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων διαφόρων λογαριασμών της δημόσιας ληψοδοσίας (εισπράξεων και πληρωμών), που εμφανίζουν χρονίζοντα υπόλοιπα (χρεωστικά ή πιστωτικά) στον Ισολογισμό του Κράτους.

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους έχει καταγράψει, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω (κεφάλαιο 2.1.4), μία σειρά από εκκρεμότητες, οι οποίες χρήζουν λογιστικής τακτοποίησης, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι προαναφερόμενες υποχρεώσεις, και εξετάζει τον τρόπο τακτοποίησής τους καθώς και τις συνέπειες αυτής ως προς το σκέλος της απαλλαγής των υπολόγων από τις διαχειριστικές τους ευθύνες.

2.2.2 Χρέος Κεντρικής Διοίκησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.2.1

Δημόσιο Χρέος		31.12.2018	31.12.2017	Μεταβολή	% Μεταβολή	% επί του συνόλου ΔΧ 2018
Είδος Υποχρέωσης		[1]	[2]	[3]=[1]-[2]	[4]=[3]/[2]	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου σε ευρώ	42.772.298.947,50	48.557.702.432,14	-5.785.403.484,64	-11,91%	11,92%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου σε ξένο νόμισμα	-0,03	0,00	-0,03		0,00%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Δάνεια σε ευρώ	252.830.350.159,96	236.018.017.765,35	16.812.332.394,61	7,12%	70,44%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Συμφωνίες ανταλλαγής νομίσματος σε ευρώ (δάνεια)	2.006.281.768,26	2.382.779.730,28	-376.497.962,02	-15,80%	0,56%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Δάνεια σε ξένο νόμισμα	8.284.048.904,24	10.033.195.909,21	-1.749.147.004,97	-17,43%	2,31%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Συμφωνίες ανταλλαγής νομίσματος σε Ξ.Ν. (δάνεια)	-2.374.531.162,27	-2.705.817.790,38	331.286.628,11	-12,24%	-0,66%
Σύνολο - Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		303.518.448.617,66	294.285.878.046,60	9.232.570.571,06	3,14%	84,56%
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακροπρόθεσμων δανείων	Ομόλογα πληρωτέα	8.778.282.034,61	1.899.314.943,00	6.878.967.091,61	362,18%	2,45%
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακροπρόθεσμων δανείων	Δάνεια πληρωτέα σε ευρώ	5.300.042.749,67	1.330.433.676,04	3.969.609.073,63	298,37%	1,48%
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακροπρόθεσμων δανείων	Δάνεια σε συνάλλαγμα	1.549.937.912,82	1.313.380.782,88	236.557.129,94	18,01%	0,43%
Σύνολο - Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακροπρόθεσμων δανείων		15.628.262.697,10	4.543.129.401,92	11.085.133.295,18	244,00%	4,35%
Βραχυπρόθεσμο δάνεια	Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	15.279.660.000,43	14.943.396.000,43	336.264.000,00	2,25%	4,26%
Βραχυπρόθεσμο δάνεια	Υποχρεώσεις από πράξεις προσωρινής εκχώρησης REPOS	24.521.269.230,00	14.930.558.160,00	9.590.711.070,00	64,24%	6,83%
Σύνολο - Βραχυπρόθεσμο δάνεια		39.800.929.230,43	29.873.954.160,43	9.926.975.070,00	33,23%	11,09%
Γενικό σύνολο		358.947.640.545,19	328.702.961.608,95	30.244.678.936,24	9,20%	100,00%

Γράφημα 2.2.2
Ανάλυση Δημοσίου Χρέους Κεντρικής Διοίκησης ανά Φορέα Δανεισμού

The pie chart illustrates the distribution of various financial instruments used to finance the Greek government's debt portfolio. The largest portion is held by the European Financial Stability Facility (EFSF) at 36.47%, followed by the European Mechanism for Stability (ESM) at 16.68%. Other significant components include bonds issued outside the PSI framework (11.14%), bank loans from EU countries (14.74%), and Treasury bills (4.26%).

ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ(EFSF)	36,47%
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ (ESM)	16,68%
ΔΙΜΕΡΗ ΔΑΝΕΙΑ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ(GLF)	14,74%
ΟΜΟΛΟΓΑ ΕΚΤΟΣ PSI	11,14%
ΕΝΤΟΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ	4,26%
ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ(REFO)	6,83%
ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ANT)	2,63%
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ANFA	0,76%
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ SMP	2,30%
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	0,66%
ΔΑΝΕΙΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	2,15%
ΛΟΠΙΑ ΔΑΝΕΙΑ	1,22%
ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	0,01%

Το μεσοσταθμικό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους το έτος 2018 σε ταμειακή βάση ανήλθε σε 1,61% (2017:1,90%). Η μεσοσταθμική διάρκεια ανέρχεται στα 18,2 έτη (2017:18,3 έτη).

Οι Μικτές Χρηματοδοτικές Ανάγκες²⁶ του Κρατικού Προϋπολογισμού²⁷ κατά το έτος 2018 (εξαιρουμένου του αποθέματος του βραχυπρόθεσμου χρέους εντόκων και repos) ανήλθαν στο ποσό των 10.310 εκατ. ευρώ και καλύφθηκαν από:

- Εκδόσεις χρέους (δανεισμό) ύψους 34.640 εκατ. ευρώ.
- Έσοδα από αποκρατικοποιήσεις (πώληση μετοχών) 752 εκατ. ευρώ.
- Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές 789 εκατ. ευρώ.

Ως αποτέλεσμα του ανωτέρω δανεισμού τα ταμειακά διαθέσιμα στο τέλος του έτους 2018 διαμορφώθηκαν στο ποσό των 27.606 εκατ. ευρώ έναντι 1.730 εκατ. ευρώ που ήταν στο τέλος του 2017, αυξήθηκαν δηλαδή κατά 25.876 εκατ. ευρώ.

Ειδικότερα οι εκδόσεις χρέους 34.640 εκατ. ευρώ αποτελούνται από:

- (i) Τα μακροπρόθεσμα δάνεια του European Stability Mechanism (ESM), τα οποία εντός του έτους ανήλθαν σε 21.700 εκατ. ευρώ με μεσοσταθμικό κόστος 1,43%.
- (ii) Την έκδοση νέου 7ετούς ομολόγου ονομαστικής αξίας 3.000 εκατ. ευρώ σταθερού επιτοκίου 3,375%, λήξεως την 15^η.2.2025 και απόδοσης 3,50%, με τιμή έκδοσης στο 99,236% της ονομαστικής του αξίας, άρα ταμειακή εισροή 2.977 εκατ. ευρώ.
- (iii) Τα δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ύψους 36 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 1,771%.
- (iv) Τις καθαρές εκδόσεις εντόκων γραμματίων 337 εκατ. ευρώ διαμορφώνοντας το απόθεμα (stock) των εντόκων γραμματίων στο τέλος του 2018 στα 15.280 εκατ. ευρώ. Οι μικτές εκδόσεις εντόκων γραμματίων 13, 26 και 52 εβδομάδων για το 2018 ανήλθαν σε 35.005 εκατ. ευρώ με μεσοσταθμικό κόστος δανεισμού 0,93%, ενώ οι λήξεις εντόκων εντός του έτους ήταν 34.669 εκατ. ευρώ και
- (v) Την έκδοση νέου βραχυχρόνιου χρέους τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (repos) 9.590,7 εκατ. ευρώ, διαμορφώνοντας το απόθεμα (stock) των τίτλων αυτών (repos) στο τέλος του 2018 στα 24.521 εκατ. ευρώ.

²⁶ Οι Ακαθάριστες/Μικτές Χρηματοδοτικές Ανάγκες (GFN – Gross Financing Needs), το συνολικό δηλαδή χρηματικό ποσό που μια χώρα δαπανά σε ένα χρόνο για τις πληρωμές τόκων και την αποπληρωμή του χρέους, είναι το σημείο αναφοράς που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση αυτής της επιβάρυνσης.

²⁷ Πηγή: σελ. 5, Δημόσιο Χρέος και Δανεισμός, Ετήσια Ενημερωτική Έκδοση, 2018, Υπουργείο Οικονομικών https://www.minfin.gr/documents/20182/6763301/PubDebt_Annual_2018_GRE.pdf/c6adaf72-6871-49fa-b775-1992ed43a853

2.2.3 Διαχείριση του Χαρτοφυλακίου Δημοσίου Χρέους 2018

Ο ΟΔΔΗΧ συνέχισε τη στρατηγική διαχειριστικών πράξεων μέσω παραγώγων και κατά τη διάρκεια του έτους 2018, με κύριο στόχο τη μετατροπή του χρέους με κυμαινόμενο επιτόκιο, σε χρέος με σταθερό επιτόκιο (βλ. κεφάλαιο 1.2.4).

Το σύνολο των προαναφερομένων πράξεων είχε ως αποτέλεσμα:

- (i) Τη μείωση στο 10,75% (2017: 51,35%) του «Δείκτη Κυμαινόμενου προς Συνολικό Χρέος», μετά τις διαχειριστικές πράξεις μέσω παραγώγων, που είχε ως αποτέλεσμα και τη μείωση του επιτοκιακού κινδύνου του χαρτοφυλακίου. Ο «Δείκτης Κυμαινόμενου προς Συνολικό Χρέος» χωρίς τα παράγωγα και χωρίς κινήσεις αντιστάθμισης κινδύνου θα ανερχόταν σε 23,21% (2017: 53,36%).
- (ii) Την περαιτέρω αύξηση του δείκτη «Μέσου Σταθμικού Χρόνου Ανατιμολόγησης του Δημοσίου Χρέους» (σε ταμειακή βάση) στα 13,01 έτη. Ο εν λόγω δείκτης επί της ουσίας δείχνει τα έτη κατά τα οποία οι δαπάνες εξυπηρέτησης του Δημοσίου Χρέους θα παραμείνουν σταθερές στα τρέχοντα επίπεδα. Ο «Μέσος Σταθμικός Χρόνος Ανατιμολόγησης του Δημοσίου Χρέους», είναι ένας συνδυασμός των δεικτών της «Μέσης Σταθμικής Διάρκειας του Χρέους», που στο τέλος του 2018 ανέρχεται σε 18,17 έτη, και της συμμετοχής των Υποχρεώσεων Σταθερού Επιτοκίου, η οποία στο σύνολο του χαρτοφυλακίου ανήλθε στο 89,25% και
- (iii) Ο ανωτέρω δείκτης «Μέσου Σταθμικού Χρόνου Ανατιμολόγησης του Δημοσίου Χρέους» σε συνδυασμό με το δείκτη «Ετήσιου κόστους εξυπηρέτησης Δημοσίου Χρέους» (σε ταμειακή βάση), που στο τέλος του 2018 διαμορφώθηκε σε 1,61%, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το προαναφερθέν «αποτελεσματικό» κόστος, που είναι από τα χαμηλότερα μεταξύ των χωρών της ευρωζώνης, θα παραμείνει ουσιαστικά το ίδιο για τα επόμενα 13 έτη²⁸.

²⁸ Πηγή: Δημόσιο Χρέος και Δανεισμός Ετήσια Ενημερωτική Έκδοση 2018, Υπουργείο Οικονομικών, Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους
https://www.minfin.gr/documents/20182/6763301/PubDebt_Annual_2018_GRE.pdf/c6adaf72-6871-49fa-b775-1992ed43a853

Σχέση Δημοσίου Χρέους και ΑΕΠ

Μετά την ολοκλήρωση της εφαρμογής των βραχυχρόνιων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους τον Ιούνιο του 2018, εξειδικεύθηκαν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης, τα οποία ενισχύουν περαιτέρω τη βιωσιμότητα του ελληνικού δημοσίου χρέους, προκειμένου οι «Ετήσιες Μικτές Χρηματοδοτικές Ανάγκες (GFN ratio)» να παραμένουν κάτω του 15% ως ποσοστό του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα και κάτω του 20% μακροπρόθεσμα.

Τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους περιλαμβάνουν την πλήρη κατάργηση από το έτος 2018 του περιθωρίου επιτοκίου του δανείου για την επαναγορά χρέους του έτους 2012, τη χρήση από το έτος 2017 των κερδών από τα ελληνικά ομόλογα «ANFA» και «SMP» για τη μείωση των μικτών χρηματοδοτικών αναγκών, περιλαμβανομένων και των κερδών του έτους 2014 και την περαιτέρω εξομάλυνση των λήξεων των δανείων του EFSF μέσω της επιμήκυνσης της μέσης σταθμικής τους διάρκειας και της αναβολής πληρωμής τόκων κατά δέκα επιπλέον έτη²⁹. Το έτος 2018 το συνολικό ποσό των επιστροφών ανήλθε στο ποσό των 314,30 εκατ. ευρώ έναντι ποσού 344,70 εκατ. ευρώ το 2017, οι οποίες στο σύνολό τους καταβλήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος³⁰.

Χαρακτηριστική είναι η πιστοληπτική ικανότητα της χώρας, έτσι όπως έχει εκτιμηθεί από τους Διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης, η οποία εμφανίζεται βελτιωμένη και μάλιστα με σταθερή ή και θετική προοπτική:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.3.1³¹

Εταιρείες Αξιολόγησης	Πιστοληπτική Ικανότητα	Προοπτική	Ημερομηνία
MOODY'S	B3	Θετική	Φεβρουάριος 2018
STANDARD & POOR'S	B+	Θετική	Ιούλιος 2018
FITCH	BB-	Σταθερή -	Αύγουστος 2018
DBRS	B υψηλή	Θετική	Ιούνιος 2018

²⁹ Πηγή: Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2019, σελ. 115 και σελ 119.

³⁰ Προσάρτημα Οικονομικών Καταστάσεων 2018 Σημείωση 22.3 Διάφορα έκτακτα έσοδα.

³¹ MOODY'S: « B1», Σταθερή, 03-2019, FITCH: « BB-» Σταθερή 02-2019, DBRS: « BB χαμηλή», 05-2019.

Η σύγκριση της διαχρονικής εξέλιξης του Δημοσίου Χρέους σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν από το 2009 έως το 2018, ως «Δείκτης Πιστωτικής Επιβάρυνσης της Εθνικής Οικονομίας», παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.3.2

Δημόσιο Χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ (σε εκατ. ευρώ)												
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Μεταβολή 2018-2009	Ποσοστό Μεταβολής 2018-2009
ΔΧ	358.948	328.703	326.357	321.332	324.128	321.478	305.537	367.980	340.286	298.840	60.108	20,11%
ΑΕΠ	184.714	180.218	176.488	177.258	178.656	180.654	191.204	207.029	226.031	237.534	-52.820	-22,24%
ΔΧ/ΑΕΠ	194,33%	182,39%	184,92%	181,28%	181,43%	177,95%	159,80%	177,74%	150,55%	125,81%	-	-

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το Χρέος της κεντρικής διοίκησης αυξήθηκε το έτος 2018 και ανέρχεται στο ποσό των 358.948 εκατ. ευρώ, ενώ το 2017 ανερχόταν σε 328.703 εκατ. ευρώ, δηλαδή αυξήθηκε κατά το ποσό των 30.245 εκατ. ευρώ. Το 2018 το ΑΕΠ ανέρχεται στο ποσό των 184.714 εκατ. ευρώ, αυξημένο σε σχέση με το αντίστοιχο του έτους 2017, ύψους 180.218 εκατ. ευρώ, δηλαδή αύξηση 4.496 εκατ. ευρώ. Αναφορικά με το «Δείκτη Χρέους/ΑΕΠ» το έτος 2018 είναι αυξημένος και ανέρχεται στο 194,33% έναντι 182,39% το 2017.

Παρατηρείται ότι από το έτος 2009 έως το 2018 το Δημόσιο Χρέος³² εμφανίζεται να είναι αισθητά αυξημένο κατά 60.108 εκατ. ευρώ ή ποσοστιαία 20,11% σε σχέση με το Δημόσιο Χρέος του έτους 2009 ύψους 298.840 εκατ. ευρώ. Το ΑΕΠ του έτους 2018, ύψους 184.714 εκατ. ευρώ, είναι μικρότερο κατά 52.820 εκατ. ευρώ σε σχέση με το ΑΕΠ του έτους 2009, ύψους 237.534³³ εκατ. ευρώ, ή μικρότερο κατά 22,24%.

³² Μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα για το σύνολο του δανεισμού από τους Επίσημους Φορείς του Εξωτερικού από ενάρξεως της κρίσης το 2009 έως και την ολοκλήρωση του προγράμματος μπορεί να αποκτηθεί από τα όσα αναφέρονται στον σύνδεσμο <https://www.esm.europa.eu/assistance/greece/explainer-esm-and-efsf-financial-assistance-greece>

³³ Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ «Τα δεδομένα του ΑΕΠ και των συνιστωσών του για την περίοδο 1995-2018 έχουν αναθεωρηθεί με έτος βάσης 2010, σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 549/2013 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΣΑ 2010)».

2.2.4 Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου

Τα ανεξόφλητα υπόλοιπα δανείων κατά την 31^η.12.2018, τα οποία έχουν δοθεί με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου εμφανίζονται κατά κατηγορία δανειοληπτών στον πίνακα που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.4.1

Υπόλοιπα των Εγγυήσεων που έχει αναλάβει το Ελληνικό δημόσιο ανά κατηγορία δανειοληπτών

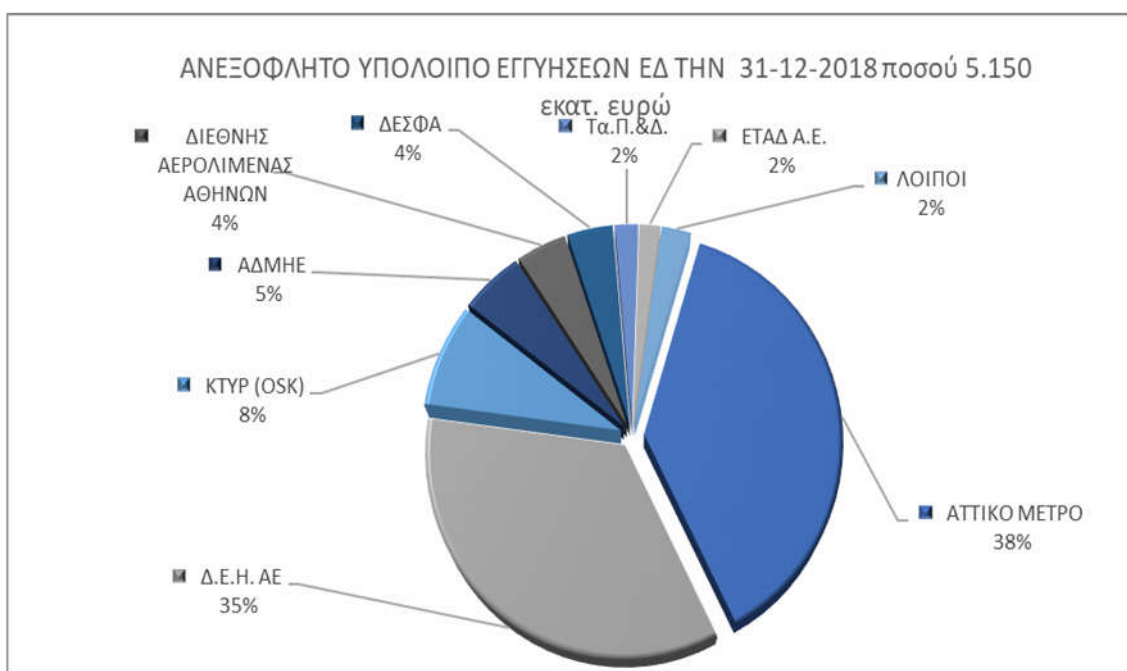
ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΕΔ ΓΙΑ ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΩΝ (ποσά σε ευρώ)		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
ΔΕΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΟΥΣ	5.149.870.303,66	40,30%
ΔΕΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΜΕ ΔΑΝΕΙΑ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ Δ/ΝΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	1.758.388.773,00	13,76%
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΑΓΡΟΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	3.418.449.247,32	26,75%
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ, ATTICA BANK	350.000.000,00	2,74%
ΔΑΝΕΙΑ ΑΠΟ EUROPEAN INVESTMENT BANK, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 1 ΚΑΙ 2 ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ & MidCaps	1.155.813.215,84	9,04%
ΣΥΝΟΛΟ	11.832.521.539,82	92,59%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (ELA): ALPHA BANK, EUROBANK, ATTICA BANK, ΣΥΝ. ΧΑΝΙΩΝ	947.000.000,00	7,41%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	12.779.521.539,82	100,00%

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων που έχει αναλάβει το Ελληνικό Δημόσιο έως την 31^η.12.2018, ανήλθε σε 12.780 εκατ. ευρώ, από το οποίο το 40,30% έχει δοθεί σε δημόσιους φορείς και οργανισμούς, ενώ σε αυτό συμπεριλαμβάνονται και εγγυήσεις που χορηγεί το Ελληνικό Δημόσιο στις τράπεζες για χρηματοδότηση για λόγους ρευστότητας από τον μηχανισμό παροχής ρευστότητας ELA (Emergency Liquidity Assistance), ποσού 947 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικότερα:

- (i) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων ΔΕΚΟ και Δημόσιων Οργανισμών, ύψους 5.149,87 εκατ. ευρώ, που εξυπηρετούνται από τους ίδιους τους φορείς. Να σημειωθεί ότι το 97,98% του συνολικού ποσού ανεξόφλητων δανείων την 31^η.12.2018 ανέρχεται σε 5.045 εκατ. ευρώ και έχει χορηγηθεί από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.2.4



- (ii) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων ΔΕΚΟ και Δημόσιων Οργανισμών, ύψους 1.758,39 εκατ. ευρώ, που εξυπηρετείται από τη Διεύθυνση Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων, καθώς και το ποσοστό κατοχής του Ελληνικού Δημοσίου μετά τη διαδικασία ανταλλαγής του PSI.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.4.2

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΔ ΕΩΣ 31.12.2018 ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ		
ΦΟΡΕΑΣ	ΠΟΣΟ ΕΓΓ. ΔΑΝΕΙΟΥ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2018
ΕΑΣ	388.000.000,00	182.898.772,00
ΟΣΕ	1.575.490.000,00	1.575.490.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	1.963.490.000,00	1.758.388.772,00

- (iii) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων των ιδιωτικών επιχειρήσεων και των φυσικών προσώπων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, ύψους 3.418,45 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με στοιχεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και
- (iv) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων, ύψους 1.155,81 εκατ. ευρώ, του Προγράμματος Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας των ελληνικών τραπεζών από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.4.3

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ & MidCaps		
ΔΑΝΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΕπ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΟΥ ΕΔ		
	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ & MidCaps	ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31.12.2018
ΣΥΝΟΛΟ 1ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2012-2014		270.313.216
ΣΥΝΟΛΟ 2ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ* (ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΕΝΤΟΣ 2017)		598.000.958
ΣΥΝΟΛΟ 2ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΕΝΤΟΣ 2018)		287.499.042
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 2ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΕΝΤΟΣ 2017- 2018)		885.000.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ & MidCaps 1 και 2		1.155.813.216

* Πρόγραμμα που ξεκίνησε το έτος 2017 και συνεχίζεται

Το υφιστάμενο ύψος εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου, μετά την οριστικοποίηση των ανεξόφλητων υπολοίπων από τις τράπεζες για εγγυήσεις που έχουν δοθεί σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα για το έτος 2018, ανήλθε στο συνολικό ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων ποσού 10.326,71 εκατ. ευρώ.

Οι εγγυήσεις ΕΤΕΑΝ και συναφών ταμείων (πλέον Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα³⁴) δεν παρακολουθούνται από το Υπουργείο Οικονομικών. Ωστόσο, αποτυπώνονται στα Δελτία Δημοσίου Χρέους του ΟΔΔΗΧ και ανήλθαν στο συνολικό ανεξόφλητο υπόλοιπο ποσού 102,36 εκατ. ευρώ³⁵. Να σημειωθεί ότι, εφόσον οι εγγυήσεις του ΕΤΕΑΝ καταπέσουν, δεν έχουν επίπτωση στο δημόσιο χρέος παρά μόνο στο έλλειμμα, δηλαδή στο δημοσιονομικό αποτέλεσμα.

³⁴ Δυνάμει του ν. 4608/2019 (ΦΕΚ 66 Α'/25.4.2019).

³⁵ Το ύψος του εγγυημένου από το ΕΔ χρέους του Ταμείου Επιχειρηματικότητας είναι αναθεωρημένο, σύμφωνα με τα ενημερωμένα στοιχεία του ΕΤΕΑΝ για το 2018.

Οι εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου που χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 1.1.2018 έως 31.12.2018 αναλύονται κατωτέρω:

- (i) Εγγυήσεις που δόθηκαν προς Δημόσιους Οργανισμούς και ΔΕΚΟ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ύψους 184,85 εκατ. ευρώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.4.4

ΝΕΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΤΕπ για ΔΕΚΟ ΑΠΟ 01.01.2018 ΕΩΣ 31.12.2018			
ΦΟΡΕΑΣ	ΠΟΣΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΕΠΙΤΟΚΙΟ
ΤΠΔ	73.359.041,54	25 έτη	2,076% ετησίως
ΑΔΜΗΕ	70.000.000,00	20 έτη	1,976% ετησίως
ΔΕΗ	20.000.000,00	20 έτη	1,916% ετησίως
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	16.500.000,00	20 έτη	2,051% ετησίως
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	5.000.000,00	25 έτη	2,219% ετησίως
ΣΥΝΟΛΟ	184.859.041,54		

- (ii) Εγγυήσεις ύψους 287,49 εκατ.³⁶ ευρώ, που χορηγήθηκαν σε πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του 2ου Προγράμματος Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων³⁷.
- (iii) Εγγυήσεις ύψους 350 εκατ. ευρώ, που χορηγήθηκαν στην Attica Bank στο πλαίσιο του προγράμματος Ενίσχυσης Ρευστότητας Τραπεζών, βάσει του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ 250 Α'), λήξεως 15.5.2020 και με ποσοστό προμήθειας ΕΔ 1,11% και
- (iv) Εγγυήσεις ύψους 947 εκατ. ευρώ για χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος προς τα τραπεζικά ιδρύματα με σκοπό τη χορήγηση έκτακτης ρευστότητας στο πλαίσιο του μηχανισμού ELA με επιτόκιο 1,25% και ποσοστό προμήθειας ΕΔ 0,25%.

³⁶ Βλέπε Πίνακα 2.2.4.3.

³⁷ http://www.ggb.gr/el/Finance_SMEs_Development_Loan

3. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

(σε ευρώ)	Από 1.1. έως 31.12.2018	Από 1.1. έως 31.12.2017	Μεταβολή %
Άμεσοι φόροι	19.749.036.906,23	19.655.833.212,21	0,47%
Έμμεσοι φόροι	26.936.649.618,51	26.901.390.294,00	0,13%
Σύνολο Φορολογικών Εσόδων	46.685.686.524,74	46.557.223.506,21	0,28%
Επιχορηγήσεις από Ε.Ε.	2.247.878.102,95	2.237.406.485,78	0,47%
Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	3.843.769.747,88	4.069.738.064,23	-5,55%
Σύνολο μη Φορολογικών Εσόδων	6.091.647.850,83	6.307.144.550,01	-3,42%
Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων	52.777.334.375,57	52.864.368.056,22	-0,16%
Αμοιβές - παροχές Κεντρικής Διοίκησης	(10.190.549.354,41)	(9.276.001.536,34)	9,86%
Αμοιβές - παροχές Ν.Π.Δ.Δ.	(3.062.538.972,93)	(2.838.031.905,36)	7,91%
Παροχές τρίτων	(515.193.138,06)	(375.070.998,24)	37,36%
Λοιπά λειτουργικά έξοδα και λοιπές δαπάνες	(2.525.752.317,83)	(2.089.087.858,93)	20,90%
Επιδότησεις – επιχορηγήσεις	(27.919.965.274,35)	(27.847.317.760,07)	0,26%
Ασφάλιση και περίθαλψη	(67.259.174,45)	(62.795.361,15)	7,11%
Επιστροφές – αποδόσεις	(5.073.727.918,61)	(4.888.083.652,79)	3,80%
Συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων – λειτουργών	(113.050.949,86)	(132.339.117,45)	-14,57%
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων	(49.468.037.100,50)	(47.508.728.190,33)	4,12%
Χρηματοοικονομικά έξοδα/έσοδα και τόκοι Δημοσίου Χρέους	(7.680.909.579,75)	(4.943.695.264,93)	55,37%
Αποτέλεσμα από Λειτουργικές Δραστηριότητες	(4.371.612.304,68)	411.944.600,96	-1.161,21%
Λοιπά αποτελέσματα	(17.115.893,37)	1.831.836.832,39	-100,93%
Σύνολο μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων	(17.115.893,37)	1.831.836.832,39	-100,93%
Πλεόνασμα (+) /Έλλειμμα (-) Περιόδου	(4.388.728.198,05)	2.243.781.433,35	-295,60%

Κατά το οικονομικό έτος 2018 το αποτέλεσμα από λειτουργικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης, εξαιρουμένου του αποτελέσματος της κατηγορίας «Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα και Τόκοι Δημοσίου Χρέους», παρουσίασε θετικό πρόσημο ύψους 3,31 δις ευρώ, μειωμένο κατά ποσοστό 38,2% σε σύγκριση με το έτος 2017, κατά το οποίο ανήλθε σε 5,36 δις ευρώ. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι τα λειτουργικά έξοδα αυξήθηκαν κατά 1,96 δις ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ τα λειτουργικά έσοδα παρέμειναν σχεδόν σταθερά.

Το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα (χρηματοοικονομικά έξοδα/έσοδα και τόκοι Δημοσίου Χρέους) παρουσίασε σημαντική μεταβολή αφού αποτυπώνει επιβάρυνση ύψους 7,68 δις ευρώ, αυξημένη κατά 2,74 δις ευρώ ή ποσοστό 55,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Μέρος της επιβάρυνσης αυτής οφείλεται στην αύξηση των δεδουλευμένων τόκων και συναφών εσόδων-εξόδων, που εμφανίζονται αυξημένα έναντι του 2017 κατά 753 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της αύξησης των δανείων εντός της χρήσης 2018. Η σημαντικότερη, όμως, μεταβολή προέρχεται από την αποτίμηση τίτλων πάγιας επένδυσης³⁸, η οποία διαμορφώθηκε χρεωστική για το 2018, σε 2,17 δις ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,99 δις ευρώ ή 1.076,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Τα μη λειτουργικά αποτελέσματα εμφανίζουν χρεωστικό υπόλοιπο ύψους 17,1 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση ύψους 1,85 δις ευρώ σε σχέση με το 2017, ενώ εξάλλου σε αυτά περιλήφθησαν έσοδα αποκρατικοποιήσεων ύψους 266 εκατ. ευρώ, έναντι 1.344 εκατ. ευρώ το έτος 2017. Η σημαντική αυτή μείωση των μη λειτουργικών αποτελεσμάτων οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στη μείωση των εσόδων από την εκχώρηση αδειών και δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου και ειδικότερα στη μείωση των εσόδων από την παραχώρηση της χρήσης αεροδρομίων (το 2018 εισπράχθηκαν μόλις 16,66 εκατ. ευρώ ως έσοδα από την εκχώρηση διαχείρισης και λειτουργίας περιφερειακών αεροδρομίων έναντι 1.192,91 εκατ. ευρώ το προηγούμενο έτος), καθώς και στη μείωση των εσόδων από συναλλαγματικές διαφορές κατά 966 εκατ. ευρώ.

Έτσι, το τελικό αποτέλεσμα εμφανίζει έλλειμμα ποσού 4,39 δις ευρώ, ενώ το έτος 2017 εμφάνιζε πλεόνασμα ποσού 2,24 δις ευρώ, και, ως εκ τούτου, η μεταβολή ανέρχεται σε αρνητικό ποσοστό -295,60%.

Εξάλλου, επισημαίνεται ότι καταχωρούνται πραγματοποιηθείσες επιστροφές φόρων ως μειωτικό στοιχείο εσόδου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, χωρίς όμως να καταχωρούνται οι αντίστοιχες υποχρεώσεις στον Ισολογισμό (βλέπε ανωτέρω κεφ. 2.2.1).

³⁸ Βλέπε κεφάλαιο 2.1.2 «Συμμετοχές».

4. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΕΤΟΥΣ 2018

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

Κατάσταση Ταμειακών Ροών (σε ευρώ)

(σε ευρώ)	Από 1.1. έως 31.12.2018	Από 1.1. έως 31.12.2017	Μεταβολή %
A. Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	(2.875.374.507,22)	(3.643.167.860,51)	21,1%
Εισπράξεις από φόρους	45.192.083.885,75	43.427.537.051,58	4,1%
Εισπράξεις από Ε.Ε.	2.247.878.102,95	2.237.406.485,78	0,5%
Εισπράξεις από λοιπά μη φορολογικά έσοδα	4.244.642.633,35	4.874.147.922,31	-12,9%
Εισπράξεις από τόκους, μερίσματα και κέρδη επιχειρήσεων	2.113.418.435,88	2.185.744.346,00	-3,3%
Προεισπράξεις-προπληρωμές	93.475.864,50	(219.678.196,58)	-142,6%
Πληρωμές για προκαταβολές και πάγιες προκαταβολές	(56.294.459,96)	(56.573.453,12)	-0,5%
Πληρωμές για αμοιβές Κεντρικής Διοίκησης	(9.164.713.457,13)	(8.512.826.583,06)	7,7%
Πληρωμές για αμοιβές - ΝΠΔΔ	(2.614.310.581,19)	(2.466.928.651,24)	6,0%
Πληρωμές για παροχές τρίτων	(499.901.671,45)	(380.415.291,68)	31,4%
Πληρωμές για λοιπά λειτουργικά έξοδα και λοιπές δαπάνες	(2.031.265.631,74)	(2.184.212.057,16)	-7,0%
Πληρωμές για επιδοτήσεις-επιχορηγήσεις	(27.920.172.423,56)	(27.849.195.027,96)	0,3%
Πληρωμές για ασφάλιση και περίθαλψη	(1.560.494.636,12)	(1.253.570.349,05)	24,5%
Πληρωμές για επιστροφές - αποδόσεις	(6.573.388.049,93)	(6.492.752.462,75)	1,2%
Πληρωμές για συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων-λειτουργών	(113.050.949,86)	(132.339.117,45)	-14,6%
Πληρωμές για τόκους και συναφή έξοδα	(6.233.281.568,71)	(6.819.512.476,13)	-8,6%
B. Καθαρές Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες	(1.017.774.054,45)	(1.247.991.437,69)	18,4%
Εισπράξεις από πώληση παγίων και επενδύσεων	1.563.850.046,82	2.217.546.365,30	-29,5%
Πληρωμές για αγορά παγίων και επενδύσεων	(2.581.624.101,27)	(3.465.537.802,99)	-25,5%
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές και Επενδυτικές Δραστηριότητες (A+B)	(3.893.148.561,67)	(4.891.159.298,20)	20,4%
Γ. Καθαρές Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	29.742.249.849,07	2.731.323.195,01	988,9%
Εισπράξεις από δάνεια και παρεμφερή εργαλεία	845.932.492.859,74	665.953.863.265,03	27,0%
Πληρωμές για δάνεια και παρεμφερή εργαλεία	(816.190.243.010,67)	(663.222.540.070,02)	23,1%
Δ. Εισροές /Εκροές απ' ευθείας στην ΚΘΠ	26.536.847,86	12.587.931,02	110,8%
Καθαρή μεταβολή στα χρηματικά διαθέσιμα (A+B+Γ+Δ)	25.875.638.135,26	(2.147.248.172,17)	1305,1%
Χρηματικά διαθέσιμα αρχής περιόδου	1.729.995.578,61	3.877.243.750,78	
Χρηματικά διαθέσιμα τέλους περιόδου	27.605.633.713,88	1.729.995.578,61	

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης για το οικονομικό έτος 2018 παρουσιάζουν έλλειμμα ύψους (3.893) εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 20,4% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Αναλυτικά:

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης για το οικονομικό έτος 2018 παρουσιάζουν αρνητικό πρόσημο και ανέρχονται σε (2.875) εκατ. ευρώ, εν τούτοις είναι βελτιωμένες κατά 768 εκατ. ευρώ ή κατά 21% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το γεγονός αυτό οφείλεται συνδυαστικά στους παρακάτω λόγους:

α) στην αύξηση των εισπράξεων από φόρους, η οποία ανήλθε σε 1.764 εκατ. ευρώ. Η θετική αυτή μεταβολή οφείλεται κυρίως στην αύξηση της εισπραξης των φόρων φυσικών προσώπων, η οποία ανήλθε σε 982 εκατ. ευρώ, στην αύξηση των εσόδων από την εισπραξη του ειδικών φόρων κατανάλωσης βενζίνης, diesel και προϊόντων καπνού, η οποία ανήλθε σε 238 εκατ. ευρώ, καθώς και στην αύξηση των εσόδων από εισπραξη ΦΠΑ εισαγομένων προϊόντων, πετρελαιοειδών και προϊόντων καπνού, η οποία ανήλθε σε 380 εκατ. ευρώ και

β) στη θετική μεταβολή των πληρωμών για τόκους, η οποία ανήλθε σε 586 εκατ. ευρώ και οφείλεται συνδυαστικά i) στη μείωση κατά 1.492 εκατ. ευρώ των πληρωμών τόκων, που αφορούσαν ομόλογα στην αγορά εσωτερικού, λόγω της πρόωρης καταβολής αυτών το 2017 και, ως εκ τούτου, της επιβάρυνσης του προηγούμενου οικονομικού έτους, ii) στη μείωση κατά 215 εκατ. ευρώ των πληρωμών τόκων, που αφορούσαν γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, λόγω κυρίως της μειωμένης κίνησης όσον αφορά την έκδοση των εντόκων γραμματίων το έτος 2018, iii) στην αύξηση κατά 529 εκατ. ευρώ των πληρωμών τόκων, που αφορούσαν δάνεια του μηχανισμού στήριξης, λόγω της αύξησης των δανείων και iv) στην αύξηση κατά 577 εκατ. ευρώ των πληρωμών ως υπερτίμημα από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς, καθώς και πληρωμών τόκων που αφορούσαν συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων.

Οι καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες παραμένουν αρνητικές, αλλά εμφανίζονται βελτιωμένες κατά 230 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο:

α) στη μείωση των πληρωμών για προσθήκη παγίων και επενδύσεων κατά 884 εκατ. ευρώ, λόγω της μειωμένης δαπάνης για συμμετοχή του Δημοσίου στο Μετοχικό Κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, η οποία ήταν αυξημένη το προηγούμενο έτος, κατά κύριο λόγο, λόγω της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στην αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ με 1.262 εκατ. ευρώ και της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ με 235 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2018

η σημαντικότερη δαπάνη για προσθήκη επενδύσεων ήταν η συμμετοχή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ, η οποία ανήλθε σε 439 εκατ. ευρώ και

β) στο γεγονός ότι το Ελληνικό Δημόσιο εισέπραξε εντός του έτους 2018 από τις πωλήσεις συμμετοχών 1.564 εκατ. ευρώ, κυρίως από τις πωλήσεις ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΣΦΑ (244 εκατ. ευρώ), του ΟΤΕ και του ΟΛΘ (508 εκατ. ευρώ), καθώς επίσης και από την είσπραξη χρεολυσίων από ομόλογα του ΟΣΕ και των ΕΑΣ (753 εκατ. ευρώ), σε συνδυασμό με μείωση των εισπράξεων από πωλήσεις παγίων και επενδύσεων κατά 654 εκατ. ευρώ, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι το προηγούμενο έτος εισπράχθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο ποσό ύψους 2.029 εκατ. ευρώ, το οποίο επέστρεψε το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) όταν πραγματοποίησε ισόποση μείωση του κεφαλαίου του.

Στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, παρουσιάζεται σημαντική αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, η οποία ανέρχεται σε 27.011 εκατ. ευρώ, λόγω της αύξησης του συνολικού δανεισμού για το 2018, γεγονός το οποίο αντανakλάται στην αύξηση τόσο του βραχυπρόθεσμου όσο και του μακροπρόθεσμου δανεισμού.

Η ταμειακή διαχείριση του Κράτους εμφανίζεται πλεονασματική κατά το ποσό των 25.875,63 εκατ. ευρώ.

5. ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1

Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών Έτους 2018 (σε ευρώ)

(σε ευρώ)	2018	2017
Υπόλοιπα αρχής χρήσης	(212.600.705.256,06)	(214.857.074.620,43)
Πλεόνασμα/Ελλειμμα από Κ.Χ.Ε.	(4.388.728.198,05)	2.243.781.433,35
Άμεσες Πιστώσεις/Χρεώσεις στην Κ.Θ.Π.	(3.491.607,48)	12.587.931,02
Υπόλοιπα τέλους χρήσης	(216.992.925.061,59)	(212.600.705.256,06)

Όπως διαπιστώνεται από την ανωτέρω Κατάσταση, η Καθαρή Θέση Πολιτών διαμορφώνεται αρνητική για το έτος 2018 και ανέρχεται σε 216.993 εκατ. ευρώ, επιβαρυνμένη σε σχέση με την προηγούμενη οικονομική χρήση κατά 4.392 εκατ. ευρώ.

Σημειώνεται, όμως, ότι η μη υλοποίηση όσων επισημάνθηκαν επί των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, επηρεάζουν σημαντικά την ορθή απεικόνισή τους, η οποία θα μπορούσε να προσδιοριστεί σε ουσιαδώς διαφορετικό ύψος. Ειδικότερα: α) η μη αναγραφή των παγίων στοιχείων στο Ενεργητικό, β) ο συνεπακόλουθος μη υπολογισμός των αποσβέσεων παγίων, γ) ο λογιστικός χειρισμός των ταμειακών διαθεσίμων, δ) η μη διενέργεια προβλέψεων επισφάλειας των ήδη χαρακτηρισθεισών από τα αρμόδια όργανα ανεπίδεκτων είσπραξης απαιτήσεων, ύψους 18.106 εκατ. ευρώ, ε) η διατήρηση στις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις προστίμων ΚΒΣ άνω της 10ετίας, ύψους 5.985 εκατ. ευρώ, αμφιβόλου εισπραξιμότητας, στ) η μη καταχώρηση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, ζ) η αδυναμία προσδιορισμού της αξίας των συμμετοχών, που οφείλεται στο γεγονός ότι τα νομικά πρόσωπα στα οποία το Κράτος συμμετέχει δεν δημοσίευσαν έγκαιρα τους ισολογισμούς τους και η) η αναγκαιότητα επανεξέτασης της επάρκειας των διενεργούμενων προβλέψεων, είναι παράγοντες που επιδρούν άμεσα στον καθορισμό του ύψους της Καθαρής Θέσης Πολιτών, η οποία παρουσιάζεται αρνητική και ανέρχεται κατά τα ανωτέρω σε 216.993 εκατ. ευρώ, δυνητικώς όμως θα μπορούσε να προσδιορισθεί σε ουσιαδώς διαφορετικό ύψος. Τα ανωτέρω αντίκεινται σε βασικές λογιστικές αρχές, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1, κεφάλαιο 1 του π.δ/τος 15/2011 και επηρεάζουν την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων.

6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

6.1 Επί του Απολογισμού

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 1

Όπως διαπιστώθηκε και σε Διαδηλώσεις προηγούμενων ετών, στον Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους, αλλά και στις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις που τον συνοδεύουν, παρατηρείται η σταδιακή αύξηση του υπολοίπου που εκκρεμεί προς είσπραξη. Ειδικότερα, στο οικονομικό έτος 2018 το υπόλοιπο αυτό ανήλθε σε 104.225 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 56,42% του ΑΕΠ και είναι αυξημένο έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους κατά 3.881 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 3,87%, έναντι 6,47% του προηγούμενου έτους σε σχέση με το έτος 2016.

Στη διαμόρφωση αυτού του υψηλού και συνεχώς αυξανόμενου εισπρακτέου υπολοίπου συμβάλλουν κυρίως:

- Οι απαιτήσεις από άμεσους φόρους, οι οποίες ανέρχονται σε 23.293 εκατ. ευρώ και αποτελούν το 22,35% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου. Οι συνολικές απαιτήσεις από άμεσους φόρους αυξήθηκαν κατά 468 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 2,05% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, παρά το γεγονός ότι οι απαιτήσεις από φόρους εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (ΚΑΕ Σ0100) μειώθηκαν κατά 65 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 5,30% και από προσανξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ0700) κατά 656 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 50,46%. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση των απαιτήσεων από άμεσους φόρους παρελθόντων οικονομικών ετών (ΚΑΕ Σ0600) κατά 1.096 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 6,54%.
- Οι απαιτήσεις από έμμεσους φόρους, οι οποίες ανέρχονται σε 28.933 εκατ. ευρώ και αποτελούν το 27,76% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου. Οι συνολικές απαιτήσεις από έμμεσους φόρους αυξήθηκαν κατά 1.087 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 3,90%, σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, παρά το γεγονός ότι οι απαιτήσεις από προσανξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους (ΚΑΕ Σ1700) μειώθηκαν κατά 675 εκατ. ευρώ. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των απαιτήσεων από έμμεσους φόρους προερχόμενους από παρελθόντα οικονομικά έτη (ΚΑΕ Σ1600) κατά 1.797 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 7,21%.
- Οι απαιτήσεις από λοιπά μη φορολογικά έσοδα, οι οποίες ανέρχονται σε 51.594 εκατ. ευρώ και αποτελούν το 49,50% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου, παρουσιάζοντας αύξηση

κατά 2.262 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 4,59% σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως σε δύο παράγοντες: α) στην αύξηση των απαιτήσεων από καταπτώσεις εγγυήσεων που παρασχέθηκαν από δάνεια που χορηγήθηκαν κατά κανόνα σε δημόσιες επιχειρήσεις (ΚΑΕ Σ3300) κατά 1.295 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 12,46% και β) στην αύξηση των απαιτήσεων από πρόστιμα και προσαυξήσεις (ΚΑΕ Σ3700) κατά 845 εκατ. ευρώ. Το ύψος των βεβαιωθέντων προστίμων που αφορούν παραβάσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, ανήλθε στο ποσό των 32.423 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων διεγράφησαν μέσα στο έτος 105 εκατ. ευρώ, επεστράφησαν 14 εκατ. ευρώ και εισπράχθηκαν μόνο 19 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι για το υπό εξέταση οικονομικό έτος, οι επαναβεβαιώσεις προστίμων, που έχουν επιβληθεί για παραβάσεις του ΚΒΣ σε παρελθόντα οικονομικά έτη, ανέρχονται στο ποσό των 31.562 εκατ. ευρώ.

Τα χαμηλά ποσοστά είσπραξης των φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών καταδεικνύουν την αναποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων παλαιών οφειλών, σε συνδυασμό με την παγιοποίηση νέων κατηγοριών φόρων.

Ως προς την ανάλυση κατά παλαιότητα του εισπρακτέου υπολοίπου των απαιτήσεων από πρόστιμα για παραβάσεις του ΚΒΣ, προκύπτει ότι ποσό 3.956 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 12,25% αφορά στην περίοδο 1976-2005, ενώ το υπόλοιπο ποσό 28.329 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 87,75% κατανέμεται στις χρήσεις 2006-2018.

Συμπεραίνεται ότι παρότι μεγάλο μέρος των ανωτέρω απαιτήσεων είναι αμφιβόλου εισπραξιμότητας, εντούτοις δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, κατά πάγια τακτική, σχετική πρόβλεψη απομείωσής τους. Επίσης, παρατηρείται αναποτελεσματικότητα στην είσπραξη των επιβαλλόμενων προστίμων που καταδεικνύει την αδυναμία διασύνδεσης ποινής και φορολογικής συμμόρφωσης από πλευράς της Κεντρικής Διοίκησης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 2

Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις του Δικαστηρίου σε Διαδηλώσεις προηγούμενων ετών, διαπιστώνεται ότι στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Κρατικού Απολογισμού δεν συμπεριλαμβάνονται τα βεβαιωθέντα και μη εισπραχθέντα έσοδα των Τελωνείων της Χώρας, τα οποία ως βεβαιωτικές και εισπρακτικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 81 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143 Α'), δύνανται να ενεργούν βεβαίωση και είσπραξη δημοσίων εσόδων δυνάμει νομίμου τίτλου. Κατά συνέπεια, το υπόλοιπο που εκκρεμεί προς είσπραξη από τις αρμόδιες αρχές του Κράτους είναι διαφορετικό από αυτό που εμφανίζεται στον Απολογισμό. Τούτο αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 79 παρ. 2 του

Συντάγματος, που ορίζει ότι όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό, στις καθιερούμενες με το άρθρο 49 του ν. 4270/2014 αρχές της ενότητας και της καθολικότητας, σύμφωνα με τις οποίες όλα τα έσοδα και οι δαπάνες εγγράφονται και εμφανίζονται σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό, καθώς και στη γενική αρχή της ειλικρίνειας, κατά τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 33 του ανωτέρω νόμου, βάσει της οποίας κάθε οικονομική και δημοσιονομική πρόβλεψη πρέπει να στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 3

Με το άρθρο πρώτο του ήδη καταργηθέντος με το άρθρο 80 παρ. 2 του ν. 4549/2018 (ΦΕΚ 105 Α'), ν. 4323/2015 (ΦΕΚ 43 Α'/27.04.2015), όπως ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47 Α'/11.5.2015), κυρώθηκε η από 20 Απριλίου 2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγουσα ρύθμιση για τη μεταφορά ταμειακών διαθεσίμων των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης προς επένδυση στην Τράπεζα της Ελλάδος» (ΦΕΚ 41 Α'), βάσει της οποίας οι Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί προσδιορίζονται από το ισχύον «Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης» που τηρείται με ευθύνη της ΕΛΣΤΑΤ, και οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού υποχρεώθηκαν, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης ή διαδικασίας, να καταθέτουν τα ταμειακά τους διαθέσιμα και να μεταφέρουν τα κεφάλαια των προθεσμιακών τους καταθέσεων σε λογαριασμούς ταμειακής διαχείρισης που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες του βραχυπρόθεσμου εσωτερικού δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου. Εξάλλου, με την παράγραφο 10 του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 80 παρ. 1 του ν. 4549/2018 (ΦΕΚ 105 Α') «Διατάξεις για την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων - Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 και λοιπές διατάξεις» διατηρήθηκε η υποχρέωση των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού να τηρούν υποχρεωτικά το σύνολο των ταμειακών τους διαθεσίμων στην Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ εξαίρεση από την υποχρέωση αυτή είναι δυνατή μόνο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του Φορέα και σύμφωνης γνώμης της εποπτεύουσας Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών. Παρατηρείται ότι μεγάλος αριθμός φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όσο και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, δεν έχουν συμμορφωθεί με όσα ορίζουν οι ανωτέρω διατάξεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 4

Σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 4270/2014, από το Υπουργείο Οικονομικών καταρτίζονται ανά τρίμηνο και διαβιβάζονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο καταστάσεις μεταβολών πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού ανά Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση και Περιφερειακή Υπηρεσία των αντίστοιχων Υπουργείων. Ωστόσο, στις ανωτέρω καταστάσεις δεν εμφανίζονται οι κωδικοί αριθμοί εξόδων (ΚΑΕ), που επηρεάζονται από τη διάθεση των υπό κατανομή πιστώσεων, καθώς και οι σχετικές αιτιολογίες, ούτε προκύπτει από άλλη κατάσταση η πληροφόρηση αυτή, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η παρακολούθηση της διάθεσης των υπό κατανομή πιστώσεων. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι παραβιάζονται οι λογιστικές αρχές της αντικειμενικότητας και της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1, κεφάλαιο 1 περ. 1.4 και 1.7 του π.δ/τος 15/2011, καθώς επίσης και η αρχή της διαφάνειας, της ειδίκευσης του προϋπολογισμού και της ειδικότητας των πιστώσεων όπως ορίζονται στα άρθρα 33 και 51 του ν. 4270/2014.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 5

Από το αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού (άρθρο 59 ν. 4270/2014) χορηγήθηκαν πιστώσεις ύψους 905,91 εκατ. ευρώ³⁹, με αρχική προϋπολογισθείσα πίστωση 1 δις ευρώ (ΚΑΕ Ε5111), οι οποίες αναλύονται σε γενικές κατηγορίες ως εξής: α) εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων 213,09 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 23,5%, β) λειτουργικά έξοδα 59,68 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 6,59%, γ) επιχορηγήσεις σε φορείς 118,86 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 13,12%, δ) μεταναστευτική πολιτική 6,02 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,66%, ε) απόδοση δαπανών από ειδικές κατηγορίες εσόδων (π.χ. παράβολα, συνδρομές κ.λπ.) 5,60 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,62%, στ) συμβατικές υποχρεώσεις 380,80 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 42,03%, ζ) οικονομικές ενισχύσεις σε ιδιώτες 84,60 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 9,34%, η) χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων 5 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,55% και θ) άλλες ενέργειες 32,28 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 3,56%.

Από την επισκόπηση των πιστώσεων προκύπτει ότι η χρήση του αποθεματικού δεν είναι σε όλες τις περιπτώσεις σύμφωνη με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 59 του ν. 4270/2014, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την ομοίου περιεχομένου ως προς το ζήτημα αυτό, περ. 5 της υποπαραγράφου Δ10 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α'), που προβλέπει την κάλυψη από το αποθεματικό μόνο άμεσων, σημαντικών, αναπόφευκτων και επείγουσών δαπανών, η πρόβλεψη των οποίων δεν ήταν εφικτή κατά το χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ή των

³⁹ Έγγραφο με αριθμ. πρωτ.: ΥΠΟΙΚ 25294ΕΞ 2019/18.3.2019.

συμπληρωματικών προϋπολογισμών, ούτε ότι το αποθεματικό χρησιμοποιήθηκε για παρεμβάσεις στο πλαίσιο ενεργοποίησης του διορθωτικού μηχανισμού του άρθρου 39 του ίδιου νόμου.

Ενδεικτικά επισημαίνουμε ότι από το αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού διατέθηκαν επιπλέον πιστώσεις:

- στο τότε Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης 23,3 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 42,9 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 54% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 3%.

- στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας 49 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 59,8 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 82% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 5%.

- στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών 76,4 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 514 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 14,8% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 8%.

- στο τότε Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης 63,2 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού 45 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό αύξησης 140% και ποσοστό απορρόφησης πιστώσεων αποθεματικού 7%.

Αναφέρονται ιδίως οι ακόλουθες περιπτώσεις, στις οποίες η χρήση του αποθεματικού δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο των ως άνω διατάξεων:

α) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 52,88 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υγείας, που αφορά στην κάλυψη δαπανών προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, αγαθών και υπηρεσιών (πλην φαρμάκων) νοσοκομείων ΕΣΥ, περίπτωση που δεν μπορεί να θεωρηθεί απρόοπτο συμβάν.

β) Μεταφορά πίστωσης ύψους 80,58 εκατ. ευρώ στο τότε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για την καταβολή δαπανών πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, δαπάνη που καλύφθηκε από το αποθεματικό και κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και δεν κρίνεται απρόβλεπτη, δεδομένου ότι αφορά σε προμήθειες συγγραμμάτων προηγούμενων ετών.

γ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 60 εκατ. ευρώ στο τότε Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης για την κάλυψη δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας ετών 2013-2017, καθώς και πιστώσεων ποσών 484 χιλ. ευρώ και 250 χιλ. ευρώ για επιχορηγήσεις του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων και Ενημέρωσης (ΕΚΟΜΕ ΑΕ) και του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων – Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων ΑΕ (ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ) αντίστοιχα, για αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών, περιπτώσεις που δεν κρίνονται απρόβλεπτες.

δ) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 31 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για επιχορηγήσεις στις ανώνυμες εταιρείες Οδικές Συγκοινωνίες (ΟΣΥ ΑΕ) και Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ ΑΕ), δαπάνες οι οποίες καλύφθηκαν από το αποθεματικό όσον αφορά στην ΟΣΥ ΑΕ και κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και όσον αφορά στην ΟΑΣΘ ΑΕ και κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Ειδικότερα i) ποσό 14 εκατ. ευρώ αφορά στην εγγραφή συμπληρωματικής πίστωσης για την επιχορήγηση της ΟΑΣΘ ΑΕ για την πληρωμή δαπανών μισθοδοσίας και λοιπών λειτουργικών δαπανών του φορέα, ii) ποσό 17 εκατ. ευρώ αφορά στην ΟΣΥ ΑΕ για την κάλυψη αποδοχών και λειτουργικών δαπανών. Όλες οι ανωτέρω περιπτώσεις κρίνονται ως προβλέψιμες, αφού αφορούν σε κάλυψη άμεσων, ανελαστικών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των επιχορηγούμενων φορέων.

ε) Μεταφορά πιστώσεων για κάλυψη παγίων λειτουργικών δαπανών, ύψους: i) 16,08 εκατ. ευρώ στο τότε Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης για παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ ΑΕ και της FORTHNET ΑΕ που εμπίπτουν στο έργο Σύζευξης, ii) 3,5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών για κάλυψη δαπανών παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας και iii) 11,20 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για εξόφληση οφειλών προς ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ και ΔΕΗ. Επισημαίνεται ότι για τη δαπάνη των 16,08 εκατ. ευρώ ο Υπουργός Οικονομικών επικαλείται στην συνημμένη έκθεσή του ότι η πληρωμή αυτής απορρέει από την εκτέλεση Πρακτικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ο αριθμός του οποίου δεν αναφέρεται), που αφορά παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ ΑΕ και της FORTHNET ΑΕ που εμπίπτουν στο έργο Σύζευξης, χωρίς, όμως, να προσκομίζεται το, κατά τα ανωτέρω, αορίστως αναφερόμενο πρακτικό. Επιπροσθέτως, οι λοιπές δύο περιπτώσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν απρόβλεπτες.

στ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 78,61 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Οικονομικών για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης προς τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, περίπτωση που λόγω της γέννησης των σχετικών υποχρεώσεων σε προηγούμενο της κατάρτισης του προϋπολογισμού έτος δεν δύναται να θεωρηθεί απρόβλεπτη. Με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4541/2018 (ΦΕΚ 93 Α') ναι μεν καθορίζεται η δυνατότητα εξόφλησης οφειλών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης προς προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι και τις 30.4.2018, από τον κρατικό προϋπολογισμό και ειδικότερα από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, όμως δεν μεταβάλλεται ο τρόπος χρήσης του αποθεματικού σε σχέση με τη διάθεση των δαπανών αυτών, καθόσον για να βαρύνουν τις πιστώσεις

του αποθεματικού οι εν λόγω δαπάνες, πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 59 του ν. 4270/2014.

ζ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών για πρόσθετη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων λόγω της σημαντικής μείωσης της ετήσιας επιχορήγησής τους, δαπάνη που καλύφθηκε από το αποθεματικό και κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και δεν κρίνεται ως απρόβλεπτη και επείγουσα και

η) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 1,83 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, εκ των οποίων α) ποσό 1,15 εκατ. ευρώ αφορά στην πληρωμή αμοιβής δικηγορικής εταιρείας, για την εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου σε Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο, κατά την εκδίκαση της προσφυγής της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ» και λοιπών κατά του Ελληνικού Δημοσίου και της αντίθετης προσφυγής του Ελληνικού Δημοσίου, δαπάνη που καλύφθηκε από το αποθεματικό και κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και δεν μπορεί να θεωρηθεί απρόβλεπτη, κατά το χρόνο ψήφισης του προϋπολογισμού, ενόψει και της διάταξης του άρθρου δεύτερου του ν. 4460/2017 «Κύρωση της Τεχνικής Διευθέτησης μεταξύ των Σουηδικών Ενόπλων Δυνάμεων και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας για τη Συνεργασία των Σουηδικών Ενόπλων Δυνάμεων με το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό στον Τομέα Ανταλλαγής και Εκπαίδευσης των Ειδικών Δυνάμεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 37 Α΄/22.3.2017), με την οποία ορίζεται το συνολικό ποσό της αμοιβής αυτής, καθώς και των εξόδων και υπηρεσιών που είχαν ήδη παρασχεθεί από την ως άνω εταιρεία και δεν είχαν εξοφληθεί ως την έναρξη ισχύος του ν. 4460/2017 και ακολούθως ρυθμίζεται ο τρόπος εξόφλησής τους, σταδιακά με έναρξη το μήνα Μάρτιο του έτους 2017 και β) ποσό 679 χιλ. ευρώ, δαπάνη η οποία, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην προαναφερθείσα έκθεση του Υπουργού Οικονομικών αφορά στην πληρωμή αμοιβής δικηγορικής εταιρείας, για την εκπροσώπηση της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Διεθνούς Κέντρου για το διακανονισμό των Διαφορών από Επενδύσεις, δαπάνη για την οποία, όμως, δεν προσκομίσθηκαν στοιχεία που να επιβεβαιώνουν τα διαλαμβανόμενα στην έκθεση του Υπουργού Οικονομικών, σύμφωνα με τα οποία η εν λόγω δαπάνη δεν είχε προβλεφθεί στον προϋπολογισμό του έτους 2018, καθώς η γνωστοποίηση της συνέχισης της διαιτητικής διαδικασίας, της εξέτασης της ουσίας της διαφοράς και του ύψους της αμοιβής της δικηγορικής εταιρείας πραγματοποιήθηκε εντός του Μαρτίου έτους 2018. Εξάλλου, η εν λόγω δαπάνη δεν αναφέρεται ούτε στον πίνακα διάθεσης πιστώσεων από το αποθεματικό έτους 2018, που προσκομίσθηκε στην 7^η Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το 25294 ΕΞ 2019/18.3.2019 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών.

6.2 Επί του Ισολογισμού

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 6

Από την εξέταση του Ισολογισμού της 31^{ης}.12.2018 και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων που τον συνοδεύουν, διαπιστώνεται εκ νέου ότι δεν έχει δημιουργηθεί μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων, όπως απαιτείται ρητώς από τις διατάξεις του π.δ/τος 15/2011 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης» (ΦΕΚ 30 Α').

Η δημιουργία Μητρώου Παγίων αποτελεί ουσιώδη δημοσιονομική υποχρέωση, προκειμένου να προσδιοριστεί, μεταξύ άλλων, η ορθή χρηματοοικονομική θέση της Κεντρικής Διοίκησης στη δεδομένη χρονική στιγμή. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής επηρεάζει άμεσα το λειτουργικό αποτέλεσμα της χρήσης και το συνολικό έλλειμμα από λειτουργικές και μη δραστηριότητες της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Επίδοσης.

Στο πλαίσιο της καταγραφής της Ακίνητης Περιουσίας βρίσκεται σε εξέλιξη η καταγραφή των ακινήτων στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας (ΜΑΠ) από τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας (ΓΓΔΠ). Στόχος της κατάρτισης του Μητρώου, στο οποίο θα διασυνδέονται οι βάσεις δεδομένων της περιουσίας όλων των υπουργείων, είναι η καταγραφή όλης της ακίνητης περιουσίας των φορέων του Δημοσίου, καθώς και η διαλειτουργικότητα με την ΕΤΑΔ ΑΕ. Η διαλειτουργικότητα του Μητρώου με τις βάσεις δεδομένων της δημόσιας περιουσίας των υπουργείων εξακολουθεί να βρίσκεται σε εξέλιξη. Για το συγκεκριμένο μητρώο δεν έχει προβλεφθεί διασύνδεση με τις οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης, συνεπώς έχει καθαρά πληροφοριακό χαρακτήρα και δεν περιλαμβάνει αξίες ώστε να υπάρξει ενημέρωση των λογαριασμών λογιστικής και ειδικότερα των κονδυλίων του μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού.

Επισημαίνεται ότι τα έσοδα από την πώληση ακινήτων ανήλθαν το έτος 2018 στο ποσό των 11 εκατ. ευρώ, έναντι ποσού 32 εκατ. ευρώ το έτος 2017.

Επίσης επισημαίνεται ότι με το ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015» (ΦΕΚ 152 Α') μεταβιβάστηκαν χωρίς αντάλλαγμα, μεταξύ άλλων, ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου στο ΤΑΙΠΕΔ. Επιπρόσθετα, με το ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 94 Α') περιήλθαν στην ΕΤΑΔ όλα τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς αντάλλαγμα, με κάποιες εξαιρέσεις, οι οποίες αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 196, καθώς επίσης και όσα

ακίνητα δεν διακρατήθηκαν από το ΤΑΙΠΕΔ. Η μεταβίβαση έγινε με την ΥΠΟΙΚ 0004586 ΕΞ 2018/19.6.2018 (ΦΕΚ 2320 Β') απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ενώ με την 52054 ΕΞ 2019/27.5.2019 (ΦΕΚ 1866 Β') όμοια απόφαση ανακλήθηκε εν μέρει η ανωτέρω υπουργική απόφαση, κατά το μέρος που αφορά 1.084 ακίνητα, τα οποία εξαιρούνται της μεταβίβασης σύμφωνα με το άρθρο 196 του ν. 4389/2016.

Τόσο τα ακίνητα τα οποία μεταβιβάστηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ, όσο και αυτά που μεταβιβάστηκαν μεταγενέστερα στην ΕΤΑΔ, εφόσον δεν υφίσταται μητρώο παγίων στοιχείων Ενεργητικού, δεν έχουν καταγραφεί ώστε να ενημερωθούν οι αντίστοιχοι λογαριασμοί της λογιστικής του Ελληνικού Δημοσίου, παρότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων του Κράτους.

Επίσης, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία δεν προκύπτει ότι πριν από τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων από το Ελληνικό Δημόσιο στο ΤΑΙΠΕΔ έγινε προσδιορισμός και εκτίμηση της αξίας αυτών από πιστοποιημένους εκτιμητές, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 κεφάλαιο 9 περ. 9.1.4.2α του π.δ/τος 15/2011 και στο άρθρο πρώτο παρ. Γ υποπαρ. Γ.11.2 του ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107 Α') και κατ' επέκταση τα ακίνητα τα οποία μεταβιβάστηκαν στην ΕΤΑΔ από το ΤΑΙΠΕΔ, μεταβιβάστηκαν χωρίς αξίες.

Η ΕΤΑΔ τηρεί μητρώο παγίων όπου καταχωρούνται τα ακίνητα στα οποία έχει κυριότητα, καθώς και εκείνα στα οποία έχει δικαίωμα διαχείρισης και εκμετάλλευσης. Όσον αφορά στα ακίνητα που μεταβιβάστηκαν με βάση το άρθρο 196 του ν. 4389/2016, στη Σημείωση 3.3 των οικονομικών καταστάσεων της 31^{ης}.12.2017 γίνεται αναφορά σχετικά με την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους, όπου αναφέρεται ότι για ένα μέρος του χαρτοφυλακίου υπάρχουν σημαντικές ασάφειες και αβεβαιότητες που αφορούν: α) στην έλλειψη αναλυτικής καταγραφής των ακινήτων που μεταβιβάζονται, β) στην αβεβαιότητα ως προς τη δυνατότητα μεταβίβασης στην ΕΤΑΔ μέρους των ακινήτων, γ) σε περιπτώσεις για τις οποίες κρίθηκε αναγκαία νομοθετική ρύθμιση ώστε να είναι δυνατή η μεταγραφή τους. Σύμφωνα με τα προσκομιζόμενα στοιχεία ο συνολικός αριθμός των ακινήτων που έχει στην κατοχή της η ΕΤΑΔ, με βάση το άρθρο 196 του ν. 4389/2016, ανέρχεται περίπου σε 77.000, εκ των οποίων μόνο για τα 2.529 έχει πραγματοποιηθεί εκτίμηση της εύλογης αξίας τους.

Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατή η διαχειριστική και λογιστική παρακολούθησή τους (αξία κτήσεως, αποσβέσεων κ.ά.), με συνέπεια την αδυναμία προσδιορισμού του αποτελέσματος και εξαγωγής ασφαλών συμπερασμάτων για τη θετική ή αρνητική επίπτωση της οικονομικής συναλλαγής από την πώληση ή τη μακροχρόνια μίσθωσή τους, με την αντίστοιχη ενημέρωση των

λογαριασμών της λογιστικής. Το προϊόν της πώλησης ή της αξιοποίησης εμφανίζεται μόνο ως έσοδο στον Απολογισμό και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του Δημοσίου Χρέους.

Συνεπώς παραβιάζονται βασικές λογιστικές αρχές, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 κεφάλαιο 1 περ. 1.1 και 1.7 του π.δ/τος 15/2011, και συγκεκριμένα η αρχή του ιστορικού κόστους, σύμφωνα με την οποία οι λογιστικές εγγραφές που απεικονίζουν, μεταξύ άλλων, την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται στα βιβλία με αξίες κόστους κτήσης και οι αξίες αυτές διατηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια της λογιστικής διαδικασίας, καθώς και η αρχή της πλήρους γνωστοποίησης, σύμφωνα με την οποία οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης και κατανοητή παρουσίαση όλων των σημαντικών πληροφοριών που αναφέρονται στις οικονομικές υποθέσεις της Κεντρικής Διοίκησης. Οι παραλείψεις δε αυτές έχουν ως περαιτέρω συνέπεια να εμφανίζεται υποτιμημένη η καταγεγραμμένη αξία του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός), το ύψος της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί από τον έλεγχο.

Κατά τη γνώμη, όμως, της Αντιπροέδρου Μαρίας Αθανασοπούλου και των Συμβούλων Βασιλικής Ανδρεοπούλου, Σταματίου Πουλή και Γεωργίας Τζομάκα, ενόψει της μη σύνταξης μητρώου παγίων ενεργητικού δεν έχει εκτιμηθεί και η αξία των μεταβιβασθέντων στο ΤΑΙΠΕΔ ακινήτων. Όμως, ο εξαρχής μη προσδιορισμός της αξίας τους δεν ασκεί επιρροή στο αποτέλεσμα της οικονομικής συναλλαγής από την πώληση ή τη μακροχρόνια μίσθωσή τους, δεδομένου ότι ο ν. 3986/2011 προβλέπει ειδική διαδικασία αποτίμησης των ακινήτων αυτών, όπως επίσης και ειδικό όργανο, αποκλειστικά αρμόδιο για την κρίση τού αν η εκάστοτε συναλλαγή είναι συμφέρουσα για το Ελληνικό Δημόσιο. Κατά την ειδικότερη δε γνώμη της Αντιπροέδρου Σωτηρίας Ντούνη από τον διέποντα το ΤΑΙΠΕΔ ν. 3986/2011, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, δεν προβλέπεται αποτίμηση της αξίας των μεταβιβαζομένων σ' αυτό ακινήτων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου προς αξιοποίηση από το Ταμείο, το οποίο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας (άρθρο 1 παρ. 3), ενώ για το αν οι σχετικές συμβάσεις που υπογράφει αυτό είναι επωφελείς και συμφέρουσες για το Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο γνωμοδοτεί το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων (άρθρο 4 παρ. 2).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 7

Στα πάγια και συγκεκριμένα στον λογαριασμό «ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» δεν καταγράφεται το κόστος των υπό κατασκευή έργων. Σύμφωνα με το άρθρο 1 κεφάλαιο 9 περ. 9.1.12.5 του π.δ/τος 15/2011, το κόστος των υπό κατασκευή έργων, ως νέων ενσώματων παγίων στοιχείων του Ενεργητικού, τα οποία υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, επιβαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης. Ωστόσο, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία και από τον διενεργηθέντα έλεγχο δεν προκύπτει ποια από τα υπό κατασκευή έργα υλοποιούνται με δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ποια με δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού και ποια από άλλες πηγές χρηματοδότησης. Η συγκεκριμένη λογιστική επιλογή μειώνει τη συνολική εικόνα των παγίων και επιβαρύνει δυσανάλογα τα αποτελέσματα χρήσης. Σε κάθε δε περίπτωση, δεν έχει διαπιστωθεί αν το κόστος των ολοκληρωμένων έργων έχει μεταφερθεί στο μη κυκλοφορούν Ενεργητικό.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 8

Από το σύνολο των 98 νομικών προσώπων, στα οποία συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο, μόλις 7 αποτιμήθηκαν με βάση προσωρινά στοιχεία του έτους 2018, ενώ 59 αποτιμήθηκαν με βάση χρηματοοικονομικά στοιχεία του έτους 2017, καθόσον με βάση τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4403/2016 δεν είχαν δημοσιεύσει χρηματοοικονομικές καταστάσεις μέχρι τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Κράτους. Τα υπόλοιπα 32 νομικά πρόσωπα αποτιμήθηκαν με βάση παλαιότερα στοιχεία ή καθόλου διότι είτε βρίσκονται σε εκκαθάριση είτε σε αδράνεια και δεν δημοσιεύουν χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Η αποτίμηση των συμμετοχών βάσει στοιχείων παλαιότερων χρήσεων αποτελεί ουσιώδη παράβαση των λογιστικών αρχών της πλήρους γνωστοποίησης, όπως η αρχή αυτή αναλύθηκε ανωτέρω (βλ. Παρατήρηση 6) και της αντικειμενικότητας, σύμφωνα με την οποία οι λογιστικές καταχωρήσεις και παρουσιάσεις πρέπει να βασίζονται σε γεγονότα αντικειμενικά προσδιορισμένα και ευχερώς επαληθεύσιμα. Κατά συνέπεια, το πραγματικό αποτέλεσμα, όφελος ή ζημία, από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα εν λόγω νομικά πρόσωπα δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 9

Δεν προσδιορίζεται στο Ενεργητικό το ύψος των επισφαλών απαιτήσεων της Κεντρικής Διοίκησης, οι οποίες παρουσιάζουν υψηλή πιθανότητα να μην ικανοποιηθούν μερικά ή ολικά, όπως απαιτείται από την περ. 9.3.6.6 του κεφαλαίου 9 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011 και δεν διενεργούνται οι ανάλογες λογιστικές εγγραφές, με αποτέλεσμα να μη διαμορφώνεται ορθή εκτίμηση και να μην καθορίζονται με σαφήνεια οι απαιτήσεις που τελικά θα εισπραχθούν. Τούτο έχει ως συνέπεια τη διόγκωση του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) με μη ρευστοποιήσιμες απαιτήσεις, ενώ παραβιάζονται η αρχή της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αυτή αναλύθηκε ανωτέρω (βλ. Παρατήρηση 6) και η αρχή της συντηρητικότητας, σύμφωνα με την οποία η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) και η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης (Αποτελέσματα Χρήσης) της Κεντρικής Διοίκησης πρέπει να εμφανίζονται με τους πιο συντηρητικούς υπολογισμούς, με τη λιγότερο ευνοϊκή περιουσιακή κατάσταση και με το μικρότερο πλεόνασμα, με γνώμονα την ακριβή και αξιόπιστη ενημέρωση των πολιτών και των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους (άρθρο 1, κεφάλαιο 1 περ. 1.7 και 1.8 του π.δ/τος 15/2011).

Επισημαίνεται δε ότι η παράλειψη έκδοσης της προβλεπόμενης στην περ. 3.4.2 του κεφαλαίου 3 του άρθρου 1 του ανωτέρω π.δ/τος απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, για τον ακριβή τρόπο υπολογισμού των επισφαλών απαιτήσεων, δεν αναιρεί την ανωτέρω υποχρέωση, εφόσον αποτελεί αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης να θεσπίσει το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο για την αναγνώριση των επισφαλών απαιτήσεων.

Σημειώνεται ότι με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων έως 31.12.2016 και του Διοικητή της ΑΑΔΕ από 1.1.2017 έχουν χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις (βασική οφειλή), εκάστη αξίας άνω του 1.5 εκατ. ευρώ, συνολικού ποσού 17.440,34 εκατ. ευρώ, ποσό για το οποίο έπρεπε να σχηματισθεί ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας. Οι ανωτέρω απαιτήσεις κατέστησαν ανεπίδεκτες είσπραξης μετά από γνωμοδότηση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με 889 πράξεις αυτού, που εκδόθηκαν από την έναρξη εφαρμογής του ν. 4152/2013 έως 31.12.2018. Ειδικότερα, εντός του έτους 2018 συνολικό ποσό 4.432,87 εκατ. ευρώ χαρακτηρίστηκε ως ανεπίδεκτο είσπραξης, με αποφάσεις του Διοικητή της ΑΑΔΕ, μετά από γνωμοδότηση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία που παρασχέθηκαν από το Τμήμα Γ της Διεύθυνσης Εισπράξεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης⁴⁰ της ΑΑΔΕ, το υπόλοιπο των ανεπίδεκτων εισπραξής απαιτήσεων (βασική οφειλή), εκάστης αξίας κάτω του 1,5 εκατ. ευρώ, στο τέλος της χρήσης ανέρχεται στο ποσό των 665,73 εκατ. ευρώ, για το οποίο έπρεπε επίσης να σχηματιστεί πρόβλεψη επισφάλειας, αφαιρετικής του κονδυλίου των χρεωστών και σε βάρος της Καθαρής Θέσης Πολιτών.

Τα ως άνω ποσά βασικής οφειλής ανεπίδεκτης εισπραξής επιβαρύνονται με τις νόμιμες προσ αυξήσεις και τέλη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 10

Σημαντικό μέρος του λογαριασμού προκαταβολών του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) αποτελούν εκκρεμείς αποδόσεις λογαριασμών, χωρίς την έκδοση των προβλεπόμενων παραστατικών τακτοποίησης. Ειδικότερα, ποσό 5.061,44 εκατ. ευρώ αφορά σε χορηγηθείσες προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα με υπόλοιπο 3.936,57 εκατ. ευρώ (τακτοποίηση δανείων για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων χρήσεων 2002, 2003 και 2004) καθώς και σε απαιτήσεις που αφορούν σε λογαριασμούς προς απόδοση, αντίτιμα και ανέκκλητες εντολές με υπόλοιπο 1.124,88 εκατ. ευρώ, οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως βραδέως κινούμενοι και προέρχονται από την απογραφή των στοιχείων του Ενεργητικού για την πρώτη εφαρμογή της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης. Για τους ανωτέρω λογαριασμούς είναι απαραίτητη η χρονική ταξινόμησή τους καθώς και η διερεύνηση της πιθανότητας εκκαθάρισής τους. Οι ανεπίδεκτες εκκαθάρισης προκαταβολές ουσιαστικά πρέπει να διαγραφούν και να καταχωρηθούν εις βάρος των αποτελεσμάτων χρήσης.

Ενόψει της μετάβασης στο νέο Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο καθορίστηκε με το π.δ. 54/2018 (ΦΕΚ 103 Α΄) και εφαρμόζεται στην Κεντρική Διοίκηση από 1.1.2019, είναι αναγκαία η τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων διαφόρων λογαριασμών της δημόσιας ληψοδοσίας (εισπράξεων και πληρωμών), που εμφανίζουν χρονίζοντα υπόλοιπα (χρεωστικά ή πιστωτικά) στον Ισολογισμό του Κράτους. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εξετάζει τον τρόπο της λογιστικής τακτοποίησης των εκκρεμοτήτων αυτών, καθώς και τις συνέπειες της τακτοποίησής τους ως προς το σκέλος της απαλλαγής των υπολόγων από τις διαχειριστικές τους ευθύνες.

⁴⁰ Σχετ. έγγραφο του Τμήματος Γ της Διεύθυνσης Εισπράξεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης με αριθμ. πρωτ.: Δ.ΕΙΣΠΡ. Γ 1028447 ΕΞ 2019.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 11

Στο Παθητικό εμφανίζεται ποσό 3.936 εκατ. ευρώ, που αφορά σε δάνεια που είχε συνάψει το Ελληνικό Δημόσιο για λογαριασμό των Ενόπλων Δυνάμεων, προκειμένου να πληρωθούν προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα. Πριν από την εφαρμογή του π.δ/τος 15/2011 εμφανίζονταν ως υπόλοιπο των λογαριασμών Ισολογισμού Ταμειακής Βάσης με κωδ. αριθμ. 404. Αντιστοιχίζονται πλήρως με τις αντίστοιχες χορηγηθείσες προκαταβολές, που έχουν καταχωρηθεί στο Ενεργητικό. Επί σειρά ετών δεν παρουσιάζουν καμία μεταβολή καθώς δεν έχουν εκκαθαριστεί οι αντίστοιχες προκαταβολές.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 12

Η διάρθρωση του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) της Κεντρικής Διοίκησης χαρακτηρίζεται μη ορθολογική, καθόσον η Κεντρική Διοίκηση επιλέγει ως βασικό δομικό στοιχείο του την καταγραφή απαιτήσεων αμφιβόλου εισπραξιμότητας, ενώ δεν περιλαμβάνει σταθερές αξίες, όπως τα πάγια και το κόστος έργων που εκτελούνται. Τούτο αντίκειται σε βασικές λογιστικές αρχές, αυτές της αντικειμενικότητας, της πλήρους γνωστοποίησης και της συντηρητικότητας, όπως οι αρχές αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω (βλ. Παρατηρήσεις 6, 8 και 9).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 13

Μεταξύ των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων εμφανίζεται ποσό 8.406 ευρώ, υπό τον τίτλο «Διαχείριση Λοιπών Καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος», το οποίο παράλληλα εμφανίζεται ως χρηματικό διαθέσιμο στον λογαριασμό 38.05.09 «Λοιποί λογαριασμοί στην Τράπεζα της Ελλάδος». Κατά συνέπεια, το ανωτέρω ποσό, το οποίο περιλαμβάνεται - μεταξύ άλλων - στα χρηματικά διαθέσιμα, στο Ενεργητικό της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) κατά την 31^η.12.2018, είναι κατ' ουσία εκκαθαρισμένες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης έναντι τρίτων, χωρίς ωστόσο να προκύπτει η αιτία οφειλής τους, τόσο στις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις όσο και στις Σημειώσεις επί αυτών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 14

Ποσό 8.802 εκατ. ευρώ που προέρχεται από τον λογαριασμό 404.0002 «Τακτοποιητέες εισπράξεις-Δανειακά Έσοδα», ο οποίος κινείται εκτός προϋπολογισμού, πιστωνόταν αποκλειστικά από δανειακά έσοδα, τα οποία είχαν μεταφερθεί, βάσει της 2/63082/6.9.2011 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, από τους ΚΑΕ 5112, 9112 και 9191 και χρησιμοποιούνταν, κατά την εφαρμογή της λογιστικής ταμειακής βάσης, για την ισοσκέλιση του Απολογισμού, καθώς και για την πληρωμή των εγγυήσεων που κατέπιπταν. Επισημαίνεται ότι από το έτος 2010 μέχρι σήμερα δεν έχει τακτοποιηθεί το ανωτέρω ποσό με αντίστοιχα παραστατικά, το οποίο μεταφέρεται από χρήση σε χρήση, παρά τις σχετικές επισημάνσεις στις Διαδηλώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ετών 2010 (σελ. 13), 2011 (σελ. 70-71), 2014 (σελ. 37-38), 2015 (σελ. 48-49), 2016 (σελ. 47-48) και 2017 (σελ. 67).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 15

Στις οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης δεν καταχωρούνται οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων ως στοιχείο του Παθητικού ή ως αρνητικό στοιχείο του Ενεργητικού. Καταχωρούνται μόνο οι πραγματοποιηθείσες επιστροφές φόρων ως μειωτικό στοιχείο εσόδου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης. Αποτέλεσμα αυτής της λογιστικής αντιμετώπισης είναι να εμφανίζονται μειωμένες οι υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης, κατά παράβαση των βασικών λογιστικών αρχών της πλήρους γνωστοποίησης και της συντηρητικότητας, όπως οι αρχές αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω (βλ. Παρατηρήσεις 6 και 9).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 16

Το ιδιαίτερα μεγάλο ύψος των κονδυλίων, που αφορούν οι παρατηρήσεις 6, 8, 9, 10, 11, 13 και 14, έχει σημαντική επίπτωση στην αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης. Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε προσπάθεια προς την κατεύθυνση επίλυσης των συγκεκριμένων ζητημάτων, παρά τις επισημάνσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε Διαδηλώσεις προηγούμενων ετών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 17

Το Δημόσιο Χρέος παρουσιάζει αυξητική τάση από το έτος 2009 έως το 2018, πλην του έτους 2012 που μειώθηκε σημαντικά λόγω του PSI, ενώ το ΑΕΠ εμφανίζεται διαχρονικά μειούμενο από το έτος 2009 έως το 2016. Συγκεκριμένα παρατηρείται ότι το έτος 2018 το Δημόσιο Χρέος⁴¹, ύψους 358.948 εκατ. ευρώ, εμφανίζεται κατά 60.108 εκατ. ευρώ αυξημένο σε σχέση με το Δημόσιο Χρέος του έτους 2009, ύψους 298.840 εκατ. ευρώ, ήτοι αύξηση κατά 20,11 %. Το ΑΕΠ έτους 2018, ύψους 184.714 εκατ. ευρώ, είναι μειωμένο κατά 52.820 εκατ. ευρώ σε σχέση με το ΑΕΠ έτους 2009, ύψους 237.534 εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές, που αντιστοιχεί σε μείωση κατά 22,24%.

6.3 Επί της Καθαρής Θέσης Πολιτών

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 18

Η μη τήρηση όσων επισημάνθηκαν επί των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, επηρεάζουν σημαντικά την ορθή απεικόνισή τους, η οποία θα μπορούσε να προσδιοριστεί σε ουσιωδώς διαφορετικό ύψος. Ειδικότερα: α) η μη αναγραφή των παγίων στοιχείων στο Ενεργητικό, β) ο συνεπακόλουθος μη υπολογισμός των αποσβέσεων παγίων, γ) ο λογιστικός χειρισμός των ταμειακών διαθεσίμων, δ) η μη διενέργεια προβλέψεων επισφάλειας των ήδη χαρακτηρισθεισών από τα αρμόδια όργανα ανεπίδεκτων είσπραξης απαιτήσεων, ύψους 18.106 εκατ. ευρώ, ε) η διατήρηση στις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις προστίμων ΚΒΣ άνω της 10ετίας, ύψους 5.985 εκατ. ευρώ, αμφιβόλου εισπραξιμότητας, στ) η μη καταχώρηση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, ζ) η αδυναμία προσδιορισμού της αξίας των συμμετοχών, που οφείλεται στο γεγονός ότι τα νομικά πρόσωπα, στα οποία το Κράτος συμμετέχει, δεν δημοσίευσαν έγκαιρα τους ισολογισμούς τους, και η) η αναγκαιότητα επανεξέτασης της επάρκειας των διενεργούμενων προβλέψεων, είναι παράγοντες που επιδρούν άμεσα στον καθορισμό του ύψους της Καθαρής Θέσης Πολιτών, η οποία παρουσιάζεται αρνητική και ανέρχεται σε 216.993 εκατ. ευρώ, δυνητικώς όμως θα μπορούσε να προσδιορισθεί σε ουσιωδώς διαφορετικό ύψος.

Τα ανωτέρω αντίκεινται σε βασικές λογιστικές αρχές, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1, κεφάλαιο 1 του π.δ/τος 15/2011 και επηρεάζουν την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων.

⁴¹ Μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα για το σύνολο του δανεισμού από τους Επίσημους Φορείς του Εξωτερικού από ενάρξεως της κρίσης το 2009 έως και την ολοκλήρωση του προγράμματος μπορεί να αποκτηθεί από τα όσα αναφέρονται στον σύνδεσμο <https://www.esm.europa.eu/assistance/greece/explainer-esm-and-efsf-financial-assistance-greece>

Αποφασίζει

Με την επιφύλαξη των διαπιστώσεων που επισημάνθηκαν και με τη σύμφωνη γνώμη του παρισταμένου Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπέρ της ορθότητας, κατά τα λοιπά, των λογαριασμών του Απολογισμού Εσόδων-Εξόδων του Κράτους του οικονομικού έτους 2018, του Ισολογισμού του Κράτους (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

**Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας**

Ελένη Αυγουστόγλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018	3
1.1 Έσοδα Προϋπολογισμού	3
1.1.1 Επισκόπηση στα Έσοδα επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού 2018	6
1.1.2 Επιστροφές, διαγραφές εσόδων και εισπρακτέο υπόλοιπο	14
1.1.3 Πιστωτικά Έσοδα	22
1.2 Έξοδα Προϋπολογισμού	28
1.2.1 Επισκόπηση επί των Εξόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού	31
1.2.2 Αποθεματικό	43
1.2.3 Πρωτογενείς Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού	48
1.2.4 Δαπάνες εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης	50
1.2.5 Πιστώσεις υπό κατανομή	55
1.3 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	57
1.3.1 Επισκόπηση επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	57
1.3.2 ΕΣΠΑ 2014 – 2020	60
1.4 Επιστημονικές επί του Κρατικού Απολογισμού	61
1.4.1 Αποτελέσματα Κρατικού Προϋπολογισμού	62
1.4.2 Απολογισμός του Κράτους και ΑΕΠ	63
1.4.3 Απολογισμός και αποκρατικοποιήσεις	64
2. ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ) ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	67
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ - ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ	68
2.1 Ενεργητικό	69
(i) <i>Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό</i>	69
2.1.1 Πάγια	69
2.1.2 Συμμετοχές	72
(ii) <i>Κυκλοφορούν Ενεργητικό</i>	74
2.1.3 Επισφαλείς απαιτήσεις	74
2.1.4 Προκαταβολές	79
(iii) <i>Κύριες μεταβολές Ενεργητικού</i>	79
2.2 Υποχρεώσεις (Παθητικό)	81
2.2.1 Πιστωτές	81
Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα	81
Λογαριασμός διαχείρισης καταθέσεων στην ΤτΕ	82
Εισπράξεις τακτοποιητέες	82
Υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων	83
2.2.2 Χρέος Κεντρικής Διοίκησης	84
2.2.3 Διαχείριση του Χαρτοφυλακίου Δημοσίου Χρέους 2018	87
Σχέση Δημοσίου Χρέους και ΑΕΠ	88
2.2.4 Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου	90
3. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	94
4. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΕΤΟΥΣ 2018	96
5. ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ	99
6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	100
6.1 Επί του Απολογισμού	100
Παρατηρήσεις 1-5	100-106
6.2 Επί του Ισολογισμού	107
Παρατηρήσεις 6-17	107-115
6.3 Επί της Καθαρής Θέσης Πολιτών	115
Παρατήρηση 18	115

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ - ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

Α.Α.Δ.Ε.	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
Α.Δ.Μ.Η.Ε.	Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΠΕ-ΜΠΕ	Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων
Γ.Γ.Δ.Ε.	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων
Γ.Γ.Δ.Π.	Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας
Γ.Γ.Π.Σ.	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
Γ.Δ.Ο.Υ.	Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
Γ.Ε.ΜΗ	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
Γ.Λ.Κ.	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Δ.Ε.Η.	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
Δ.Ε.Κ.Ο.	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί
Δ.ΕΠ.Α	Δημόσια Επιχείρηση Αερίου
Δ.Ε.Σ.Φ.Α.	Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου
Δ.ΗΛΕ.Δ.	Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Δ.Λ.Τ.Τ.Β.	Διπλογραφική Λογιστική Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Δ.ΥΠΗ.ΔΕΔ.	Διεύθυνση Υπηρεσιών Δεδομένων
Δ.Χ.	Δημόσιο Χρέος
Ε.Α.Β.	Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία
Ε.Α.Π.	Ενιαία Αρχή Πληρωμών
Ε.Α.Σ.	Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα
Ε.Γ.Ε.Δ.	Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου
Ε.Γ.Τ.Α.Α.	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
Ε.Γ.Τ.Ε.	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων
Ε.Γ.Τ.Π.Ε.	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
Ε.Δ.	Ελληνικό Δημόσιο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Ζ.Ε.Σ.	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών
Ε.Κ.Α.Σ.	Εισφορά Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων
Ε.Κ.Ο.Μ.Ε.	Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Ενημέρωσης
Ε.Κ.Τ.	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΛ.ΑΣ.	Ελληνική Αστυνομία
ΕΛ.ΠΕ.	Ελληνικά Πετρέλαια
ΕΛ.ΣΤΑΤ.	Ελληνική Στατιστική Αρχή
Ε.Μ.Σ.	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας
ΕΝ.Φ.Ι.Α.	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
Ε.Ο.Π.Υ.Υ.	Εθνικός Οργανισμός Παροχών Υπηρεσιών Υγείας
Ε.Π.Ε.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Ε.Σ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
Ε.Σ.Λ.	Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών
Ε.Σ.Π.Α.	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
Ε.Σ.Υ.	Εθνικό Σύστημα Υγείας
ΕΤ.Α.Δ.	Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου
Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.	Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών
Ε.Τ.Ε.ΑΝ.	Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης
Ε.Τ.Επ.	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
Ε.Υ.Α.Θ.	Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
Ε.Υ.Δ.Α.Π.	Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας
Ε.Φ.Κ.	Ειδικός φόρος κατανάλωσης
Ε.Φ.Κ.Α.	Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
Ι.Δ.Α.Χ.	Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.	Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης
Κ.Α.Ε.	Κωδικός Αριθμός Εσόδου/Εξόδου
Κ.Β.Σ.	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ	Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων
Κ.Χ.Θ.	Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης
Λ.Σ.	Λιμενικό Σώμα
Μ.Α.Π.	Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας

Μ.Β.Η.	Μεταλλουργική Βιομηχανία Ηπείρου
Μ.Π.Δ.Σ.	Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής
Ν.Π.	Νομικό Πρόσωπο
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Α.Ε.Π.	Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων
Ο.Δ.ΔΗ.Χ.	Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους
Ο.Κ.Α.	Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Ο.Λ.Θ.	Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης
Ο.Λ.Π.	Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς
Ο.Π.Α.Π.	Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου
Ο.Π.Ε.Κ.Α.	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Ο.Π.Σ.Δ.Π.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής
Ο.Σ.Ε.	Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος
Ο.ΣΥ.	Οδικές Συγκοινωνίες
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ο.Τ.Ε.	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Π.Ε.Δ.Υ.	Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας
Π.Ο.Ε.	Παρελθόντων Οικονομικών Ετών
ΠΟΛ.	Πολυγραφημένη Υπουργική Εγκύκλιος
Π.Σ.	Πυροσβεστικό Σώμα
Π/Υ	Προϋπολογισμός
ΣΤΑ.ΣΥ.	Σταθερές Συγκοινωνίες
Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.	Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
Τ.Π.Δ.	Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
Τ.Π.Δ.Υ.	Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
Τ.Χ.Σ.	Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
Υ.Κ.Ω.	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ωφελείας

Υ.ΠΕ.	Υγειονομική Περιφέρεια
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως
Φ.Ε.Ν.Π.	Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων
Φ.Ε.Φ.Π.	Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Χ.Α.	Χρηματιστήριο Αθηνών
Χ.Μ.Π.Α.	Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας
Α.Ν.Φ.Α.	Agreement on Net Financial Assets
Ε.Φ.Σ.Φ.	European Financial Stability Facility
Ε.Λ.Α.	Emergency Liquidity Assistance
Ε.Σ.Α.	European System of Accounts
Ε.Σ.Μ.	European Stability Mechanism
Γ.Φ.Ν.	Gross Financing Needs
Γ.Λ.Φ.	Greek Loan Facility
Ι.Μ.Φ.	International Monetary Fund
Ν.Α.Τ.Ο.	North Atlantic Treaty Organization
Ρ.Σ.Ι.	Private Sector Involvement
Repo(s)	Repurchase agreement
Σ.Μ.Ρ.	Securities Markets Programme

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 7^{ης} ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΤΟΥ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ,
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

(άρθρο 167 παρ. 1 του Ν.4270/2014)

1. Εισαγωγή

Ο Απολογισμός οικονομικού έτους 2018, ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και οι λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης για τη χρήση από 01.01.2018 μέχρι την 31.12.2018 καταρτίστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σύμφωνα με τα άρθρα 163-166 του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» και σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες του λογιστικού συστήματος της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης (Π.Δ.15/2011) και στη συνέχεια στάλθηκαν στο Ελεγκτικό Συνεδριό για έλεγχο.

Με τον Απολογισμό παρουσιάζονται τα στοιχεία της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού και επιτελείται η λογοδοσία της Κυβέρνησης αναφορικά με τις αρχικές προβλέψεις.

Με τον Ισολογισμό (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, παρουσιάζεται μια δομημένη απεικόνιση της Χρηματοοικονομικής Θέσης, της Χρηματοοικονομικής Επίδοσης και των Ταμειακών Ροών για την Κεντρική Διοίκηση, σύμφωνα με το ισχύον λογιστικό σύστημα της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης.

Η αρμόδια για τον έλεγχο 7^η Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφού έλεγξε την ορθότητα και την αξιοπιστία των παραπάνω καταστάσεων, τις επέστρεψε στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μαζί με την σχετική έκθεσή της (παρ. 1 του άρθρου 167 του ν. 4270/2014).

Στην έκθεση της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται μία ανασκόπηση των δημοσιονομικών στοιχείων οικονομικού έτους 2018 και καταγράφονται σχόλια παρατηρήσεις και ελεγκτικές διαπιστώσεις επί του Απολογισμού των Εσόδων- Εξόδων του Κράτους, του Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Επί των σχολίων και παρατηρήσεων της έκθεσης σημειώνονται απόψεις και σχόλια ως ακολούθως:

2. Επί του Απολογισμού των Εσόδων- Εξόδων του Κράτους

2.1 Επισκόπηση αποτελεσμάτων Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ)

Η υλοποίηση του ΚΠ έτους 2018 ως προς το σκέλος των εσόδων, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί, εμφανίζει υστέρηση έναντι των προβλέψεων οφειλόμενη κυρίως στις μειωμένες

εισπράξεις από αποκρατικοποιήσεις και από τα έσοδα του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, που αντανακλούν την χαμηλότερη του προβλεπόμενου εκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων σε ό,τι αφορά τις επενδυτικές δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης, που αποτελούν και τον ασφαλέστερο δείκτη για την πραγματική επενδυτική δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες του ΚΠ διαμορφώθηκαν εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων.

	Προϋπολογισμός 2018 αρχικές προβλέψεις	Απολογισμός 2018	Απολογισμός 2017	Εκτέλεση 2018 %	Μεταβολή έναντι 2017 %
(σε εκατ. ευρώ)	[1]	[2]	[3]	[4]=[2]/[1]	[5]=[2]/[3]
1. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	54.244	51.883	50.724	95,6%	2,3%
Έσοδα Τακτικού προϋπολογισμού	50.509	49.252	48.278	97,5%	2,0%
Άμεσοι φόροι	18.694	18.619	17.458	99,8%	6,6%
Εμμεσοι φόροι	26.418	25.926	24.720	98,1%	4,9%
Πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους	1.574	2.070	1.988	131,5%	4,1%
Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	2.412	2.650	2.399	85,4%	-14,1%
Μεταβιβάσεις από Ε.Ε.	331	322	388	97,3%	-17,0%
Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα	1.110	255	1.324	23,0%	-80,8%
Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	3.735	2.631	2.445	70,4%	7,6%
Λοιπά έσοδα από ΠΔΕ	180	633	481	296,3%	10,9%
Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις από Ε.Ε.	3.555	2.097	1.964	59,0%	6,8%
2. Έξοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	52.072	51.242	49.433	98,4%	3,7%
Έξοδα Τακτικού προϋπολογισμού	45.438	45.486	44.990	100,1%	1,1%
Πληρωμές για υπηρεσίες	13.392	14.137	13.018	105,8%	8,6%
Προμήθειες αγαθών και κεφαλαιακού εξοπλισμού	443	429	402	96,8%	6,8%
Πληρωμές μεταβιβάσιμες	20.256	21.961	22.624	108,4%	-2,9%
Πληρωμές που αντισταθμίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα	5.138	5.109	4.918	99,4%	3,9%
Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	970	952	886	68,1%	7,4%
Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων παρελθόντων οικον. ετών	2.352	1.461	1.592	62,1%	-7,7%
Έξοδα από αναλήψεις χρεών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης	0	0	192		-100,0%
Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων	510	500	472	98,1%	5,9%
Δαπάνες λοιπών κατηγοριών	987	948	897	98,0%	5,7%
Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή	410	0			
Αποθεματικό	1.000	0			
Έξοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	6.635	5.746	4.443	86,6%	29,3%
Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	942	2.584	1.282	274,2%	101,5%
Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	5.693	3.162	3.161	55,5%	0,0%
3. Τόκοι Δημοσίου χρέους σε καθαρή βάση	5.200	5.554	5.208	106,8%	-10,5%
Πρωτογενές Πλεόνασμα (+) / Ελλείμμα (-) (1-2)	2.172	641	1.290	29,5%	-50,3%
Πλεόνασμα (+) / Ελλείμμα (-) (1-2-3)	-3.028	-4.913	-4.918	162,2%	0,1%
4. Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	2.155	994	329	46,1%	202,0%
Έσοδα από πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	2.382	1.506	2.189	63,2%	-30,6%
Έξοδα για αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	227	511	1.840	225,0%	-72,2%
Καθαρές δανειακές ανάγκες Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4)	873	5.919	4.589	448,9%	14,6%
5. Καθαρές δανειακές (χρηματοδότηση)	873	30.050	2.322	3442,7%	1194,1%
Έσοδα από δάνεια	555.453	845.393	665.165		
Έξοδα για αποπληρωμή δανείων	554.580	815.283	662.843		
Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4+5)	0	28.131	-2.267		

2.2 Γενικά σχόλια

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του ΚΠ, πλην των εσόδων από τόκους δημοσίου χρέους, από την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δανείων, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 51.883 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών εκτιμήσεων ύψους 54.244 εκατ. ευρώ με το ποσοστό υλοποίησης να διαμορφώνεται στο 95,6%.

Όπως προαναφέρθηκε η υστέρηση αφορά κατά κύριο λόγο τα έσοδα αποκρατικοποιήσεων και ειδικότερα από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών για την οποία είχε εκτιμηθεί αρχικά η είσπραξη, εντός του 2018, ποσού 484 εκατ. ευρώ. Τελικά ολοκληρώθηκε το 2019 έναντι 1.115 εκατ. ευρώ, καθώς και από το αντίτιμο που είχε προβλεφθεί να εισπραχθεί για την αξιοποίηση της έκτασης του πρώην Διεθνούς Αεροδρομίου του Ελληνικού (300 εκατ. ευρώ).

Οι εισπράξεις από την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 1.505 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας υστέρηση έναντι των αρχικών εκτιμήσεων ύψους 2.382 εκατ. ευρώ, κυρίως εξαιτίας της είσπραξης μικρότερων ποσών από την πώληση συμμετοχών εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο Αθηνών.

Οι δαπάνες του ΚΠ στο σύνολό τους, υλοποιήθηκαν εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν ύστερα από τον επιμερισμό των υπό κατανομή πιστώσεων, τη χρήση του αποθεματικού και των εσόδων που εγγράφονται σε ύψος πιστώσεων κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με το πλαίσιο των κανόνων του προϋπολογισμού όπως αυτοί ορίζονται στον ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις».

Τα έξοδα του ΚΠ πλην των εξόδων για τόκους δημοσίου χρέους, για αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και καταβολή χρεολυσίων, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 51.242 εκατ. ευρώ, μειωμένα έναντι των αρχικών πιστώσεων ύψους 52.072 εκατ. ευρώ με το ποσοστό υλοποίησης να ανέρχεται στο 98,4%.

Οι τόκοι του δημοσίου χρέους σε καθαρή βάση (πληρωμές για τόκους δημοσίου χρέους ΚΑΕ6100 μείον εισπράξεις από τόκους δημοσίου χρέους ΚΑΕ5400) διαμορφώθηκαν στο ποσό των 5.554 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών πιστώσεων ύψους 5.200 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι η εγγραφή πιστώσεων στον αρχικό προϋπολογισμό γίνεται με βάση το καθαρό ποσό.

Οι δαπάνες για την αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαμορφώθηκαν στο ποσό των 511 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών πιστώσεων ύψους 227 εκατ. ευρώ. Η υπέρβαση έναντι των αρχικών πιστώσεων οφείλεται και κατά το οικονομικό έτος 2018, κατά κύριο λόγο,

σε αύξηση των συμμετοχών του ΕΔ στο μετοχικό κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων, μέσω του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΚΑΕ 8387), η οποία καλύφθηκε με ανακατανομή των πιστώσεων του ΠΔΕ.

Τέλος, οι καθαρές δανειακές ανάγκες του ΚΠ διαμορφώθηκαν στο ποσό των 3.919 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών προβλέψεων ύψους 873 εκατ. ευρώ και καλύφθηκαν με μέρος του καθαρού δανεισμού (νέα δάνεια μείον χρεολύσια).

2.3 Επί των εσόδων του ΚΠ

Όσον αφορά τα αναφερόμενα στην περίπτωση (α) της σελίδας 17 της έκθεσης σχετικά με την αύξηση των εισπράξεων στους άμεσους φόρους το 2018 σε σχέση με το 2017, σημειώνεται ότι η αύξηση αφορά τις εισπράξεις από φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΚΑΕ Σ0110) και όχι από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (ΚΑΕ Σ0120).

Αναφορικά με τη διαπίστωση και τα σχόλια για τη διαμόρφωση των επιστροφών εσόδων (σελ. 20 της έκθεσης), σημειώνεται ότι οι συνολικές επιστροφές φόρων ανήλθαν στο ποσό των 5.582 εκατ. ευρώ και ξεπέρασαν τον αρχικό στόχο των 3.648 εκατ. ευρώ, σχεδόν αποκλειστικά, λόγω της διάθεσης ποσού 1.900 εκατ. ευρώ από το πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπροθέσμων οφειλών του ΕΔ προς τους ιδιώτες.

Αναφορικά με τις διαπιστώσεις και τα σχόλια για τις διαγραφές εσόδων (σελ. 20 της έκθεσης) και την απόκλισή τους κατά 846 εκατ. ευρώ το 2018 σε σχέση με το 2017, σημειώνεται ότι στην πραγματικότητα η απόκλιση ανέρχεται στο ποσό των 46 εκατ. ευρώ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στις διαγραφές έμμεσων φόρων και ειδικότερα του ΚΑΕ Σ1253 «Ετήσιο τέλος για τη λειτουργία χώρων καπνιζόντων (αρθ. 45 ν. 3986/11)» περιλαμβάνεται διορθωτική κίνηση καταχώρησης ποσού βεβαίωσης ύψους 800.797.074,80 ευρώ στη Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών το 2018, λόγω της εκ παραδρομής καταχώρησης στο σχετικό πεδίο της ηλεκτρονικής εφαρμογής, αντί του προς βεβαίωση ποσού, του Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου. Οι πραγματικές διαγραφές στον εν λόγω ΚΑΕ ανήλθαν στις 39.815,90 ευρώ, γεγονός που επαναπροσδιορίζει ανάλογα, όλα τα αναφερόμενα στην έκθεση ποσά και ποσοστά επί των διαγραφών.

Αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του εισπρακτικού μηχανισμού προς την είσπραξη των εσόδων (σελ. 22 έως 26 της έκθεσης), επισημαίνεται ότι από την εξέταση των στοιχείων της περιόδου 2015 – 2018, σύμφωνα με την ΑΑΔΕ, προκύπτει βελτίωση της απόδοσής του (αναλυτικά στοιχεία επί του θέματος παρατίθενται στο σχολιασμό της Παρατήρησης 1), χωρίς

να προκύπτει με επαρκή σαφήνεια αν η βελτίωση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αυξανόμενη πίεση με χρήση εργαλείων αναγκαστικής εκτέλεσης ή στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης με περιορισμό της φοροδιαφυγής και της μαύρης εργασίας.

Σχετικά με τα αναφερόμενα περί μηδενικών ποσών στις προβλέψεις του προϋπολογισμού στην κατηγορία εσόδων ΚΑΕ 5200 και στον ΚΑΕ 5493 «Εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων» και τις διαδικασίες προϋπολογισμού αυτών συμψηφιστικά (σελ. 29 και 30 της έκθεσης) επισημαίνεται ότι:

α) Η κατηγορία εσόδων 5200 και η συνδεδεμένη με αυτήν κατηγορία δαπανών 6200αφορούν τη σύναψη ή την ακύρωση αντίστοιχα, πράξεων με στόχο την αντιστάθμιση των κινδύνων αγοράς που ενυπάρχουν στο χαρτοφυλάκιο χρέους με αποτέλεσμα, λόγω της φύσης τους, να μη δύναται να προβλεφθούν εκ των προτέρων στον προϋπολογισμό. Συνεπεία αυτών δεν προϋπολογίστηκαν ποσά στους ΚΑΕ εσόδου 5294 και ΚΑΕ εξόδου 6294 για εισπράξεις και πληρωμές αντίστοιχα, χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής δανείων στον προϋπολογισμό του 2018. Οι κινήσεις αυτές γίνονται κατά τη διάρκεια του έτους και δε δύναται να προβλεφθούν εκ των προτέρων στον προϋπολογισμό.

β) Η πρόβλεψη στον προϋπολογισμό εσόδων στον ΚΑΕ 5493 «Εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων», κατά πάγια τακτική του ΟΔΔΗΧ, εμφανίζεται προϋπολογιστικά σε μείωση της πίστωσης του ΚΑΕ εξόδου 6193 «Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων» και κατά συνέπεια, στην περίπτωση αυτή, η μη ύπαρξη πρόβλεψης οφείλεται στο συμψηφιστικό υπολογισμό των ποσών.

2.4 Επί των εξόδων του ΚΠ

Αναφορικά με τις διαπιστώσεις και τα σχόλια για τις αποκλίσεις που παρουσιάζουν τα έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού τόσο στο σύνολό τους όσο και σε επίπεδο ΚΑΕ, διαπιστώνεται ότι δεν λαμβάνονται υπόψη κατά το σχολιασμό οι εξουσιοδοτήσεις που παρέχονται από τις διατάξεις του ν.4270/2014 τόσο στον Υπουργό Οικονομικών όσο και στους αρμόδιους Υπουργούς για την διαχείριση των πιστώσεων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Επίσης δεν λαμβάνονται υπόψη οι εγκεκριμένες πολιτικές διαχείρισης των πιστώσεων (π.χ. ΚΑΕ υπό κατανομή, αποθεματικό).

Ειδικότερα, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Όσον αφορά τις διαπιστώσεις της περίπτωσης(α) της σελίδας 37 σχετικά με την υπέρβαση κατά 638,03 εκατ. ευρώ των προβλέψεων του προϋπολογισμού στους ΚΑΕ

της ομάδας 0590, επισημαίνεται ότι η υπέρβαση αυτή αφορά την καταβολή εφάπαξ χρηματικών ποσών για την καταβολή αναδρομικών στο ένστολο προσωπικό των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, στους Δικαστικούς Λειτουργούς, στους υπαλλήλους του Διπλωματικού Κλάδου του Υπουργείου Εξωτερικών, κ.λπ., η οποία θεσμοθετήθηκε με το ν. 4575/2018 (ΦΕΚ Α'192) κατά το τέλος του 2018 (ΦΕΚ Α' 192/14-11-2018), με συνέπεια να μην είναι δυνατή η πραγματοποίηση σχετικής πρόβλεψη στην κατηγορία ΚΑΕ 0590 κατά το χρόνο κατάρτισης του Προϋπολογισμού, αλλά τα σχετικά ποσά να μεταφερθούν από τον ΚΑΕ εξόδου Ξ5292 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθ. 59 του ν.4270/2014 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Τα ανωτέρω αναφερόμενα αιτιολογούν πλήρως και την μη ύπαρξη αντίστοιχου κονδυλίου στην ομάδα 0590 στον Απολογισμό έτους 2017 (περ. γ' της σελίδας 46 της έκθεσης).

2. Όσον αφορά τα αναφερόμενα σχετικά με τις υπερβάσεις στην κατηγορία ΚΑΕ 2400 κατά 972,03 δις ευρώ (σελ. 38 της έκθεσης) και ιδιαίτερα σε ότι αφορά στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και τον ΚΑΕ Ξ2476, σημειώνεται ότι ο ΟΠΕΚΑ θεσμοθετήθηκε εντός του 2018, ως οργανισμός για την καταβολή οικογενειακών επιδομάτων με τις διατάξεις του ν. 4520/2018 (Α'30), με αποτέλεσμα να μην προβλεφθούν αρχικά ποσά για επιχορήγηση του οργανισμού στον ΚΑΕ Ξ2476 αλλά να μεταφερθούν πιστώσεις σε αυτόν με την διαδικασία της ανακατανομής πιστώσεων από άλλους ΚΑΕ. Αυτά αιτιολογούν την αύξηση κατά 1 δις ευρώ των πιστώσεων στην ομάδα ΚΑΕ Ξ2470 καθώς και τα περί μη ύπαρξης αντίστοιχου κονδυλίου στην κωδικό Ξ2476 στον Απολογισμό έτους 2017 (περ. ε' της σελίδας 47 της έκθεσης). Σημειώνεται επίσης ότι, μεταξύ των κωδικών από τους οποίους μεταφέρθηκαν ποσά περιλαμβάνεται και ο κωδικός εξόδου Ξ2731 «Επιδόματα πολυτέκνων κ.λπ.», μέσω του οποίου καταβάλλονταν τα οικογενειακά επιδόματα απευθείας από τον ΚΠ έως και τις αρχές του 2018 και στον οποίο είχαν προϋπολογιστεί αρχικά σχετικά ποσά. Στην ανακατανομή αυτή των ποσών από τον ΚΑΕ Ξ2731 οφείλεται η σχολιαζόμενη απολογιστική υστέρηση του εν λόγω ΚΑΕ κατά 490 εκατ. ευρώ (σελ. 38 και 39 της έκθεσης) σε σχέση με τις αρχικές πιστώσεις, καθώς επίσης και η αναφερόμενη μείωση της δαπάνης για επιδόματα πολυτέκνων σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες του 2017 (σελ. 53 της έκθεσης).
3. Σχετικά με τα αναφερόμενα περί υπερβάσεων στην κατηγορία των εξόδων ΚΑΕ 2700 και κυρίως στον ΚΑΕ Ξ2762 «Δαπάνες χορήγησης κοινωνικού μερίσματος» κατά

768,81 εκατ. ευρώ και μη πρόβλεψη ποσών στον προϋπολογισμό του έτους 2018 (σελ. 38 και 39 της έκθεσης), σημειώνεται ότι η καταβολή του εν λόγω μερίσματος ήταν εφάπαξ και θεσμοθετήθηκε με το ν.4579/2018 κατά το τέλος του 2018 (ΦΕΚ Α' 201/3-12-2018) και κατά συνέπεια δεν μπορούσε να προβλεφθεί. Οι αναγκαίες πιστώσεις μεταφέρθηκαν από τον ΚΑΕ εξόδου Ξ5292 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθ. 59 του ν.4270/2014 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Επισημαίνεται ότι η αναφερόμενη διαμόρφωση της διαφοράς μεταξύ προϋπολογισθέντων και πραγματοποιηθέντων δαπανών στα 332, 29 εκατ. ευρώ, συνολικά στην κατηγορία ΚΑΕ 2700, αιτιολογείται σχεδόν στο σύνολό της με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 σχετικά με τον ΚΑΕ Ξ2731.

4. Σχετικά με τα αναφερόμενα για την υπέρβαση, σε σχέση με τις αρχικά προβλεπόμενες πιστώσεις, στους ΚΑΕ της ομάδας 9200 κατά 1,3 δις ευρώ (περίπτωση ε' της σελ. 39 της έκθεσης), για την εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, σημειώνεται ότι όπως συνέβη και κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη, προβλέφθηκαν στον προϋπολογισμό έτους 2018 πιστώσεις ύψους 2,2 δις. ευρώ στον υπό κατανομή ΚΑΕ εξόδων 6921 «Υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης (υπό κατανομή)». Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μεταφέρθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και σύμφωνα με το άρθρο 71, παρ. 5β του ν.4270/2014, πιστώσεις στους αναλυτικούς ΚΑΕ της κατηγορίας εξόδων 9000 για την κάλυψη σχετικών πληρωμών.
5. Σχετικά με τα αναφερόμενα στη σελίδα 40 της έκθεσης για τους ΚΑΕ της ομάδας 5100 και τη διαβίβαση ανά τρίμηνο στο Ελεγκτικό Συνέδριο καταστάσεων με στοιχεία για τις μεταβολές πιστώσεων, σημειώνεται ότι η αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης παρέχει ανά τρίμηνο, στη Βουλή των Ελλήνων και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, σχετικές καταστάσεις με τις αθροιστικές ανακατανομές πιστώσεων, σύμφωνα με ότι προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 71 του ν. 4270/2014.

3. Επί των παρατηρήσεων του Απολογισμού

3.1 Παρατήρηση 1.

Όσον αφορά στην παρατήρηση για σταδιακή αύξηση του υπολοίπου που εκκρεμεί προς είσπραξη, το οποίο στο οικονομικό έτος ανήλθε σε 104.224 εκατ. ευρώ, με βάση στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), σημειώνονται τα ακόλουθα:

1. Το μεγαλύτερο μέρος του αναφερόμενου εισπρακτέου υπολοίπου αποτελείται από ληξιπρόθεσμες οφειλές. Στον συνημμένο πίνακα 1 αποδίδεται η εξέλιξη της κατανομής σε κατηγορίες φόρων, τόσο του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου για τους ΚΑΕ οι οποίοι κατατάσσονται εντός του Προϋπολογισμού, όσο και του αντίστοιχου, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτο είσπραξης μέχρι την ημερομηνία αναφοράς, κατά την περίοδο 2015-2018. Επισημαίνεται ότι το σύνολο των στοιχείων έχουν αντληθεί από το σύστημα διοικητικής πληροφόρησης Μ.Ι.Σ., το οποίο τα τελευταία έτη αποτελεί το βασικό εργαλείο άντλησης δεδομένων σχετικά με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές προς την Φορολογική Διοίκηση. Από την μελέτη του πίνακα 1 προκύπτει ότι συνεχίζεται η ετήσια επιβάρυνση του αποθέματος του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου με εισροή νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες δεν έχουν εισπραχθεί ή δεν έχουν διαγραφεί, γεγονός που αποτελεί ένδειξη της συνεχιζόμενης φορολογικής πίεσης προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις και το 2018. Η επιβάρυνση την περίοδο 1/1/2018-1/1/2019 υπολογίζεται σε 4,38 δις. Όπως προκύπτει από τα δεδομένα του συνημμένου πίνακα 2, η άνοδος της εισπρακτικής απόδοσης είναι σημαντική και διατηρείται σε επίπεδο άνω των 5 δις τα τελευταία τρία έτη. Κατά συνέπεια η αναφορά «χαμηλά ποσοστά είσπραξης των φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών», η οποία περιλαμβάνεται στην Έκθεση, παρά την διαφοροποίηση της έννοιας των υπολοίπων Π.Ο.Ε. από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, υποβαθμίζει την ποσοτική διάσταση της προαναφερόμενης εισπρακτικής απόδοσης.
2. Στον πίνακα 2 περιλαμβάνονται επιπλέον οι εισπράξεις έναντι ληξιπρόθεσμων οφειλών, κατά την προαναφερόμενη περίοδο, οι οποίες προέρχονται από ρυθμισμένο ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο. Από τα σχετικά στοιχεία προκύπτει η σημαντική συνεισφορά των ρυθμίσεων στην συνολική ενίσχυση του εισπρακτικού αποτελέσματος για το οποίο έγινε αναφορά στην παράγραφο 1. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των εισπράξεων από ρυθμισμένο ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο σε σχέση με τις συνολικές εισπράξεις έναντι ληξιπρόθεσμων οφειλών, κατά το έτος 2015 υπολογίζεται σε 45,5%, ποσοστό το οποίο αυξάνεται κάθε έτος, με αποτέλεσμα το αντίστοιχο του 2018 να διαμορφώνεται σε 55,9%.

3.2 Παρατήρηση 2.

Όσον αφορά στην παρατήρηση αλλά και τα αναφερόμενα στην σελίδα 26 της έκθεσης σχετικά με τη μη εμφάνιση στα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του προϋπολογισμού, των

βεβαιωθέντων και μη εισπραχθέντων εσόδων (εισπρακτέο υπόλοιπο) των Τελωνείων της χώρας, σημειώνεται ότι τα στοιχεία αυτά τηρούνται, σύμφωνα με την αριθ. Τ6110/1156/Α0019/19.7.1995 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 650), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 133 του ν. 1165/1918 «Περί Τελωνειακού Κώδικα», σε λογιστικά βιβλία (βιβλίο εισπρακτέων απαιτήσεων) των Τελωνειακών Αρχών.

Η λογιστικοποίηση των εισπράξεων στον απολογισμό του κράτους πραγματοποιείται μέσω των αρμόδιων Δ.Ο.Υ. και του TAXIS.

Η Α.Α.Δ.Ε., ως η αρμόδια για την παροχή στοιχείων τελωνειακών εσόδων Υπηρεσία, θεωρεί σημαντική την αλλαγή του τρόπου εμφάνισης στον Απολογισμό του Κράτους τόσο των βεβαιωθέντων και εισπραχθέντων ποσών (λογιστικοποίηση χωρίς τη μεσολάβηση των Δ.Ο.Υ.) όσο και των βεβαιωθέντων και μη εισπραχθέντων ποσών, και για το σκοπό αυτό την έχει συμπεριλάβει σαν έργο στο Επιχειρησιακό σχέδιό της.

Στο πλαίσιο της τρέχουσας λογιστικής μεταρρύθμισης και με αφορμή την εφαρμογή του νέου λογιστικού πλαισίου (ΠΔ 54/2018) από 1/1/2019, με χρόνο ολοκλήρωσης την 1/1/2023, διάστημα κατά το οποίο θα υπάρξει αναμόρφωση του πληροφοριακού συστήματος των Τελωνείων για την πλήρη εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Τελωνείου, θα αναζητηθεί η εξεύρεση της προσφορότερης λύσης για την επικοινωνία των πληροφοριακών συστημάτων Τελωνείων και Γ.Α.Κράτους και τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του Δημόσιου Λογιστικού.

3.3 Παρατήρηση 3.

Σχετικά με τα αναφερόμενα στην παρατήρηση 3 περί μη συμμόρφωσης μεγάλου αριθμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στις διατάξεις για την μεταφορά των ταμειακών διαθεσίμων και των προθεσμιακών τους καταθέσεων σε λογαριασμούς στην Τράπεζα της Ελλάδος σημειώνεται ότι :

Με την αριθ. οικ.2/54366/ΔΛΓΚ/01-07-2019 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2680), καθορίστηκε το πλαίσιο της λειτουργίας των τραπεζικών λογαριασμών και του ταμειακού προγραμματισμού των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που υπάγονται στην παράγραφο 10 του άρθρου 69Α του ν.4270/2014, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 80 του ν.4549/2018 (Α' 105), και οι οποίοι συμμετέχουν υποχρεωτικά στο προβλεπόμενο στο ίδιο άρθρο, Σύστημα Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου.

Με την αριθ.2/66482/ΔΑΤΠ /29-08-2019 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών (Β'3389), ως έναρξη ισχύος της προηγούμενης απόφασης ορίσθηκε η 01-10-2019.

Κατόπιν αυτών, οι επιμέρους προθεσμίες αναφορικά με τις υποχρεώσεις των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έχουν πλέον ως εξής:

- α) Εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος της απόφασης, ήτοι 01.11.2019, καθίσταται υποχρεωτικό το άνοιγμα Λογαριασμού Ταμειακής Διαχείρισης στην Τράπεζα της Ελλάδος (Τ.τ.Ε.).
- β) Εντός εξήντα (60) ημερών από την έναρξη ισχύος της απόφασης, ήτοι 01.12.2019, καθίσταται υποχρεωτική η μεταφορά πλεοναζόντων ταμειακών διαθεσίμων από λογαριασμούς εκτός Συστήματος Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου στο λογαριασμό ταμειακής διαχείρισης στην Τ.τ.Ε. (από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται τα κεφάλαια που έχουν κατατεθεί από τους φορείς στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων).

3.4 Παρατήρηση 4.

Αναφορικά με την παρατήρηση για την διαβίβαση ανά τρίμηνο από τον Υπουργό των Οικονομικών στο Ελεγκτικό Συνέδριο καταστάσεων μεταβολών πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού του άρθρου 71 του ν.4270/2014, σημειώνεται ότι η αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης παρέχει ανά τρίμηνο, στη Βουλή των Ελλήνων και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, σχετικές καταστάσεις με τις αθροιστικές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εν λόγω άρθρο (παρ. 6, άρθρ. 71) ανακατανομές πιστώσεων. Οι καταστάσεις αυτές, βάσει των υφιστάμενων δυνατοτήτων του πληροφοριακού συστήματος παρέχονται κατά Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση και Περιφερειακή Υπηρεσία χωρίς να εξαιρείται καμία ανακατανομή πίστωσης, αθροιστικά ανά είδος δαπάνης και όχι κατά αναλυτικό ΚΑΕ. Σε επόμενη αναβάθμιση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ) θα εξετασθεί η δυνατότητα παροχής των σχετικών στοιχείων κατά αναλυτικό ΚΑΕ και εφόσον είναι εφικτή θα προβλεφθεί.

3.5 Παρατήρηση 5.

Όσον αφορά στην παρατήρηση για μη ορθή χρήση του αποθεματικού, από την αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης επισημαίνονται, κατά αναφερόμενη στην έκθεση περίπτωση, τα ακόλουθα:

(α) Μεταφορά πίστωσης ύψους 52,88 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υγείας, που αφορά στην κάλυψη δαπανών προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, αγαθών και υπηρεσιών (πλην φαρμάκων) νοσοκομείων ΕΣΥ.

Τα νοσοκομεία του ΕΣΥ επιχορηγούνται για τις λειτουργικές τους ανάγκες από τον Κρατικό προϋπολογισμό μέσω του Υπουργείου Υγείας. Η μεταφορά πίστωσης ύψους 52,88 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υγείας αφορούσε στην κάλυψη δαπανών προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, αγαθών και υπηρεσιών (πλην φαρμάκων) για άμεσες ανάγκες λειτουργίας πέντε (5) νοσοκομείων του ΕΣΥ, καθώς και για το σύνολο των αναγκών των νοσοκομείων του ΕΣΥ, οι οποίες δεν είχαν προβλεφθεί κατά την περίοδο κατάρτισης των προϋπολογισμών τους και οι οποίες αφορούσαν την παροχή περίθαλψης και θεραπείας ασθενών, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη σχετική υπηρεσιακή αλληλογραφία με το Υπουργείο Υγείας.

(β) Συστηματική μεταφορά πίστωσης, η οποία για το έτος 2018 ανέρχεται στο ύψος των 80,58 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, για την καταβολή δαπανών πανεπιστημιακών συγγραμμάτων.

Η ενίσχυση του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύψους 80.580.000 ευρώ, κάλυψε υποχρεώσεις πανεπιστημιακών συγγραμμάτων που αφορούσαν προμήθειες συγγραμμάτων, κυρίως, προηγούμενων ετών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το ύψος της δαπάνης δεν μπορούσε επακριβώς να προσδιορισθεί, καθώς το ύψος της εξαρτάται από την επιλογή, από ένα σύνολο συγγραμμάτων που πραγματοποιούν οι φοιτητές, με αποτέλεσμα το κατ' έτος ύψος να διαφοροποιείται. Για τον ανωτέρω λόγο, δεν είχαν προβλεφθεί και δεν είχαν κατανεμηθεί, αντίστοιχες με το ύψος των υποχρεώσεων, πιστώσεις. Σε κάθε περίπτωση τα ανώτατα όρια δαπανών ήταν καθορισμένα και δεν υπήρχε δυνατότητα αντιμετώπισης της ανάγκης δια της ανακατανομής πιστώσεων σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν.4270/2014, για το λόγο αυτό διατέθηκαν πιστώσεις στο εν λόγω Υπουργείο από το αποθεματικό του κρατικού προϋπολογισμού με αντίστοιχο ποσό.

(γ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 60 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης για την κάλυψη δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας ετών 2013-2017, καθώς και ποσών 484 χιλ. ευρώ και 250 χιλ. ευρώ για επιχορηγήσεις στο Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Ενημέρωσης (ΕΚΟΜΕ ΑΕ) και του ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ αντίστοιχα για αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών.

- Με τις αριθ. 2/28895/10.5.2018 και 2/43490/7.6.2018 αποφάσεις μεταφέρθηκαν πιστώσεις συνολικού ύψους 45,0 εκατ. ευρώ για την κάλυψη της δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας ετών 2013, 2014 και 2015, σύμφωνα με το άρθρο 8 του

ν.4053/2012, όπως τροποποιήθηκε. Η εγγραφή ισόποσων πιστώσεων στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό έτους 2018 δεν ήταν ενοχλή λόγω του γεγονότος ότι δεν είχε προβλεφθεί και στο ΜΠΔΣ 2018-2021 (ν.4472/2017).

- Με την αριθ. 2/77737/30.10.2018 απόφασή μεταφέρθηκε πίστωση 15,0 εκατ. ευρώ για την κάλυψη δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας έτους 2016, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 49 του ν. 4569/2018.
- Με την αριθ. 2/13031/21.3.2018 απόφαση μεταφέρθηκε πίστωση ύψους 484.000 ευρώ για την επιχορήγηση του ΕΚΟΜΕ Α.Ε. (Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Ενημέρωσης). Το καταστατικό του νομικού προσώπου εγκρίθηκε στις 19/12/2017 και έκανε έναρξη εργασιών στις 20/12/2017 στη ΦΑΕ Πειραιά. Η υποβολή του σχετικού αιτήματος για την επιχορήγηση του φορέα πραγματοποιήθηκε εντός του 2018.
- Με την αριθ. 2/21133/8.8.2018 απόφασή μεταφέρθηκε πίστωση ύψους 250.000 ευρώ για την επιχορήγηση του ΑΠΕ-ΜΠΕ, σε εφαρμογή του άρθρου 24 του ν. 4498/2017 (ΦΕΚ 172 Α'/16.11.2017), διάταξης που προωθήθηκε μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών κατάρτισης του ετήσιου προϋπολογισμού.

(δ) *Συστηματική μεταφορά πίστωσης, η οποία για το έτος 2018 ανέρχεται στο ύψος των 31 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για επιχορηγήσεις στις ανώνυμες εταιρείες Οδικές Συγκοινωνίες (με διακριτικό τίτλο Ο.ΣΥ. Α.Ε.) και Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ Α.Ε.) προς κάλυψη άμεσων, ανελαστικών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους. Ειδικότερα, i) ποσό 14 εκατ. ευρώ αφορούν στην εγγραφή συμπληρωματικής πίστωσης για την επιχορήγηση της ΟΑΣΘ Α.Ε. για την πληρωμή δαπανών μισθοδοσίας και λοιπών λειτουργικών δαπανών του φορέα, ii) ποσό 17 εκατ. ευρώ αφορούν στην ΟΣΥ Α.Ε. για την κάλυψη αποδοχών και λειτουργικών δαπανών.*

- Με την αριθ. 2/79880/30.11.2018 απόφασή μεταφέρθηκε πίστωση ύψους 14,0 εκατ. ευρώ για την αύξηση της επιχορήγησης της εταιρείας ΟΑΣΘ για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών της, προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα στη λειτουργία της.
- Με την αριθ. 2/84178/17.12.2018 απόφασή μεταφέρθηκε πίστωση ύψους 17,0 εκατ. ευρώ για την επιχορήγηση της εταιρείας ΟΣΥ ΑΕ, για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών της προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα στη λειτουργία της.

(ε) *Μεταφορά πιστώσεων για κάλυψη παγίων λειτουργικών δαπανών, ύψους: i) 16,08 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης για παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ Α.Ε. και της FORTHNET Α.Ε. που εμπίπτουν στο έργο Σόζευξις, ii) 3,5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο*

Εσωτερικών για κάλυψη δαπανών παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας και iii) 11,20 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για εξόφληση οφειλών προς ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ και ΔΕΗ.

- Η πληρωμή των δαπανών ύψους 16,08 εκατ. ευρώ απορρέει από την εκτέλεση Πρακτικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ ΑΕ και της FORTHNET ΑΕ που εμπίπτουν στο έργο Σύζευξ. Κατά τον χρόνο κατάρτισης του προϋπολογισμού, έτους 2018 δεν ήταν δυνατή η πρόβλεψη του ύψους της σχετικής δαπάνης. Επίσης, οι περιορισμένες πιστώσεις που έχουν τεθεί στη διάθεση των Υπουργείων δεν επιτρέπουν την κάλυψη των δαπανών αυτών με ανακατανομή των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού κάθε Υπουργείου.
- Η επιπρόσθετη ανάγκη ήταν για την κάλυψη δαπανών παροχής τηλεπικοινωνιακών αναγκών στις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας σε όλη την επικράτεια, λόγω αδυναμίας αντιμετώπισής των εν λόγω δαπανών στο πλαίσιο των εγγεγραμμένων πιστώσεων. Σημειώνεται ότι λόγω των ιδιαίτερα χαμηλών πληρωμών έτους 2017 επιβαρύνθηκε ο εκτελούμενος προϋπολογισμός με την κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση των απλήρωτων υποχρεώσεων προηγούμενων ετών. Η ενίσχυση παρασχέθηκε για να μειωθούν οι απλήρωτες υποχρεώσεις του φορέα για το έτος 2018.
- Η πληρωμή της δαπάνης ποσού ύψους 11,2 εκατ. ευρώ αφορά την κάλυψη ποσού για εξόφληση οφειλών προς ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ για να εξορθολογιστεί ο προϋπολογισμός του φορέα και οι πιστώσεις που προβλέπονται στα επόμενα έτη να επαρκούν για την αντιμετώπιση των ανωτέρω υποχρεώσεων. Επίσης, οι περιορισμένες πιστώσεις που έχουν τεθεί στη διάθεση των Υπουργείων δεν επιτρέπουν την κάλυψη των δαπανών αυτών με ανακατανομή των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού κάθε Υπουργείου.

(στ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 78,61 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Οικονομικών για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών φορέων Γενικής Κυβέρνησης προς τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν.4541/2018 (Α 93) καθορίζεται η δυνατότητα εξόφλησης οφειλών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης προς προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι και τις 30.4.2018.

Η μεταφορά για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών φορέων Γενικής Κυβέρνησης προς τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, έγινε σύμφωνα με την αριθ. 2/44087/ΔΛΓΚ/4-6-2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'2008) και αναφέρεται σε οφειλές οι οποίες είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες έως και την 30-4-2018. Επομένως τόσο το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών

όσο και η σχετική υπουργική απόφαση δεν ήταν γνωστά κατά τον χρόνο κατάρτισης του προϋπολογισμού.

(ζ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών για πρόσθετη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, λόγω της σημαντικής μείωσης της ετήσιας επιχορήγησής τους.

Πίστωση ύψους 5 εκατ. ευρώ προκειμένου να διατεθεί στο πλαίσιο της ετήσιας κρατικής οικονομικής ενίσχυσης των δικαιούχων πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων (άρθρ. 1 του ν. 3023/2002, ΦΕΚΑ'146), όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 4304/2014, ΦΕΚΑ'234), με την αιτιολόγηση ότι το ποσό αυτό είναι απαραίτητο για την κάλυψη μέρους των λειτουργικών τους αναγκών.

(η) Μεταφορά πίστωσης ύψους 1,83 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας για την πληρωμή αμοιβής δικηγορικής εταιρείας, για την εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου σε Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο.

Η ενίσχυση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ύψους 1.829.000 ευρώ, αφορά πληρωμή αμοιβής δικηγορικής εταιρείας για την εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου σε Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο.

- Ποσό ύψους 1.150.000 ευρώ αφορά τη νομική υποστήριξη του Ελληνικού Δημοσίου και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με την αριθ. φ.800/1624/68722/Σ.16134/6-10-2017ΚΥΑ (ΦΕΚ Β'3746) όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. Φ.800/1615/74926/Σ.17904/12-10-2018 (ΦΕΚ Β'4538) όμοια, υποχρέωση για την οποία η αριθ. 48/3/2017 Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (άρθρο 75 παρ. 2 του Συντάγματος) προέβλεπε τη σταδιακή εξόφληση του ποσού σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εγγραφής των σχετικών επιπρόσθετων πιστώσεων στον προϋπολογισμό του ως άνω Υπουργείου.
- Ποσό ύψους 679.000 ευρώ αφορά εκπροσώπηση της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Διεθνούς Κέντρου για το διακανονισμό των Διαφορών από Επενδύσεις και δεν είχε προβλεφθεί στα όρια δαπανών του προϋπολογισμού του 2018, καθώς η γνωστοποίηση της συνέχισης της διαιτητικής διαδικασίας, της εξέτασης της ουσίας της διαφοράς και το ύψος της αμοιβής της δικηγορικής εταιρείας πραγματοποιήθηκε εντός του Μαρτίου του 2018.

4. Επί των παρατηρήσεων του Ισολογισμού

4.1 Παρατήρηση 6& 7.

Αναφορικά με τις παρατηρήσεις για τη λειτουργία του μητρώου παγίων και την ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της Κεντρικής Διοίκησης στον Ισολογισμό, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Όπως επανειλημμένα έχει αναφερθεί η Διπλογραφική Λογιστική Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης (ΔΑΤΤΒ), η οποία καθιερώθηκε από την 1/1/2011 με το ν.3871/2010 (Α'141) ως το νέο λογιστικό σύστημα της Κεντρικής Διοίκησης, αποτέλεσε το πρώτο σημαντικό βήμα για τη σταδιακή μετάβαση από την παραδοσιακή λογιστική ταμειακής βάσης στην ακριβέστερη και αποτελεσματικότερη λογιστική δεδουλευμένης βάσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις σοβαρές δυσχέρειες που παρουσιάζει η ορθή τήρηση ενός μητρώου παγίων, κάτι που έχει καταδείξει και η διεθνής εμπειρία, στο Π.Δ. 15/2011 όπου καθορίζονται οι βασικές αρχές και όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της ΔΑΤΤΒ, προβλέφθηκε ότι, α) δεν πραγματοποιείται απογραφή έναρξης στον ισολογισμό για τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία της Κεντρικής Διοίκησης που αποκτήθηκαν πριν την 1/1/2011 (άρθ. 1 παρ. 6.1.2), β) τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων μετά την 1/1/2011 μεταφέρονται στο τέλος της χρήσης στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης (άρθ. 1 παρ. 9.1.12.5) και γ) δεν πραγματοποιούνται αποσβέσεις των ενσώματων παγίων στοιχείων (άρθ. 1 παρ. 9.1.6). Στην Κ.Χ.Θ αναγνωρίζονται πιλοτικά, μόνο τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν μετά την 1/1/2011 από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, χωρίς την παρακολούθηση και καταγραφή της μετέπειτα εξέλιξής τους (πωλήσεις, αποσβέσεις κ.λπ.). Το τελευταίο αποτελεί πράγματι μια λογιστική παρατυπία.

Η ανάθεση των αρμοδιοτήτων της οικονομικής διαχείρισης κάθε φορέα της Κεντρικής Διοίκησης στις Οικονομικές Υπηρεσίες του ίδιου του φορέα από 1-1-2017 και η διάθεση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ) σε όλους τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης για την πραγματοποίηση των δαπανών τους, διαμορφώνει νέο πλαίσιο οικονομικής λειτουργίας του κράτους και πρέπει να αντιμετωπισθούν τα ακόλουθα ζητήματα, προκειμένου να λειτουργήσει ορθά το μητρώο παγίων:

- Η πλήρης ενεργοποίηση της λειτουργικότητας του μητρώου παγίων στο ΟΠΣΔΠ, ώστε να μπορούν οι φορείς να καταχωρούν όλες τις πρωτογενείς πληροφορίες και στοιχεία που διαθέτουν.

- Η εξοικείωση των χρηστών του ΟΠΣΔΠ με το μητρώο παγίων και η δημιουργία νέων ρόλων λογιστών, με την κατάλληλη εκπαίδευση στελεχών των φορέων.
- Η παροχή όλων των αναγκαίων οδηγιών και κατευθύνσεων σχετικά με τις διαδικασίες απογραφής, καταγραφής της απόκτησης, της πώλησης και της καταστροφής παγίων και γενικά όλων των σχετικών με τα πάγια γεγονότων.
- Η ανάγκη για προσδιορισμό όλων των φορέων που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στην απόκτηση, καταγραφή, διαχείριση, κ.λπ. των παγίων στοιχείων (Υπουργεία, Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας, ΤΑΙΠΕΔ, ΕΤΑΔ Α.Ε., κ.α.) και του ρόλου αυτών, για τον εντοπισμό τυχόν επικαλύψεων αρμοδιοτήτων και τον συνεπακόλουθο επαναπροσδιορισμό των ρόλων.
- Η αναζήτηση και ο εντοπισμός αναγκαίων πληροφοριών που πιθανόν ήδη υπάρχουν σε υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα και η ανταλλαγή τους, μέσω της διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων, για την αποφυγή επανάληψης εργασιών.

Ενδεικτικά της πολυπλοκότητας των ζητημάτων που χρειάζεται να αντιμετωπιστούν ώστε να καταστεί δυνατή η ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων και η τήρηση του μητρώου παγίων, είναι και τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2.1.1 σχετικά με τα Πάγια (σελ. 72 έως 74 της έκθεσης), καθώς και στην παρατήρηση δσχετικά με το ΤΑΙΠΕΔ και την ΕΤΑΔ Α.Ε.

Αναγνωρίζοντας όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα προβλήματα και το χρόνο που απαιτείται για την επίλυσή τους, στο πλαίσιο της λογιστικής μεταρρύθμισης που προωθείται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με την εφαρμογή από 1-1-2019 του νέου λογιστικού πλαισίου (Π.Δ. 54/2018), προβλέφθηκε η εφαρμογή των σχετικών με τα πάγια διατάξεων σε μεταγενέστερο στάδιο (άρθ. 15), όχι όμως πέραν της 1-1-2023.

4.2 Παρατήρηση 8

Αναφορικά με την παρατήρηση για την αποτίμηση της αξίας των συμμετοχών του ΕΔ στο κεφάλαιο νομικών προσώπων εκτός χρηματιστηρίου βάσει παλαιότερων του 2018 ισολογισμών επισημαίνονται τα ακόλουθα:

α) Η αξία των συμμετοχών του ΕΔ στο κεφάλαιο νομικών προσώπων εκτός χρηματιστηρίου, διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό των μετοχών του νομικού προσώπου που

κατέχεται από το ΕΔ επί της καθαρής θέσης, με βάση την τελευταία δημοσιευμένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (παράγραφος 9.1.15.5 του ΠΔ 15/2011).

β) Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του ν.4403/2016 (Α'125), οι ανώνυμες εταιρείες έχουν το δικαίωμα να δημοσιεύουν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) τις εγκεκριμένες, από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις εντός είκοσι (20) ημερών από την έγκρισή τους. Η Τακτική Γενική Συνέλευση συνέρχεται το αργότερο «έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης».

γ) Όπως προβλέπεται στο άρθρο 167 του ν.4270/2014, ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) του Κράτους μαζί με τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να αποστέλλουν από το Υπουργείο Οικονομικών στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο, το αργότερο έως το τέλος Ιουνίου κάθε έτους έτσι ώστε στην συνέχεια να ακολουθηθούν όλες η προβλεπόμενες διαδικασίες ελέγχου και το αργότερο μέχρι το τέλος Νοεμβρίου κάθε έτους, ο Απολογισμός, ο Ισολογισμός και οι λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις να υποβληθούν στη Βουλή για κύρωση.

Από την παράθεση των ανωτέρω διατάξεων και προθεσμιών, διαφαίνεται η αντικειμενική αδυναμία στην πραγματοποίηση αποτίμησης των εν λόγω συμμετοχών βάσει στοιχείων δημοσιευμένων Καταστάσεων Χρηματοοικονομικής Θέσης έτους 2018, καθώς οι εταιρίες σύμφωνα με περίπτωση β' ανωτέρω, μπορούν να δημοσιεύσουν τις καταστάσεις τους εννέα μήνες μετά τη λήξη της εταιρικής τους χρήσης, η οποία συνήθως λήγει την 31/12 κάθε έτους και συνεπώς η εν λόγω προθεσμία λήγει τον μήνα Σεπτέμβριο. Δηλαδή, αρκετούς μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία σύνταξης και αποστολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο του Απολογισμού, Ισολογισμού και των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης (τέλος Ιουνίου).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και καθώς πριν το κλείσιμο του Ισολογισμού του έτους 2018, κανένα από αυτά τα νομικά πρόσωπα, δεν είχε δημοσιεύσει στο ΓΕΜΗ στοιχεία Ισολογισμού έτους 2018, η αποτίμηση έγινε με βάσει δημοσιευμένες καταστάσεις κυρίως του 2017 και σε ορισμένες περιπτώσεις προηγούμενων ετών (σχετ. και τα αναφερόμενα στην παρ. 2.1.2, σελ. 75-76 της έκθεσης του Ελ. Συνεδρίου).

4.3 Παρατήρηση 9

Πράγματι, μέχρι σήμερα δεν αναγνωρίστηκαν επισφάλειες επί του λογαριασμού απαιτήσεων “Απαιτήσεις από φόρους, κοινωνικούς πόρους, επιχορηγήσεις και παρεπόμενες ασχολίες” και δεν διενεργήθηκαν οι ανάλογες λογιστικές εγγραφές επισφαλών απαιτήσεων στον ισολογισμό για το λόγο ότι δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από το ΠΔ 15/2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που να ορίζει τις προϋποθέσεις, τους όρους και τα κριτήρια αξιολόγησης προκειμένου να χαρακτηριστεί μια βεβαιωμένη απαίτηση προς το Δημόσιο ως επισφαλής. Επίσης δεν έχουν αναγνωρισθεί μέχρι σήμερα προβλέψεις επί των επισφαλών απαιτήσεων.

Λόγω της σπουδαιότητας του θέματος, σύμφωνα με το ΠΔ 15/2011 (περίπτωση ιε της παραγράφου 10.8.4), όλα τα διαθέσιμα στοιχεία γνωστοποιήθηκαν σε ιδιαίτερες σημειώσεις στο προσάρτημα καθώς και σε πίνακες του παραρτήματος.

Το θέμα αυτό θα είναι ένα από τα πρώτα που θα εξεταστούν προκειμένου να ρυθμιστούν κατά την εφαρμογή του νέου λογιστικού πλαισίου για την Κεντρική Διοίκηση (Π.Δ. 54/2018).

4.4 Παρατήρηση 10, 11,15

Πράγματι, όπως επανειλημμένα έχει επισημανθεί, μετέπεσαν με ημερομηνία 31/12/2010, σε λογαριασμούς του νέου λογιστικού σχεδίου της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης (ΔΛΤΤΒ), ατακτοποίητα υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών του μέχρι τότε τηρούμενου λογιστικού σχεδίου, με συνέπεια να επηρεάζεται η πραγματική εικόνα των λογαριασμών Ενεργητικού-Παθητικού.

Για την αντιμετώπιση του θέματος αυτού, στο πλαίσιο της εφαρμογής από 1-1-2019 του νέου λογιστικού πλαισίου και με σκοπό την παρουσίαση της οικονομικής θέσης του Κράτους στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αυτού με σαφήνεια και χωρίς εκκρεμότητες, σήμερα βρίσκεται σε φάση σύνταξης σχετικό ερώτημα προς την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για γνωμοδότησή του σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. κη΄ της παρ. 1, άρθρ. 1 Ν.4129/13 και της παρ. κα΄, άρθρ. 20, Ν.4270/14, ως προς τον προτεινόμενο τρόπο ρύθμισης των προαναφερόμενων εκκρεμοτήτων. Κατά συνέπεια ο χρόνος αντιμετώπισης των σχετικών ζητημάτων θα εξαρτηθεί από τον χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

4.5 Παρατήρηση 13

Σχετικά με τα αναφερόμενα για τον λογαριασμό διαθεσίμων 38.05.09 «Λοιποί λογαριασμοί στην Τράπεζα της Ελλάδος» και το σχετικό με αυτόν λογαριασμό υποχρέωσης 53 93 00 «Διαχείριση Λοιπών Καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος» όπως έχει αναφερθεί σε σχετική απάντηση επί του θέματος στο Ελεγκτικό Συνέδριο, με το με αριθ. πρωτοκόλλου 2/33595/ΔΛΔ/21-05-2015 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών, το ποσό αυτό αφορά το συνολικό υπόλοιπο, κατά την 31/12/2018, των λογαριασμών του ΕΔ που τηρούνται στην ΤτΕ οι κινήσεις των οποίων δεν παρακολουθούνται αναλυτικά στη λογιστική, εμφανίζουν όμως σε κάθε περίπτωση πιστωτικό τραπεζικό υπόλοιπο το οποίο συμμετέχει στη διαμόρφωση της συνολικής ταμειακής θέσης του ΕΔ.

Επισημαίνεται ότι, αναγνωρίζοντας την σημασία που έχει για το Δημόσιο η διαχείριση των διαθεσίμων αυτού, θεσμοθετήθηκε, με το αρθ. 88 του ν. 4549/2018 (Α'105), η σύσταση μίας νέας διεύθυνσης στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, με αποκλειστική αρμοδιότητα τον χειρισμό όλων των σχετικών με τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Γενικής Κυβέρνησης θεμάτων. Στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της διεύθυνσης αυτής θα επιδιωχθεί και η επανεξέταση του χειρισμού των λογαριασμών αυτών με σκοπό τον περιορισμό τους και την αναλυτική παρακολούθησή τους.

4.6 Παρατήρηση 15

Σχετικά με τα αναφερόμενα για τις επιστροφές φόρων, πράγματι αυτές καταγράφονται σήμερα κατά την φάση της καταβολής τους αφαιρετικά των εσόδων. Το ζήτημα του λογιστικού χειρισμού τους στοχεύεται να αντιμετωπιστεί πλήρως με την εφαρμογή του νέου λογιστικού πλαισίου για την Κεντρική Διοίκηση (Π.Δ. 54/2018) όπως και τα υπόλοιπα θέματα που άπτονται των ζητημάτων ορθής απεικόνισης των εσόδων, των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων.

4.7 Παρατήρηση 17

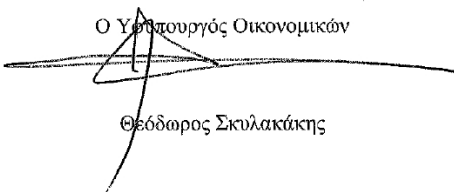
Η παρατήρηση αυτή αποτελεί μια διαπίστωση του ύψους του δημοσίου χρέους, ως αποτέλεσμα σε κάθε περίπτωση των δημοσιονομικών δεδομένων των τελευταίων ετών και ως εκ τούτου δεν αμφισβητείται και δεν σχολιάζεται.

4.8 Παρατήρηση 12, 16& 18

Τα αναφερόμενα στις παρατηρήσεις αυτές αποτελούν διαπιστώσεις βασισμένες στα υπάρχοντα δεδομένα, όπως όμως αυτά διαμορφώνονται υπό τον περιορισμό των υφιστάμενων λογιστικών παραμέτρων. Η ορθή διαχείριση όλων αυτών των θεμάτων και η βελτίωση της πληρότητας των συντασσόμενων οικονομικών καταστάσεων αποτελεί στόχο της λογιστικής μεταρρύθμισης.

Αθήνα, 4 Οκτωβρίου 2019.

Ο Υπουργός Οικονομικών


Θεόδωρος Σκυλακάκης



ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΟΥ

ΚΑΤΗΓ. ΦΟΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2015			2016			2017			2018		
		ΕΝΑΝΤΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΡΥΘΙΣΜΕΝΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΡΥΘΙΣΜΕΝΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΡΥΘΙΣΜΕΝΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	ΕΝΑΝΤΙ ΡΥΘΙΣΜΕΝΟΥ ΑΝΕΠΙΡΕΣΒΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΟΥ (ΚΑΕ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)	
1	Άλλοι έμμεσοι φόροι	2.789.666.333,55	1.497.735.138,36	1.291.931.195,19	3.351.827.656,54	1.850.873.288,80	1.500.954.367,74	3.118.541.333,84	1.646.378.852,91	1.472.162.480,93	3.433.702.837,63	1.723.030,11	
10	Άλλοι έμμεσοι φόροι	234.082.871,29	84.796.900,32	69.796.900,32	308.287.725,49	118.092.756,76	118.092.756,76	237.602.945,13	140.480.481,72	140.480.481,72	245.775.911,38	187.683,41	
11	Εισοδήματα	1.659.769.510,61	897.960.404,58	897.960.404,58	1.258.809.404,58	1.116.467.570,63	1.116.467.570,63	1.258.809.404,58	1.116.467.570,63	1.116.467.570,63	1.258.809.404,58	1.116.467.570,63	
12	Εισοδήματα Επένδυσης	1.659.769.510,61	897.960.404,58	897.960.404,58	1.258.809.404,58	1.116.467.570,63	1.116.467.570,63	1.258.809.404,58	1.116.467.570,63	1.116.467.570,63	1.258.809.404,58	1.116.467.570,63	
13	Φόροι στην Παιδεία	743.990.141,39	294.197.263,36	294.197.263,36	892.478.137,11	379.600.807,92	379.600.807,92	892.478.137,11	379.600.807,92	379.600.807,92	892.478.137,11	379.600.807,92	
15	Πρόσθετα Αξίας	6.649.600,51	962.528,44	962.528,44	9.180.739,24	1.713.450,82	1.713.450,82	12.940.274,19	2.760.812,40	2.760.812,40	15.665.634,51	413.630,11	
16	Εκκαταξ Αξίας	64.162.698,88	42.260.252,60	42.260.252,60	43.337.885,66	24.392.895,14	24.392.895,14	28.196.258,04	13.836.565,05	13.836.565,05	18.718.377,94	9.223,31	
19	Λοιπά Άμεσοι Φόροι	3.292.561,26	1.743.443,24	1.743.443,24	2.001.025,28	908.229,02	908.229,02	3.483.189,86	663.011,56	663.011,56	1.925.922,00	374,31	
2	Επιπλέον Φόροι	396.796.369,23	352.895.132,71	352.895.132,71	1.424.493.563,15	774.406.247,14	774.406.247,14	1.764.877.458,95	3.727.793.853,92	3.727.793.853,92	2.086.139.488,15	1.405.306,21	
20	Άλλοι έμμεσοι φόροι	458.872,45	16.825,56	16.825,56	1.424.493.563,15	774.406.247,14	774.406.247,14	1.764.877.458,95	3.727.793.853,92	3.727.793.853,92	2.086.139.488,15	1.405.306,21	
21	Εισοδήματα	877.081.838,74	332.976.825,56	332.976.825,56	1.424.493.563,15	774.406.247,14	774.406.247,14	1.764.877.458,95	3.727.793.853,92	3.727.793.853,92	2.086.139.488,15	1.405.306,21	
22	Μισθός κ' Ένοικιο Καθαλά	13.181.137,40	5.950.209,29	5.950.209,29	16.241.323,08	6.761.546,53	6.761.546,53	17.886.029,60	7.384.744,99	7.384.744,99	22.630.647,38	3.727,61	
23	Τέλη και Χαρακίσματα	57.063.936,52	17.709.475,91	17.709.475,91	57.813.009,10	11.334.752,27	11.334.752,27	84.299.109,11	18.610.671,53	18.610.671,53	89.954.984,84	23.477,51	
24	Φόροι Κατανάλωσης	1.482.309,39	807.167,47	807.167,47	8.249.185,62	2.191.459,27	2.191.459,27	5.062.757,78	4.258.673,70	4.258.673,70	6.207.802,14	4.241,91	
25	Λοιπός Εισοφόρος	4.399.122,53	1.665.811,29	1.665.811,29	9.459.285,47	1.925.982,07	1.925.982,07	4.189.621,28	2.898.707,79	2.898.707,79	4.394.677,87	2.989,52	
26	Είσοδος Φόρος Καταν.	11.859,03	3.293,07	3.293,07	12.956,01	7.236,90	7.236,90	7.236,90	8.862,86	8.862,86	2.879,41	1,94	
27	Είσοδος Υπερ Τρίτων	421.964,20	242.959,82	242.959,82	278.383,77	186.836,21	186.836,21	242.720,10	14.002.369,30	14.002.369,30	24.680.953,72	13.417,22	
28	Τέλη Καταβόρων	11.151.917,27	10.242.959,82	10.242.959,82	278.383,77	186.836,21	186.836,21	242.720,10	14.002.369,30	14.002.369,30	24.680.953,72	13.417,22	
29	Λοιπά έμμεσοι φόροι	3.165.594,26	6.706.481,81	6.706.481,81	13.157.873,03	8.308.086,70	8.308.086,70	16.512.568,67	8.410.416,35	8.410.416,35	19.545.144,56	6.775,61	
17	Λοιπός έμμεσος φόρος	10.705.496,39	6.177.931,80	6.177.931,80	34.634.077,58	23.058.324,28	23.058.324,28	27.801.950,95	23.678.563,59	23.678.563,59	106.104.487,54	84.226,52	
3	Μη Φορολογικά Έσοδα	100.879.087,44	52.178.233,62	52.178.233,62	786.993.636,55	64.515.432,14	64.515.432,14	153.732.131,05	92.876.593,79	92.876.593,79	711.595.839,53	318.766,41	
30	Άλλοι μη φορολογικά έσοδα	217.628,53	206.072,53	206.072,53	786.993.636,55	64.515.432,14	64.515.432,14	153.732.131,05	92.876.593,79	92.876.593,79	711.595.839,53	318.766,41	
31	Μισθώματα	4.312.988,74	2.376.241,79	2.376.241,79	5.789.039,78	4.008.316,74	4.008.316,74	7.811.712,02	6.512.243,85	6.512.243,85	6.449.005,65	4.266,61	
32	Υπηρεσίες	98.905,60	13.811,13	13.811,13	16.442.772,44	8.855,22	8.855,22	16.442.772,44	9.194.740,35	9.194.740,35	17.781.703,79	9.905,52	
33	Αξιοκρατία	16.533.935,36	9.716,43	9.716,43	126.285.933,29	3.886.971,79	3.886.971,79	12.420.005,92	5.863.217,51	5.863.217,51	26.793.210,22	5.125,52	
34	Αξιοκρατία ΕΣ.Σ.	7.433.935,36	3.443.432,27	3.443.432,27	126.285.933,29	3.886.971,79	3.886.971,79	12.420.005,92	5.863.217,51	5.863.217,51	26.793.210,22	5.125,52	
35	Πρόσθετα Κ.Ε.Ε.	33.210.931,02	15.808.848,26	15.808.848,26	42.400.901,38	17.469.624,62	17.469.624,62	31.970.001,41	14.872.021,50	14.872.021,50	26.881.929,38	15.077,31	
36	Δόματα	5.304.662,04	2.796.949,68	2.796.949,68	49.190.469,57	2.905.472,00	2.905.472,00	33.244.905,41	28.842.021,53	28.842.021,53	63.145.828,51	8.782,61	
37	Υπερ Καταβόρων Τρίτων	3.760.937,04	3.263.611,85	3.263.611,85	7.429.897,41	7.157.715,45	7.157.715,45	7.429.897,41	7.318.222,61	7.318.222,61	4.176.682,41	3.801,91	
38	Λοιπά Πρόσθετα μη φο	29.943.050,67	14.866.509,92	14.866.509,92	38.773.870,28	19.476.170,93	19.476.170,93	46.164.352,46	20.212.468,15	20.212.468,15	92.254.376,50	71.125,71	
39	Παρόβολα	7.633,99	321,89	321,89	58.992,40	9,00	9,00	25.652,66	438,86	438,86	16.992,00	16,99	
4	Λοιπός μη φορολογικός	26.156.544,07	13.974.189,92	13.974.189,92	23.083.297,90	1.746.542,86	1.746.542,86	34.585.332,74	14.614.887,59	14.614.887,59	26.436.529,74	17.450,82	
41	Καταναλωτική	14.075.802,79	6.563.058,02	6.563.058,02	19.905.864,21	5.789.542,81	5.789.542,81	39.703.576,64	6.951.816,91	6.951.816,91	15.449.722,12	8.879,41	
42	Δόματα	82.692,04	82.692,04	82.692,04	552,28	445,21	445,21	674,72	656,44	656,44	731,83	6,41	
43	Τέλη κ' Πρόσθετα Τελ	363.375,82	202.942,35	202.942,35	383.756,13	269.231,44	269.231,44	615.518,04	295.265,40	295.265,40	482.313,16	282,31	
44	Ανάλυτες Επταγές	182.720,84	141.200,95	141.200,95	8.933,94	2.118,38	2.118,38	300,86	0,00	0,00	21.848,09	7,01	
49	Λοιπά μη φορολογικά	11.460.952,58	6.981.431,71	6.981.431,71	12.740.191,34	7.165.185,20	7.165.185,20	14.265.267,53	7.368.048,84	7.368.048,84	12.482.314,53	8.287,51	
50	Τελωνιακά Εισπράξεις	102,22	74,31	74,31	1.967.887,29	9,00	9,00	2.302,88	0,00	0,00	13,86	13,86	
Σύνολο έμμεσων		3.861.647.390,51	1.756.690.189,07	1.756.690.189,07	14.414.367.434,35	2.503.022.492,92	2.503.022.492,92	5.062.318.770,91	2.740.449.681,32	2.740.449.681,32	5.449.954.303,40	3.016.323,69	

Πηγή: ΜΙΣ - ΑΑΔΕ/Ανεξάρτητη Επιτροπή-Σελ. 2019